

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 3 maj 2010*§ 2 Interpellation om nedläggningen av Vår Teater i Högdalen (nr 2010:6)*

Anförande nr 1

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag ber att få tacka för svaret. Det viktigaste syftet med interpellationen är uppnått såtillvida att teaterscenen i Högdalen inte blev nedlagd. Å andra sidan tycker jag att bara det faktum att tanken fanns på dagordningen, för så var det – på grund av den tuffa budgeten fanns förslaget att man skulle lägga ned Vår Teaters scen i Högdalen – borde stämma till eftertanke.

Men såvitt jag förstår påverkar inte den här lyckosamma förändringen nedläggningarna i Tensta och på Kungsholmen. I stället pratar kulturborgarrådet om det som om det vore reformer när man lägger ned verksamheten. Det är glädjande för dem som har sina barn i Högdalen att det inte blev så där, men det slår hårt på andra platser. Här talar man om reformer som om åderlåtning fortfarande vore en accepterad medicinsk metod.

Anförande nr 3

A n n M a r i E n g e l (v): Det är trevligt med en debatt om Kulturskolan. Häromdagen stod det i tidningen att Stockholm rasar i rankning. När Lärarförbundet har rankat Sveriges kulturskolor utifrån avgiftsnivå och hur mycket pengar kommunen lägger har Stockholm tappat 132 placeringar sedan förra året och ligger nu 224 plats av 278.

Vi som med stor oro har följt ditt sätt att experimentera med Kulturskolan, Madeleine, är inte förvånade. Nästan ingenting på kulturområdet har haft större negativ inverkan på Stockholms barn än nedskärningarna och avgiftshöjningarna i Kulturskolan. Nu ligger alltså Stockholms kulturskola, som för några år sedan var landets bästa, på 224 plats.

Siffrorna i kulturförvaltningens årsredovisning visar också att antalet barn har minskat, tvärtemot vad du skriver, från 11 494 till 11 449, och antalet har minskat allra mest i Rinkeby, Kista, Hässelby, Vällingby, Bromma och Skärholmen. Däremot har det ökat lite grann i innerstaden. Det här nya systemet har alltså ökat segregationen och inneburit färre möjligheter att delta i Kulturskolan för de barn som har den längsta startsträckan till kulturlivet.

Du skriver i ditt svar att ni har sett en positiv utveckling av Kulturskolan. I det program som Folkpartiet gjorde för Kulturskolan skrev ni så här: I Stockholm vill vi ha en kulturskola som möter en kulturvan och kulturutövande generations behov. Då är det klart att man kan vara nöjd med att möjligheterna att gå i Kulturskolan minskar

för de barn som är kulturovana och som bor i ytterstaden. Vi däremot tycker att Kulturskolan är en rättighet för alla barn oavsett bakgrund och vanor.

I det svar som du ger på frågan om Högdalen uttrycker du att du är väldigt nöjd med utvecklingen. Då måste jag fråga om du verkligen tycker att det är positivt att antalet barn som deltar i Kulturskolan minskar och att det minskar mest i de områden som är mest segregerade i Stockholm i dag.

Anförande nr 4

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Kulturskolan ligger mig varmt om hjärtat. Det var därför jag blev väldigt förtvivlad när jag blev borgarråd och upptäckte vad som hade hänt med Kulturskolan. Det var inte längre så som vi tänker oss en kulturskola, det vill säga att man går till en skola, en utbildning, och lär sig att spela teater, sjunga eller spela ett instrument. Socialdemokraterna hade lovat att man skulle ha ett fördubblat antal elever i Kulturskolan, och därmed bestämde man sig för att Kulturskolan skulle gå ut i skolorna och bedriva undervisning där i stället för i den ordinarie verksamheten. Man tog alltså av kulturens resurser och lade till utbildningsresurserna för att hyfsa Socialdemokraternas siffror.

Jag tycker inte att en kulturskoleverksamhet ska se ut så. Därför bestämde vi att den ökning av anslaget som Kulturskolan hade fått under den förra perioden skulle ligga kvar men den delen av verksamheten skulle upphöra och man skulle återgå till att bedriva undervisning för elever, det som vi alla egentligen tror är den kommunala Kulturskolan. Det har varit min målsättning under hela den här perioden.

Det handlar absolut inte om ett experiment, utan det handlar om en väl beprövad verksamhet som har bedrivits under många år i Sverige och där många av oss har varit deltagare. Den har fungerat alldeles utmärkt innan Socialdemokraterna bestämde sig för att deras vallöften var viktigare än vad som skedde inom Kulturskolan. Konsekvenserna har varit mycket allvarliga.

Nu försöker vi återigen få en kulturskola som har ett uppdrag där man pratar om elever och om att man ska lära sig kulturella färdigheter. Det fanns inte ens ett mål för Kulturskolan när jag blev kulturborgarråd. Vi införde det omedelbart, så att vi visste vad Kulturskolan skulle göra.

Man blir väldigt förvånad när Ann Mari Engel hänvisar till olika undersökningar. Man kan jämföra vad Stockholm ger till Kulturskolan när det gäller alla de resurser som går till ungdomar mellan 7 och 15 år. Vi ger 2 349 kronor, medan Malmö och Göteborg ger 1 648 respektive 1 722. Stockholm stad satsar betydligt mycket mer av resurserna per tonåring på Kulturskolan. Jag är stolt och glad över det. Jag tycker att det är bra att man gör det.

Den svartmålning av Kulturskolan som sker här i salen tycker jag är oerhört beklaglig. Jag tycker att man verkligen borde fundera innan man beskriver Stockholms stads kulturskola som helvetet på jorden, för det är den inte. Antalet elevplatser i Kulturskolan har ökat. Jag tycker att det är viktigt. Jag är förvånad över att oppositionen inte tycker att det är viktigt. Däremot har elever gått mer än en gång. I framtiden ska vi se till att det blir fler elever, men antalet platser har ökat. Det tycker

jag är absolut fundamentalt i en kulturskola som under flera år hade väldigt mycket pengar med ganska mycket mindre uppdrag.

Anförande nr 5

Borgarrådet M o g e r t (s): Herr ordförande! Jag förstod inte riktigt resonemanget om svartmålning. Ni lade fram en budget som gjorde att man var på väg att lägga ned en scen i Högdalen. Jag interPELLERADE om det. Scenen lades inte ned. Vari ligger svartmålningen i detta?

Man skulle möjligen kunna påstå att det var en svartmålning när kulturborgarrådet påstår att när hon tillträdde fanns det ingen traditionell kulturskoleverksamhet. Hon säger att det inte var så att man spelade instrument eller spelade teater. Det är ett fullständigt barockt påstående. Dina barn gick ju i den skolan, liksom mina har gått i den skolan. Den har funnits hela tiden.

Däremot fanns det en breddad verksamhet utöver detta, inte i stället för utan också. Det var till och med så att det var fler barn i den traditionella Kulturskolan 2006 än vad det var 2009. Det var marginellt, men ändå. Den stora mängden barn, som ni har missat, fanns i annan verksamhet. Det var 17 000 fler barn som fick ta del av Kulturskolan 2006 jämfört med 2009.

Och då pratar kulturborgarrådet om ett ökat antal elevplatser. Som vi har kunnat läsa om i Svenska Dagbladet för ett tag sedan handlar det om att man har delat upp aktiviteter. En kör som har samlats på måndag och onsdag har plötsligt blivit måndagskören och onsdagskören. Då har man plötsligt fått, hör och häpna, två elevplatser av en verksamhet.

Då måste jag ställa en fråga. Vore det inte bättre, Madeleine Sjöstedt, om det var fler barn i stället för bara fler elevplatser? Du går till och med så långt i det här svaret att du säger att du ska finansiera Kulturskolan med fler elevplatser. Du skriver att det inte är nedskärningar eller ökade avgifter utan fler elevplatser som ska lösa problemen. Men de elevplatser som du hänvisar till har blivit fler är ju avgiftsbefriade elevplatser för barn som redan går i en likartad, för att inte säga exakt likadan, verksamhet. Det är avgiftsbefriade elevplatser. På vilket sätt bidrar fler avgiftsbefriade elevplatser till ökade intäkter?

Anförande nr 6

A n n M a r i E n g e l (v): Man blir lite förvånad över en del av Madeleines påståenden. Du säger att resurserna till Kulturskolan skulle ligga kvar. I år har man fått göra en nedskärning på 5 ½ miljon. Det första året var det en nedskärning som innebar att man sade upp 35 tjänster plus att man ökade avgifterna väldigt mycket. Man kan väl knappast påstå att det är samma resurser som tidigare.

Du talar väldigt föraktfullt om att jag hänvisar till olika undersökningar. Det här är alltså Lärarförbundet som har rankat Sveriges kulturskolor. De visar att till exempel Hällefors kommun satsar 6 472 kronor per barn på Kulturskolan och Stockholm satsar 2 349 kronor. Det finns naturligtvis fler invånare i Stockholm, så det kanske

inte är jämförbart så, men jag tycker att Stockholm har rasat. Vi har tappat 132 placeringar sedan förra året.

Det största hindret för väldigt många barn är faktiskt avgifterna. Du pratar om vad de satsar i Göteborg och Malmö, och man kan konstatera att i Göteborg betalar barnen 200 kronor per termin. I Stockholm är det närmare 1 000 för många ämnen. Det är klart att det innebär att väldigt många barn inte får gå i Kulturskolan.

Du säger att vi beskriver Kulturskolan som helvetet på jorden. Det gör vi inte. Det är tvärtom paradiset för väldigt många barn, men det tråkiga är att de inte får gå där. Det tråkiga är den utveckling som nu har börjat i Kulturskolan. Den innebär att man smalar av. Den ska vara mer elitistisk. Det har du själv sagt här i fullmäktige. Det betyder att den vänder sig mest till de barn som har närmast till, som bor i innerstaden och som kanske har föräldrar som vill sätta dem i Kulturskolan och inser värdet av det. De barn som vi nådde genom den här uppsökande verksamheten når man inte längre, och om de gärna skulle vilja gå i Kulturskolan är det ibland så att avgiften hindrar dem från det. Jag har träffat många lärare och barn i Kulturskolan som har sagt att de måste välja bort det. Barn har berättat att de har fått välja mellan månadspeng och Kulturskolan. Det är faktiskt ett stort hinder, och det visar sig också i de siffror som säger att det är färre barn som går i Kulturskolan.

Det mål ni satte upp var väl inte att det skulle bli färre barn och fler kurser utan fler barn. Jag tror att vi har målet att det ska gå fler barn i Kulturskolan gemensamt, men det har ni inte uppnått. Jag tycker att ni trollar lite med siffrorna när ni säger att det är fler platser. Det beror ju på hur många stockholmsbarn man når.

Jag tycker att du ska titta noggrant på Lärarförbundets undersökning och fundera lite på varför Stockholm ligger så lågt. Är inte det någonting som vi alla ska beklaga?

Anförande nr 7

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Jag har tittat mycket noga på Lärarförbundets siffror och konstaterat att Stockholm ger extremt mycket mer till Kulturskolan än vad man gör på de allra flesta ställen i Sverige. Jag tycker att det är bra, och jag är stolt över det. Vi har avgifter på i snitt 650 kronor per termin. Jag är helt övertygad om att de flesta familjer kan prioritera detta och anser att Kulturskolan går att prioritera. Vi har också en nedsättning av avgifterna om familjen inte klarar av den utgift som det skulle innebära.

Jag tycker att det är oerhört viktigt att Kulturskolan bedriver en verksamhet där vi kan fostra framtidens artister, musikskapare, författare och skådespelare. Därför är det viktigt att man kan gå in i Kulturskolan och få en utbildning som leder ända fram. Detta med att pröva på och försök i all ära, men det kan inte vara huvuduppgiften för Kulturskolan som jag ser det. Jag tycker att man måste ställa lite högre krav på Kulturskolan än så.

Jag begär inte att man ska förstå vad produktivitet är, men produktivitet mäts i hur mycket en person kan producera. Om man kan ta emot elever fler gånger eller om man har fler möten under vecka ökar det produktiviteten, och det är ganska viktigt. Jag tror att skattebetalarna är ganska intresserade av det. Har vi en kulturskola där

skattepengarna och avgiften är betydligt högre än vad de skulle vara om man skulle gå ut och köpa den tjänsten av en privat kulturskola, måste vi, som ansvariga för skattebetalarnas pengar, fråga oss vad vi får för de här pengarna och varför det ska kosta mycket mer. Det kanske finns ett svar. Nog måste vi ställa oss sådana frågor. Det är endast de som inte tycker att det är intressant hur mycket pengar man tar in och vad de används till som ställer sådana frågor som ni nu gör.

Som ansvarig politiker måste jag fundera över vad skattepengarna går till. För mig är det viktigt att det blir fler elever i Kulturskolan, och vägen dit är naturligtvis fler elevplatser. Hur skulle det annars se ut?

Anförande nr 8

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande! Jag tycker att vi har hört de här jämförelserna till leda. Jag undrar över poängen med dem. Vi har pratat om avgifterna, och då gör man jämförelser med andra kommuner och säger att det blir så här. Vad är poängen med det? Vad är ambitionen? Är ambitionen att ha en avgift på genomsnittlig länsnivå? Är det ambitionen? Grattis, i så fall!

Men är ambitionen att få in fler barn är det någonting annat som behövs. Då är det inte så intressant vilken nivå man har i Nacka, Täby, Danderyd eller Botkyrka. Då är ju nivån avgörande för vilka barn vi får in i verksamheten. Då blir kanske slutsatsen om var avgiftsnivån ska ligga en annan.

Det är samma sak när det gäller hur många kronor per medborgare vi lägger på verksamheten relaterat till andra städer. Hur relevant är det? Vad säger det om ambitionsnivån? Vi vill ha några kronor fler per medborgare än Göteborg och Malmö. Jaha, se där. Beror det inte lite grann på vad pengarna går till? Om mer av våra pengar går till hyror, är det då inte rimligt att vi lägger mer per medborgare än Malmö och Göteborg? Är det inte då helt plötsligt ett helt irrelevant mått?

Jag förstår inte. Antingen vill man någonting och har den ambitionsnivån att man vill ha in fler barn i verksamheten, och då är de här måtten faktiskt inte särskilt intressanta, eller också är man ute efter just statistiken.

Till sist tycker jag att det blir riktigt märkligt när du pratar produktivitet. En av de stora produktivitetsdiskussionerna som vi hade under den förra mandatperioden handlade om huruvida man i professionen skulle ha tillåtelse att jobba med barn i grupp även i kulturundervisningen, och där sade du stenhårt nej. Det var helt otänkbart. Men det handlade definitivt om produktivitet.

Anförande nr 9

A n n M a r i E n g e l (v): Man förstår hur ni tänker när du säger att de flesta familjer nog kan prioritera och betala Kulturskolan, Madeleine. Det tror jag också, men jag tycker inte att Kulturskolan ska vara till för de flesta, utan jag tycker att det ska vara en möjlighet för alla. Jag tycker att Kulturskolan är en rättighet för alla barn, precis som grundskolan. Vi i Vänstern tycker också att den på sikt ska vara avgiftsfri, precis som grundskolan, därför att den är lika viktig.

Om man säger att det räcker med att många har råd, även om inte alla har det, utesluter man automatiskt många barn. Det är precis det som ni har gjort nu. Det ser vi på statistiken. Det är färre barn från de områden där man har sämre råd.

Sedan säger du att Kulturskolans uppgift är att fostra framtidens artister och att man ska få en utbildning. Där tror jag också att vi skiljer oss åt. Jag tror att väldigt många barn som går in Kulturskolan inte kommer att bli artister i framtiden, och jag tycker inte heller att det är avsikten. Den ska vara ett sätt att få uttrycka sig själv, arbeta med sig själv och sätta sig in i vad det kan ge att utöva kultur. Det är inte en utbildning för artister. Det visar sig också. Du har vurmat mest för den individuella musikundervisningen. Precis om Roger sade förbjöd du möjligheten att arbeta i grupp. Där hoppar de flesta barnen av efter två år därför att de får annat att syssla med i livet. Förhoppningsvis har de fått en viktig insikt och en grund att stå på när det gäller att förstå och arbeta med musik, men de kommer inte att bli artister. Om Kulturskolan ska bli så elitistisk att den ska framstå som en utbildning för framtidens artister tror jag att man är fullständigt fel ute.

Du undrar hur möjligheten att ta in flera barn skulle se ut om man inte har höga avgifter och delar upp det på flera kurser. Det är väldigt enkelt. Det ser till exempel ut så att man inte skär ned med 5 ½ miljon i år, utan att man lägger resurser på Kulturskolan så den har platser till alla barn som vill gå där till ett pris som alla har råd att betala. Ni har gudskelov inte lagt något förslag om att köpa tjänster av en privat utförare. Jag har inte heller sett att det skulle bli lönsamt. Det gjordes ju ett försök i Stockholm där man lade det på Kulturama, men det fick man lägga ned, för det fungerade inte. Jag tror inte att det är en möjlig vision att jämföra med, utan jag tror att man ska titta på hur kulturskolorna ser ut på andra ställen i landet. Titta på Göteborg! Titta på de ställen i landet där den är avgiftsfri och se vilka barn som deltar och vilka resultat de får! Då tror jag att du får en annan utgångspunkt.

§ 3 Interpellation om "klåfingrigheten" i kulturpolitiken (nr 2010:7)

Anförande nr 10

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 11

Borgarrådet M o g e r t (s): Herr ordförande! Detta är en interpellation med två frågor varav den första möjligen kan te sig som en gnutta fånig för den oinvidige. Frågan var huruvida kulturborgarrådet är informerad om kulturnämndens riktlinjer. Bakgrunden till det är ett uttalande i medierna där kulturborgarrådet rasade mot oppositionens klåfingrighet och sade att vi bland annat ville tvinga på kulturen jämställdhet. Detta skedde precis före diskussionen om sexuella trakasserier på de stora kulturinstitutionerna, vilket möjligen vände den vinden lite grann. Jag ska dock säga att det gläder mig att kulturborgarrådet är väl förtrogen med kulturnämndens riktlinjer, som hon skriver. Jag hade egentligen inte trott någonting annat. Jag är naturligtvis nöjd med det svaret.

Däremot får den andra frågan egentligen inte något svar. Den lyder: Vill kulturborgarrådet ta bort nämndens krav på mångfald och jämställdhet? Därför vill jag upprepa frågan. Är det så att kulturborgarrådet vill ta bort kraven på mångfald och jämställdhet i kulturpolitiken?

Anförande nr 12

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Tack för den här interpellationen! Den är intressant. Detta är ett ämne som jag gärna vill diskutera. Jag har varit länge i kulturnämnden, liksom några andra i den här salongen, och vet att det inte alltid finns armlängds avstånd mellan politiken och kulturlivet i Stockholms stad. Jag tycker att det är ett problem. Därför avskaffade vi biblioteksråden som den förra regimen inrättade. Vi avskaffade kulturstödsutskottet, som jag har suttit många år i, och vi ökade delegationen till förvaltningen för att få en ordentlig vallgrav mellan politikerna i kulturnämnden och tjänstemännen och kulturlivet.

Jag har personligen varit med om, och det vet jag att många andra här också har varit, att det är helt andra bedömningar än kvaliteten i kulturlivet som har varit avgörande för bidragsgivande och avgöranden i kulturnämnden. Jag tycker att det är mycket problematiskt. Det måste vara kvaliteten i kulturlivet som är det avgörande för stöd, annars blir det ingen mening med kulturstödet över huvud taget. Jag vill därför inleda en diskussion, och jag hoppas att det är möjligt att ha en öppen diskussion om sådana här frågor där vi frågar oss om det verkligen är rimligt att tvinga de fria grupperna att mäta hur många kvinnor och män de har i publiken och så vidare och att det ska vara avgörande för bidragsgivningen.

Detta har naturligtvis uppkommit efter den diskussion som förs i kulturnämnden nästa varje gång om att det är problematiskt att vi politiker inte får vara mer inblandade, inte får tycka mer om bidragsgivningen och inte får mer insyn i det som sker. Jag tycker att kvalitetsbedömningar utförs bäst av professionen och experter

och inte av oss politiker i kulturnämnden. Där har vi olika åsikter, och den åsiktsskillnaden går mitt i salongen här.

Jag vill därför inleda en diskussion. Jag tycker att det är viktigt att stödet till kulturlivet bottnar i de mänskliga rättigheterna. Det ska inte få ske övergrepp mot dem. Men sedan är frågan hur långt vi går i vårt petande i vad som visas på våra scener, vilken konst man gör och hur personalens sammansättning ser ut. Jag tycker att vi måste ha en allvarlig diskussion om det. Det är egentligen svaret på Roger Mogerts fråga. Jag vill ha en diskussion om detta inom kulturlivet. Jag har en idé om att man skulle kunna ha en uppdelning mellan ett konststöd som grundar sig på kvalitativa bedömningar och en fördelning efter andra parametrar som kan vara mycket mer instrumentella.

Jag tycker att vi måste ha en diskussion om den instrumentella synen på kulturpolitiken och klåfingrigheten från politikerna i kulturnämnden i Stockholms stad.

Anförande nr 13

A n n M a r i E n g e l (v): Det är ett intressant ämne, Madeleine. Jag deltar gärna i en diskussion om utformningen av stödet. Jag håller med om att det inte alls är en enkel fråga. Det kan göras på olika sätt. Däremot håller jag inte med om din analys att det skulle finnas en klåfingrighet och att politikerna skulle lägga sig i vad som spelas och vad folk gör. Så är det inte alls. Det är i alla fall ingenting som når oss övriga politiker i kulturnämnden. Att det skulle finnas en vallgrav mellan tjänstemännen och kulturlivet tror jag inte heller är riktigt sant. Jag tror att det finns väldigt starka band där. Politiska beslut kräver en viss politisk insyn, men där har vi olika åsikter. Jag tycker att ditt sätt att definiera det här som klåfingrighet är fullständigt åt skogen.

Jag skulle vilja fråga dig om du håller på att ändra kriterierna för kulturstödet. Vill du att det sker före valet? Ska det bli en valfråga? Det har ryktats om att en ändring är på gång. Eller är det här någonting som du ser som en framtidsvision? Tycker du att det här kulturstödet ska delas upp i en del för kvalitet och en annan del för att nå en stor publik? Om så är fallet, stämmer det på något sätt överens med den kulturbonus som du har infört? Den säger ju ingenting om kvalitet, utan den baseras bara på ökat stöd från näringslivet och en större publik. Det är redan så i dag i riktlinjerna att det är en kombination av en konstnärlig kvalitet och ett kulturpolitiskt mål att nå en stor publik. Det är en kombination av det som är grunden. Menar du verkligen att man ska dela upp det här i två olika stöd?

Jag undrar om de nya kriterier som du vill ha inte ska innehålla krav på att verksamheterna uppfyller vissa krav på demokrati och jämställdhet. Nu har förvaltningen, trots att vi i Vänstern inte tyckte det, slagit ihop integrations- och kulturstödet. Ska det gälla vissa regler för integrationsbidragen? Ska de uppfylla jämställdhets- och demokratikrav, men inte kulturbidragen? Hur kan du i så fall förklara det? Är det bara kultur som inte ska ha några krav på demokrati, jämställdhet och mångfald? Ska det vara andra krav på dem? Blir inte det lite svårt att kommunicera eftersom det här är ett enat stöd? Jag skulle gärna vilja att du svarade lite mer konkret på frågan om

du är på gång att ändra de här kriterierna. När kommer det att ske i så fall? När vi får vi det ärendet i kulturnämnden?

Anförande nr 14

Borgarrådet M o g e r t (s): Herr ordförande! Jag vill poängtera att det var en väldigt specifik fråga i interpellationen som jag inte heller den här gången lyckades höra något som helst svar på. Då kan man förmoda att den var väldigt svår. Frågan är: Vill du att jämställdhet ska vara ett av kriterierna för den här verksamheten. Jag deltar gärna i en diskussion om det här. Det gör jag verkligen. Jag tycker att det är ett bra och lovvärt initiativ att säga att vi ska ha en bred diskussion med kulturlivet och politiken om de här riktlinjerna. Men du måste väl ändå ha en uppfattning. Det måste rimligen finnas någonting att utgå ifrån i diskussionerna.

Sedan kan man tycka att det är lite märkligt när du i nästa andetag säger att det är kvaliteten som måste vara avgörande. Det är det vi ska ha som utgångspunkt i den här diskussionen. Du har själv, utan diskussion, infört ett system som är rent instrumentellt. Det mäter matematiskt verksamheternas egna intäkter och ger stöd utifrån det. Du har dessutom utan kvalitetsdiskussion fört över 5 procent av stödet från ett antal mindre aktörer till nya aktörer för att de ska kunna komma in i det rent instrumentella stödet i sig. Jag tycker att du kanske ska gå hem och utvärdera påståendet om kvalitet kontra instrumentella värden en gnutta.

Anförande nr 15

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Kära fullmäktige! Jag får flera frågor som jag försökte svara tydligt på förra gången. Roger Mogert säger att jag måste ha en uppfattning. Nej, jag måste inte ha en uppfattning. Jag kan göra en analys och se ett problem som finns, och jag tror att du är helt medveten om det. Vi i kulturnämnden lägger oss i så jäkla mycket när det handlar om innehållet i kulturlivet i Stockholms stad. Är man inte medveten om det som politiker får man nog gå ut och träffa kulturlivet lite mer och prata med dem för att inse hur stor makt vi har över vad de gör för att de ska få pengar. Jag tycker att det är problematiskt.

Jag håller inte på att ändra kriterierna för kulturstöd, Ann Mari Engel. Det vet du naturligtvis att jag inte gör. Jag vill däremot lyfta upp den här diskussionen på bordet. Denna motsättning finns, och jag har satt fokus på den genom att införa precis det som Roger Mogert hänvisade till, nämligen kulturbonusen. För mig är verksamhetsstöden i första hand en kvalitetsbedömning. Man måste få verksamhetsstöd för att sedan komma i åtnjutande i kulturbonusen som är instrumentell, men grunden är den kvalitativa bedömningen som bara ska vara konstnärlig, tycker jag.

Det är inte så att man måste ha en uppfattning, men man måste ha en insikt om att vi har ett högst reellt problem här. Jag kan försäkra er om att varje gång man träffar kulturlivet uppstår det en diskussion om detta där man tycker att de detaljkrav som vi ställer upp på deras verksamhet, även på små verksamheter, är väldigt höga. Jag har försökt att lyssna på det och funderat på om det finns något sätt att komma runt detta. Det innebär naturligtvis inte att man tycker att vi ska ge kulturstöd till saker som bryter mot de mest fundamentala mänskliga rättigheterna, men någonstans går det en

gräns mellan att ha en åsikt om hur många kvinnor respektive män man har i publiken och att säga nej till förtryck av kvinnor och män, vilket är en ganska stor skillnad. Det tror jag att alla begriper.

Jag vill ha i gång en diskussion. Jag har noterat att det har kommit i gång en diskussion. Jag vill gärna fortsätta att föra den. Jag vill att vi kommer bort från det instrumentellt klåfingriga kulturstödet som vi har haft. Jag försöker att vända detta nu.

Anförande nr 16

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande! Det är naturligtvis så att man i grunden har en analys – det har rimligen jag också – men analysen leder ju fram till en uppfattning och förhoppningsvis också till förslag på åtgärder. Det är klart att vi kan ha en diskussion om det. Det tycker jag är jättebra. Det ska vara en diskussion med kulturlivet. Det optimala är naturligtvis alltid om vi har en bred politisk enighet om den här typen av riktlinjer, men det är inte samma sak som att man inte har en egen uppfattning. Det är där någonstans filmen går av för mig. Du gör en analys, ser ett problem och vill åtgärda det men har ingen åsikt.

Du har ju ändå uttryckt uppfattningar tämligen tydligt om att det är fel att ställa krav på jämställdhet. Jag uppfattar att du inte har en åsikt, utan att det är ett steg åt rätt håll och att det i sig är en bättre åsikt.

Anförande nr 17

A n n M a r i E n g e l (v): Jag tycker att det är intressant att du säger att vi i kulturnämnden lägger oss i innehållet i kulturlivet. Jag tycker att det vore intressant om du har ett exempel från de senaste åren där vi har haft någon som helst möjlighet att ändra något i stödet. Jag vet att du hyser oerhört agg till det här kulturstödsutskottet vi hade förut. Det kanske kunde organiseras på annat sätt, men det var i alla fall en möjlighet för politikerna att höra av tjänstemännen vad som låg bakom bedömningar och hur man hade resonerat. Nu är det så att tjänstemännen har all makt, och du anser att det är riktigt för de är experter. Sedan finns det ingen som helst möjlighet att ifrågasätta eller förändra något. Jag skulle gärna vilja ha ett exempel på att vi har ändrat på något.

Jag skulle vilja ha svar på frågan om du tycker att man ska skilja kultur- och integrationsstödet åt igen. Om man tar bort riktlinjerna om jämställdhet, mångfald och demokrati kanske det blir lite svårt med integrationsstödet. Det enda fall under de här fyra åren där någon har föreslagit att man skulle dra in ett stöd i efterhand var faktiskt när majoriteten ville dra in ett integrationsstöd som man hade givit därför att man i efterhand upptäckte att den här verksamheten inte höll måttet när det gällde demokrati. Det var ju därför att det fanns ett mål om demokrati, men du vill alltså avskaffa de målen, för det är klåfingrighet. Eller gäller detta bara kultur och inte integration. Jag tyckte att jag frågade om det förut, men jag fick inte något svar. Det vore intressant att få det, därför att det här resonemanget faktiskt gäller hela det här stödet som är både ett kultur- och integrationsstöd. De enda som har lagt ett förslag om att ta tillbaka ett stöd som i och för sig inte var möjligt, vilket man kunde förutse, var ju ni.

Vi har diskuterat stöd, och vi har framför allt diskuterat de stora nedskärningar ni har gjort och de omfördelningar som ni har gjort genom att flytta en del av pengarna till bonusen och genom att flytta bort en del av verksamhetsstödet. Jag kan inte minnas att vi har diskuterat några förändringar på grund av innehållet i verksamheten och särskilt inte sådant som du säger om hur många kvinnor och män det är publiken. Ett sådant resonemang har väl över huvud taget aldrig varit uppe på kulturnämndens bord. Jag tycker inte att det är någonting som man kan hänvisa till i den här debatten. Men jag håller med om att det är en intressant diskussion. Det finns väldigt mycket att diskutera kring bidragsstödet. Men problemet är att vi inte diskuterar det, utan du bestämmer ensidigt hur det ska vara och inför nya system som vi inte är överens om, och det är problematiskt.

Anförande nr 18

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Det kallas demokrati. Det är den som har majoritet som får bestämma någonting. Ann Mari Engel pratade om kvinnor och män i publiken. Vi säger ju till våra fria grupper att de måste mäta och redovisa detta. Det ska ingå i deras ansökningar för att de över huvud taget ska få stöd. Varför gör vi det i så fall? Det verkar otroligt onödigt. Ann Mari undrar om jag har några exempel på när detta har skett under senare tid. Nej, det har jag inte därför att jag har sett till att det inte diskuteras sådana frågor i kulturnämnden längre, och jag är faktiskt ganska glad och stolt över det efter alla mina år i kulturstödsutskottet.

Om man är intresserad av att få föredragningar om de olika verksamheterna finns det sådana möjligheter. Ni vet att det erbjuds vid förfrågan och även annars. Ann Mari frågar efter exempel, men det tänker jag inte ge. Jag tror att vi alla i salongen vet att det finns exempel där ledamöter i kulturnämnden har varit och druckit kaffe med olika grupper, känt olika människor eller haft andra bevekelsegrunder för att tycka till om en särskild grupp eller en särskild verksamhet ska ha stöd eller inte. Det har funnits många sådana exempel genom historien som jag inte tänker dra här.

§ 4 Interpellation om kontinuerlig granskning av äldre vården (nr 2010:9)

Anförande nr 19

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Jag ber att få hänvisa till avgivet svar.

Anförande nr 20

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Jag ställde fem frågor i min interpellation bland annat utifrån den granskning som Svenska Dagbladet redovisade i januari i år.

Den första frågan handlade om utevistelse, en ständigt återkommande fråga, och i vilken omfattning äldre bör få vara ute. Det kräver, liksom jag skrev i interpellationen, bemanning och resurser. Det visar att det finns ett missnöje med möjligheten att få vara ute, enligt professor Mats Thorslund vid Äldrecentrum.

Av svaret på interpellationen framgår att samtliga stadsdelsnämnder erbjuder dagsutflykter till olika resmål, företrädesvis under sommarmånaderna. Men jag vill veta under hur lång tid per dag eller vecka som såväl de som bor i ordinärt boende som de som bor i vård- och omsorgsboende inklusive korttidsplatser får komma ut. Utevistelse kan bli godtyckligt för den som har svårt att hävda sina önskemål.

Den andra frågan handlade om lex Sarah-anmälningar. Förutom att rutiner och dokumentation måste fungera, vilket är A och O inom äldre vården, handlar det om att våga anmäla brister i vården. Fackförbundet Kommunal var kritiskt till de förändringar i lex Sarah som innebär att medarbetare ska anmäla missförhållanden till sin närmaste chef. Det hotar de anställdas rättssäkerhet samtidigt som brukarnas situation riskerar att gömmas undan, ansåg Kommunal. Personalen måste ha rätt att ha synpunkter på vårdens kvalitet utan att riskera bestraffning. Det gäller såväl offentliga som privata verksamheter. Det får nämligen aldrig vara en företagshemlighet, till exempel vid upphandling, hur vården av och omsorgen om våra äldre bedrivs.

Min tredje fråga handlade om kontinuerlig redovisning till äldrenämnden av antalet korttidsplatser. Där hänvisas till Stockholms stads utrednings- och statistikkontor. Det går att få fram antalet avslag och bifall, men vi vet inte orsakerna till avslagen. Varför fick till exempel inte Erik som jag beskriver i min interpellation, svag och medtagen efter sjukhusvistelsen, en korttidsplats, särskilt som han behövde tillsyn minst fyra gånger under natten?

Det leder fram till min fjärde fråga om huruvida äldrenämnden kontinuerligt ska få en redovisning av antalet korttidsplatser, varför Erik fick avslag och därutöver hur det 70-tal andra lex Sarah-anmälningar som Svenska Dagbladet gav oss kännedom om behandlats. Svaret från borgarrådet angående korttidsplatserna är mycket kort.

Äldreombudsmannen, ÄO, skrev i sin årsrapport för 2010, som avsåg verksamhetsåret 2009, under rubriken Utred och utveckla korttidsvården så här: Under året har en del äldre personer och framför allt många anhöriga haft synpunkter på avslag när det

gäller korttidsvård eller att de fått veta att de inte kan ansöka om denna form av insats eftersom det är landstingets ansvar.

Min kommentar är att den information som lämnas ska vara korrekt.

ÄO fortsätter: Därutöver har de som under en period fått korttidsvård framfört klagomål på att boendet inte motsvarar deras förväntningar. Främst har det gällt äldre personers behov av stöd och insatser för att återfå funktion efter sjukdom, men det har också framkommit att den fysiska och sociala miljön har varit bristfällig. När anhöriga har behövt avlastning har de ibland valt att tacka nej till korttidsvård eftersom de upplevt miljön som för torftig.

Vidare skrev ÄO: För många upplevs korttidsvården bara som en plats för väntan eller en vändplats.

Det behövs en bättre genomgång av vilka som kan få en korttidsplats såväl som av kvaliteten på dessa. Jag skrev i januari 2008 en motion som endast handlade om korttidsboende, som det då hette. Motionen bemöttes ganska styvmoderligt. Det mesta var okej.

Min femte interpellationsfråga handlar om situationen för äldre med demenssjukdomar. ÄO skrev i sin rapport under rubriken Utred minibemanningen på stadens demensboenden, att ÄO ville uppmärksamma att anhöriga till äldre personer som bodde på vård- och omsorgsboenden för personer med demenssjukdomar ofta påtalade att grundläggande behov av omsorg och vård inte blev tillgodosedda. De menar att livet på boendet många gånger var innehållslöst och att de äldre inte fick komma ut.

Bör inte staden snarast utreda behovet av korttidsplatser och vård- och omsorgsplatser? Det bör ske innan allt fler servicehus omvandlas till trygghetsbostäder. Det förefaller finnas ett behov av fler vårdplatser.

Anförande nr 21

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Titeln på din interpellation, Eivor, är Kontinuerlig granskning av äldrevården. Jag kan bara säga att den pågår, och den har aldrig varit så genomgående som den är nu. Redan 2005 tog man fram en inriktning för kontroll av äldrevården. Sedan har det fortsatt, och vi har spätt på med ytterligare kontroll. Det rullar på.

Utevistelsen är en ny del där vi ändrade riktlinjerna efter valet. Vi har skrivit in att det är en del i biståndsbedömningen både för hemtjänst och för vård- och omsorgsboende. Förr frågade man inte de äldre, men vi gör det. Vi frågar om de är nöjda, och det är de inte riktigt. Det finns fortfarande äldre som vill komma ut mer, men det är tack vare att vi går ut och frågar dem som vi får veta det. Förut var det ingen som brydde sig om hur mycket de fick komma ut eller om de fick komma ut över huvud taget. Men det går att bli bättre, och jag är glad att vi gör de här tydliga brukarundersökningarna så att vi ser att det finns önskemål om mer utevistelse. Möjligheten att få ledsagning har också utökats. Det kan öka möjligheterna för utevistelse.

När det gäller boendesidan pågår, precis som du efterfrågar när det gäller lex Sarah-anmälningarna, en stor diskussion om huruvida man ska våga anmäla eller inte, vilket jag tycker är mycket märkligt. Det handlar om ledarskapet på den enskilda arbetsplatsen och hur chefen är. Chefen anger tonen, och chefen ska se till att man har en tillåtande attityd. Är det ett ställe där man aldrig har någon lex Sarah-anmälan tycker jag att det är mycket märkligt. Allt som har med människor att göra innebär att det tyvärr händer saker som måste åtgärdas. Därför är det viktigt att personalen känner trygghet i att anmäla enligt lex Sarah. Nu sammanställer vi det också för hela staden, vilket också är helt nytt. Det har inte gjorts tidigare.

När det gäller situationen för äldre med demenssjukdomar, som du också frågade om, tittar vi på bemanningen. Vi ser över om det ska göras någonting åt det. Jag tror inte att man kan komma med ett förslag på minimibemanning, för då kanske det blir taket och det man rättar sig efter. Det ser olika ut. Det är olika lokaler, olika antal boende och så vidare. Det viktiga är att det finns tillräckligt med personal, framför allt under dagen så att de här sociala aktiviteterna också finns att tillgå för äldre personer med demenssjukdomar.

Dessutom handlar det också om den utbildning för personalen i demensfrågor som vi har satsat på och som rullar på fullt.

Anförande nr 22

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Visst har mycket blivit bättre. Jag säger också att cheferna är viktiga. De ska ha en tillåtande attityd. Men det måste vara något fel när de inte har det. Man måste jobba med cheferna så att de har en mer tillåtande attityd gentemot de anställda.

I äldreombudsmannens årsrapport framkom det också att olika undersökningar visar att äldre personers inflytande behöver förbättras. Fackförbundet Kommunal ställde 2008 ett antal enkätfrågor till 871 av sina medlemmar som arbetade inom äldreomsorgen. Dessa fick svara på frågor om de äldres situation på den arbetsplats som medlemmarna jobbade på. Varannan medlem uppgav att de äldre inte hade rätt att komma ut när de har lust. Fyra av tio svarade att de äldre inte får vara med och bestämma om tider och rutiner. Var fjärde svarade att de äldre inte hade möjlighet att utvecklas. Knappt en fjärdedel uppgav att de äldre inte har möjlighet att äta den mat de tycker om. Det finns en hel del att göra på äldreområdet, det vet vi, oavsett vem som sitter vid makten.

ÄO ansåg också att det är angeläget att staden konkretiserar på vilket sätt och inom vilka områden äldre kan förvänta sig ett rejält inflytande över den omsorg och vård som äldreomsorgen tillhandahåller. Gemensamma och tydliga riktlinjer behövs så att äldre personer får en likvärdig och rättssäker bedömning i hela staden.

ÄO menar också att det är angeläget att staden utreder behovet av korttidsvård samt utvecklar bra och flexibla former som svarar upp mot äldre kvinnors och mäns behov av att kunna få en tids rådrum antingen det handlar om att kunna återvända till sin egen boendemiljö eller om att vänta på att flytta till ett vård- och omsorgsboende. Även äldre män och kvinnor som vårdar en anhörig bör få möjlighet till en egen rekreation och återhämtning.

Äldre har bara rätt till inflytande när det passar rutinerna. Det var rubriken på en avhandling från högskolan i Jönköping som kom i mars i år. I ett pressmeddelande stod det bland annat: Valfrihet, inflytande och värdighet är slagord i den politiska debatten om äldreomsorgen. Samtidigt visar en ny avhandling att äldre som bor på äldreboenden har mycket små möjligheter att bestämma över sin vardag. Många får inte bestämma när de ska gå lägga sig, vilka dagar de ska duscha, vilka kläder de ska ha på sig eller om de vill ha en sovmorgon.

Mina kommentarer är, liksom rubriken på interpellationen, att det behövs en kontinuerlig granskning av äldrevården. Och borgarrådet säger ju att det fortgår.

Anförande nr 23

A n n M a r i E n g e l (v): Jag undrar om du som jag läste en flickbok som hette Pollyanna när du var ung, Ewa. Den handlar om att man ska vara glad. Det var någonting som hette vara-glad-leken. Det var en fattig flicka. Jag har för mig att hon först önskade sig en docka och fick ett par kryckor. Då var hon jätteglad att hon inte behövde dem. Sedan bröt hon benet, och då var hon jätteglad att hon hade de där kryckorna.

Du påminner mig faktiskt om den där vara-glad-leken, för du är alltid glad vilka siffror det än är. Nu är du glad över att det finns en undersökning som säger att fyra av tio är missnöjda med sina möjligheter att komma ut. Det är väl bra att man gör en undersökning, men det vore väl ännu bättre om man kan göra någonting åt det. Det finns ju ändå väldigt mycket övrigt att önska inom äldreomsorgen.

Hela det systemskifte som ni har infört där man för över hela ansvaret för utförandet till olika privata aktörer bygger ju på kontroll och granskning. Det fordras väldigt mycket för att man hela tiden ska kunna följa upp att avtalen följs och att det blir som man vill. Mycket personal på stadsdelsnämnderna är faktiskt engagerade i att utföra den här kontrollen. Det är för övrigt en kostnad som inte är beräknad någonstans.

Det visar sig gång på gång att det inte är tillräckligt. Det finns saker som du och många andra tar avstånd ifrån och säger att så här ska det inte vara och så här ska det inte gå till. Du kan väl ändå inte vara alldeles nöjd med den granskning av äldrevården i Stockholm som sker. Även om du är jätteglad över att folk får möjlighet att tala om att de är missnöjda skulle du väl vara ännu gladare om de hade möjlighet att tala om att de var nöjda? Men för att de ska bli nöjda krävs det väl, precis som det står i den här interpellationen, att det finns bemanning och att det finns resurser. Och där har vi väl alla anledning att inte vara så väldigt glada. Eller hur?

Anförande nr 24

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Låt mig först säga en sak till dig, Eivor, när det gäller cheferna och attityden. Utbildningen är jätteviktig. Nu startar vi för första gången i lite större skala en äldrechefsutbildning i staden. Den ska vi dra i gång juni. Det som är intressant är att det är fler från den privata sidan som anmäler sig till den utbildningen än från vår egen kommunala sida, vilket jag beklagar. Jag vill ha en bredd i den utbildningen.

Dessutom har vi senast i dag kunnat läsa att regeringen nu satsar på en äldrechefsutbildning på nationell nivå för att få mer likhet över landet när det gäller utbildning för chefer.

Du vet likaväl som jag att värdegrundsärendet kommer upp äldrenämnden. När vi har behandlat det och det ska ut på remiss gäller det att konkretisera tydligt och klart vad de äldre kan förvänta sig både inom hemtjänsten och inom de olika boendena och vad man menar med en värdegrund.

När det gäller en rättssäker bedömning vet du också att vi har gått igenom 23 000 biståndsbedömningar för att se hur det såg ut, och vi såg att det skilde mellan män och kvinnor och också när det gäller etnicitet. Nu håller vi på att ta fram ett nytt bedömningsverktyg för att se till att det blir en likvärdig bedömning.

Du pratar om vara-glad-leken, Ann Mari. Jag har fått med mig hemifrån att det inte gör någonting bättre att lägga sig ned och tjuta och gråta. Det handlar om att mitt i ett arbete som kräver mycket tid, kraft och ork ändå försöka se det positiva. När vi gör de här brukarundersökningarna är det fler i dag som är nöjda med att de kommer ut. Det är inte tillräckligt. Det skriver jag tydligt och klart i interpellationssvaret. Jag är inte nöjd, men det är på rätt väg. Det är fler som är nöjda i dag än som var nöjda i den förra brukarundersökningen. Det klart att man kan tycka att det inte är tillräckligt. Det är klart att man helst vill se att alla är nöjda och att de får komma ut när de vill. Det måste naturligtvis vara målsättningen. Men bara det att vi har kommit in i ett stadium där vi frågar de äldre och de får berätta vad det tycker är ett steg åt rätt håll när det gäller att kunna påverka. Vi kan inte bara slå oss till ro och tro att det är vi som ska tala om hur saker och ting ska se ut, utan det är de äldre själva. Då är brukarundersökningar ett väldigt bra hjälpmedel i arbetet för att se till att de äldre blir ännu mer nöjda.

I de senaste brukarundersökningarna kan vi se att när det gäller om de äldre är nöjda med den hjälp de får och att de får komma ut mer är det några procentenheter bättre. Det är åt rätt håll, men vi är inte framme.

Anförande nr 25

J a c k i e N y l a n d e r (v): Ordförande, fullmäktige! Jag ställde en fråga till Ewa Samuelsson för säkert ett halvår sedan. Den gällde de äldre som överklagar de här besluten när de inte får den hjälp de vill ha.

Sedan undrar jag om Ewa Samuelsson själv vet hur många aktörer, utöver de kommunala, vi har som jobbar med de äldre i dag här i Stockholm. Det skulle vara intressant att få svar på den frågan.

Hur ska de äldre kunna välja rätt? Och om de väljer fel, vilka möjligheter har de att ändra sitt avtal i så fall?

Anförande nr 26

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag har inte det exakta antalet. När det gäller hemtjänst tror jag att vi har ungefär 90 olika utförare

runt om i staden. Några är avgränsade geografiskt och erbjuder sin tjänst bara i vissa delar av staden, men totalt sett över staden tror jag att det är ungefär 90. Det är klart att det inte är helt enkelt när man ska välja. Så ser det ut. Men samtidigt ska de äldre ges den möjligheten, för det är just att kunna välja som är det viktiga för mig. Man ska ha makten själv att kunna välja. Det du som äldre ska kunna göra det. Sedan kan du få stöd och hjälp i det arbetet. Jag tror inte att man ska säga att nu har vi så här många hemtjänstutförare – nu ska det inte vara flera. Vem ska bestämma att det räcker? Vem ska bestämma om det ska vara 10, 15, 20 eller fler?

*§ 7 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Rätten att läsa upp betygen på Komvux*

Anförande nr 27

Birgit Marklund Beijer (s): Fru ordförande! Min fråga handlar inte bara om rätten att läsa upp betygen utan om att över huvud taget komplettera på komvux.

Reglerna för tillträde till högskolan ändras i höst, och det innebär att kraven skärps när det gäller både grundläggande och särskild behörighet. Man ändrar också urvalsreglerna, vilket gör att det blir svårare att komma in för den som vill komplettera på komvux.

På grund av de förändrade reglerna måste fler läsa på komvux. Vi är inne i en konjunktur med hög arbetslöshet bland ungdomar, och det gör att många av den anledningen söker sig till högskola. Ni har skurit ned väldigt mycket på komvux de senaste åren.

Min fråga är: Hur ser er beredskap ut att möta de elever som måste komplettera sin utbildning?

Anförande nr 28

Borgarrådet Edholm (fp): Fru ordförande! Som Birgit Marklund säger måste det finnas en beredskap, och den har vi i Stockholms stad. Vi har sagt att den dag som efterfrågan eventuellt ökar på komvuxplatser igen är vi beredda att naturligtvis öka antalet platser.

Komvux är en verksamhet som dels naturligtvis är beroende av hur många som vill utbilda sig i största allmänhet, som har behov av att komplettera utbildningar eller att läsa en ny utbildning, dels beroende av konjunkturläget. Stockholms stad har inte drabbats av nedgången i ekonomin på samma sätt som många andra delar av landet. Därför har heller inte efterfrågan ökat särskilt mycket i vår stad. Det är klart att man kan vara glad för att vi inte drabbats så hårt, men märker vi en ökad efterfrågan är jag helt övertygad om att vi ska öka antalet platser.

Anförande nr 29

Birgit Marklund Beijer (s): Men ni stänger ju dörren för många. Min fråga blir: Vill ni ge de här ungdomarna en andra chans? Den dörr som bland annat är stängd gäller invandrare som har en utländsk högskoleexamen. De får inte komplettera på komvux därför att de redan har en examen. Vill du ge de här studenterna en andra chans att läsa in en behörighet, som de kanske måste göra, om de vill läsa en helt ny utbildning? Det du säger stämmer inte riktigt.

Anförande nr 30

Borgarrådet E d h o l m (fp): En andra chans tycker jag att alla människor ska få. Det som har varit en diskussion om i Stockholm är om man som 19—20-åring direkt efter gymnasiet ska läsa om exakt samma kurs som man redan har läst, bara därför att man vill ha högre betyg, och ta platsen från en annan som behöver den bättre. Den möjligheten har vi stängt i Stockholm. Vill man ha högre betyg får man helt enkelt tenta upp det betyget, man ska inte uppta en plats i klassrummet för att göra det. Den här förändringen kommer förhoppningsvis snart att gälla i hela Sverige.

Sverige har ett problem med att våra ungdomar kommer väldigt sent ut på arbetsmarknaden, och det här är ett skäl. Den här åsikten delas av förre socialdemokratiska högskoleministern Leif Pagrotsky, som föreslog just denna regelförändring.

Anförande nr 31

B i r g i t M a r k l u n d B e i j e r (s): Min fråga även gällde rätten för utländska högskoleutbildade som redan har en examen att få studera på komvux för att göra sig behörig. Det är att ge dem en andra chans.

Ställer du upp på att ge dem en chans?

Anförande nr 32

Borgarrådet E d h o l m (fp): Det beror på vilken utbildning man har. Det är inte rimligt att människor som redan har en gymnasieutbildning och en högskoleutbildning att i varje enskilt läge ska få ytterligare en utbildning. Det finns faktiskt gränser för hur mycket skattemedel kan man gå in med i en verksamhet.

Min bestämda uppfattning är att ökar efterfrågan på komvuxplatser i Stockholm ska Stockholm leva upp till att möta det. Hittills har intresset för att läsa på komvux sjunkit ganska kraftigt de senaste åren. Det är inte så konstigt med tanke på att Stockholm inte har drabbats av finanskrisen på samma sätt som man gjort i andra delar av landet.

Fråga nr 2. Söndagsmarknaden på Hötorget som är nedläggningshotad

Anförande nr 33

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! När jag i söndags promenaderade till Hötorget såg jag där skyltar där det stod: Söndagsmarknaden nedläggningshotad, protestlista finns här.

Ett av Stockholms populäraste söndagsnöjen är alltså i fara. Stockholms fastighetskontor har planer på att säga upp de handlare som på söndagar säljer prylar på Hötorget. Denna loppmarknad har funnits sedan 1995, men nu förefaller den hotad eftersom grönsaks- och blomsterhandlare som förfogar över Hötorget övriga dagar i veckan nu vill sälja också på söndagarna, enligt de uppgifter jag fått av söndagshandlarna.

Samtidigt såg jag i Stockholm City i dag att en tjänsteman på fastighetskontoret hellre vill se fler eller specialiserade kvalitativa marknader. Men det är inte så långt till NK därifrån.

Min fråga till ansvarigt borgarråd är: Avser borgarrådet att vidta några åtgärder för att den populära söndagsmarknaden på Hötorget ska få vara kvar?

Anförande nr 34

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag har redan tagit en hel del initiativ för att vi ska få fler marknader i Stockholm. Jag delar frågeställarens entusiasm för de här marknaderna oavsett om det är loppmarknad, fruktmarknad, blomstermarknad eller antikviteter som vi faktiskt inte har så mycket marknader för. Därför har jag gett fastighetskontoret i uppdrag att inventera och se om man kan hitta fler platser. En sådan plats skulle till exempel kunna vara den så kallade järnvägsparken, som är en av de mest förfärliga parker som vi har i staden.

När det gäller Hötorget och de redan etablerade torgplatserna har fastighetsnämnden varit väldigt tydlig i viljan att se till att öka möjligheten för de aktörer som finns redan i dag att ha öppet längre på lördagar och ha söndagsöppet om man vill. Det gäller inte bara Hötorget utan det kan gälla i Högdalen, Skärholmen eller på andra ställen där handlarna inte har fått ha öppet till exempel sent på lördagar eller på söndagar. Nu vet vi däremot inte riktigt hur stort intresset är bland dem som redan har en torgplats, om de vill jobba även på söndagarna med tanke på att det kan vara skönt att ha ledigt någon dag.

Jag har inte uppfattat det på det sättet att det är någon marknad som är hotad utan snarare tvärtom. Vi jobbar verkligen för att se till att det finns fler marknader. Tillgängligheten och öppenheten gör Stockholm mer livfullt. Det är vad jag jobbar tydligt för att slå vakt om.

Någon oro för att det inte blir någon marknad på Hötorget för dem som finns där i dag har inte jag.

Anförande nr 35

E i v o r K a r l s s o n (mp): Nu tycker jag inte att det tydligt framgår av svaret om just den aktuella söndagsmarknaden ska få kvar eller inte. Någon tjänsteman på fastighetskontoret sade, jag tror det var i dagens City, att baktanken är att man jagar platser för fler marknader, ungefär som du säger. Men söndagshandlarna på Hötorget bedriver en ganska stora marknad med en stor mängd sortiment.

Man undrar: Är det inte fint nog i en stad att ha loppis i innerstaden, denna populära verksamhet? Under vilken tidsrymd kan det bli aktuellt med en förflyttning, eller besked om att söndagshandlarna får vara kvar? Enligt vad jag har förstått har de inte fått några upplysningar, så de vet inte om de får vara kvar eller vart de ska gå. De har bara fått veta att något är på gång.

Anförande nr 36

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Det finns som sagt ett uppdrag att hitta fler marknadsplatser. Därför tar jag för givet att tjänstemän på fastighetskontoret inte inventerar de redan befintliga marknaderna. De finns ju redan, utan uppdraget handlar om att hitta fler platser för att göra Stockholm till en ännu mer spännande stad. Jag delar uppfattningen att det är en marknad som fungerar alldeles utmärkt.

Fullmäktige kommer om några veckor att fatta beslut om en strategi för torghandlarna. Vi har gjort upp om ansvarsfördelning mellan fastighetskontoret och trafikkontoret, som är ett uppdrag enligt budgeten och är inte speciellt dramatiskt i sig. Här handlar det om att se till att det finns fler marknader och inte att etablera nya marknader på redan etablerade platser. Det är inte uppdraget.

Anförande nr 37

E i v o r K a r l s s o n (mp): När det blir beslut om de här marknadsplatserna, är det inklusive Hötorget? Det var upprörda söndagshandlare som samlades för att diskutera problemet i går i en lokal under Hötorget.

Några av de argument som de vill framhålla var: Söndagshandeln är den enda loppmarknaden i innerstaden, mycket populär inte bara bland stockholmarna utan även som turistattraktion. De vill vidare ha sagt att där säljs gamla grammofonskivor, böcker, kläder, husgeråd, konst med mera, det mesta av god kvalitet, och priserna är låga. De tyckte att grönsaker och blommor kan man köpa på många andra ställen i Stockholm på söndagarna och att loppmarknaden är viktig att ha kvar.

Sedan undrar jag vilket besked jag ska ge när söndagshandlarna ställer frågan till mig. Vad ska jag svara dem? Vad finns det för framtid, och finns det några nya planer för Hötorgetshandeln när det gäller söndagshandlarna?

Anförande nr 38

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Det enklaste är naturligtvis att informationen kommer direkt från fastighetskontoret. Frågeställaren kan känna sig lugn när det gäller hur man hanterar upplåtelseformerna där.

Men min uppfattning, och även uppdraget till fastighetskontoret, är att Stockholm är stort nog för fler marknader. Det ena behöver inte utesluta det andra. Jag tycker självklart att det skulle vara bra om vi kunde köpa frukt och grönt på stadens olika torg oavsett om det är fredag, lördag eller söndag. Det tror jag att stockholmarna gillar.

Vi gillar också loppmarknader, antikvitetsmarknader, så det handlar snarare om att utöka tillgängligheten i Stockholm i stället för att bara anta att det är möjligt att sälja sådana saker på en plats. Så är det inte.

Det uppdrag som fastighetskontoret har och som jag hoppas att vi kommer att kunna ta ställning till är: Vilka nya platser kan vi erbjuda stockholmarna för nya marknader?

Fråga nr 3. Månadskort och jobbtorg

Anförande nr 39

K a r i n R å g s j ö (v): Fru ordförande! Jag åker runt och tittar på jobbtorgen. Det är nu en andra runda, och jag hamnade i förra veckan i Farsta-Årsta-Vantörs jobbtorg, ett stort område. Det visade sig där att det finns ett problem. De som gick på jobbtorget fick inte ett åkkort från sina stadsdelar. Det innebär i stort sett, berättade de på jobbtorgen, att när de väl ska åka i väg för att gå på intervju, exempelvis från Farsta till Kista som kostar ungefär en hundring tur och retur, kan de inte göra det. Det är dyrt att åka tunnelbana i dag.

Jag undrar, Ulf Kristersson: Vad har hänt med åkkorten? Är det kanske någon friskvårdskampanj, att man ska gå eller cykla? Promenadstaden har blivit superlång – tack för tipset! Men berätta, hur är det med åkkorten?

Anförande nr 40

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Två saker: Varmt välkomna tillbaka till jobbtorgen! Jag tycker att ert nya intresse för jobbtorgen är mycket inspirerande. Det gläder oss att ni nu vill besöka dem och ta del av resultaten, diskutera vad som funkar bra och vad som kan bli ännu bättre. Jag tycker att det roligt att ni har kommit till den slutsatsen.

Det andra är att vi har ett regelverk som vi antog för två tre år sedan om riktlinjer för socialbidrag som säger vilka premisser det är för SL-kort. Jag har dem inte exakt i huvudet. Men grundregeln är den att den som behöver SL-kort eller remsa för att fullfölja det uppdrag man har inom ramen för jobbtorgets verksamhet, eller för den delen som socialbidragstagare över huvud taget, ska få det. Det är en behovsprövad sak. Att söka arbete är till exempel en sådan sak. Det gäller att fullfölja uppdraget inom ramen för jobbtorget.

Jag förutsätter att de riktlinjerna följs, och jag har inte hört någonting annat.

Anförande nr 41

K a r i n R å g s j ö (v): Din propå om vårt intresse för jobbtorg måste jag bemöta direkt. Det är min andra runda på jobbtorg. Man kan vara väldigt intresserad men kritisk till en del av innehållet. De har ingenting med varandra att göra eller vara tecken på ointresse.

Det här med regelverk: Det står att är man på jobbtorg och söker jobb får man ett SL-kort. Så är dock icke fallet i den nämnda stadsdelen, specifikt Farsta. Det handlar verkligen om personer som ligger i marginalen ekonomiskt. De kanske inte har den där hundringen att åka fram och tillbaka till Kista. De har missat intervjuer på grund av det. Det är klart att det är ett problem.

Dessutom innebär det en enorm fastlösning. Om man nu söker jobb aktivt är det himla bra att ha det där månadskortet och kunna slänga sig ut till olika stationer. Det

verkar vara ett problem, tyckte de på jobbtorget. Jag tycker också att det är ett problem när aktivt arbetssökande inte får tillgång till vare sig åkremsa eller åkkort.

Anförande nr 42

Borgarrådet **K r i s t e r s s o n** (m): Det är ingenting att spekulera här. Det finns ett regelverk, och det ska följas. Jag har inte fått någon information om motsatsen. Om jobbtorget i Farsta gör något annat får vi kolla upp det.

Vi kan tycka olika om hur regelverket borde vara och se ut, fair enough. Men regelverk finns, och det ska följas. Jag står bakom regelverket, och det gör fullmäktige också. Jag kollar gärna upp att även Farsta följer regelverket.

Anförande nr 43

K a r i n R å g s j ö (v): Enligt de diskussioner vi förde när ni satte regelverket i sjön var det så att en arbetssökande skulle få ett SL-kort. Det lät så, nu är det inte så. Jag tycker att det är ett problem när människor utan ekonomiska möjligheter att köpa en remsa inte kan ta sig från Farsta för att söka jobb i Kista. Jag tycker att du ska kolla med din kollega i Farsta hur det kan bli så snålt.

Anförande nr 44

Borgarrådet **K r i s t e r s s o n** (m): Att du tycker annorlunda, att du är emot det beslut som fattades är helt okej. Det är inte det vi pratar om här. Antingen följs regelverket eller så följs det inte. Följs det är det bra, följs det inte är det dåligt och ska ändras.

Fråga nr 4. Slussen

Anförande nr 45

T o m a s R u d i n (s): Slussen är en intressant plats i Stockholm som många är engagerade i, inte minst i dessa dagar då vi diskuterar hur det ska komma att se ut i framtiden. Det har varit en hel del skrivelser, debatter och olika opinionsyttringar. Det man undrar över är var de olika partierna står i frågan. Vi känner alla bakgrunden till varför Slussen över huvud taget är föremål för förändring. Det är besvärligheter, grunden sjunker och så vidare.

I dessa dagar är gestaltningen viktig och diskuteras. Man måste väga samman olika synpunkter. Man blir lite förvånad när man läser i Stockholm City en intervju med Ulla Hamilton där hon uttalar sig att hon tycker att Slussen ska rivras.

Min fråga till borgarrådet är: Vad menar du med att Slussen ska rivras? Just nu pågår en viktig diskussion om hur man kan bevara de värden i Slussen som har stor betydelse för stockholmarna.

Anförande nr 46

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Med det menar jag den betongkonstruktion som i dag finns och där vi måste pumpa in mellan 15 och 20 miljoner kronor om året för att det över huvud taget ska hålla ihop tycker jag ska ersättas med en annan lösning. Det är precis det jag menar.

Du vet mycket väl, Tomas, att de förslag som bearbetas innebär att den konstruktionen med den cirkulationsplats som finns i dag och som är ovanpå själva Slussen – cirkelkonstruktion eller fyrklöver, som den kallas – inte kommer att finnas kvar. Alltså kommer den att rivas och ersättas med något nytt.

Anförande nr 47

T o m a s R u d i n (s): Det var en teknisk förklaring till vad som ska ske. Du säger vidare i intervjun att den betongklump som Slussen är i dag kommer att byggas om. De förslag som finns är något som kommer att garantera mer öppenhet för vattenspiegel jämfört med hur det är i dag. Men det är det verkligen inte fråga om.

Vi socialdemokrater har just nu en ganska intensiv diskussion där vi diskuterar gestaltningen i det här hänseendet. Vår vilja är att skapa fri sikt mellan Saltsjön och Mälaren och att öppna upp cityn så att de värden som Slussen har i dag av öppenhet och vidd finns kvar. Det du säger i artikeln är att du vill riva Slussen och att de förslag som finns tillgodoser kravet på öppenhet. Jag undrar vad du menar med det. Förslaget i dag innebär att husen kommer att stå i vägen för vattnet.

Anförande nr 48

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Med det menar jag att det som har varit föremål för samråd är, som Tomas Rudin mycket väl känner till, att bland annat de byggnader som finns där är volymstyrda. Det är inte på något sätt spikat att de ska stå just där det står enligt förslaget nu.

Det som jag framför allt har uttalat mig om är trafiklösningen eftersom jag är trafikborgarråd. Den trafiklösning som har presenterats och som också är föremål för samråd innebär mycket större öppna ytor och mycket mer vattenyta jämfört med den trafiklösning som vi har i dag.

Anförande nr 49

T o m a s R u d i n (s): Jag har all respekt för att ni måste hitta en trafiklösning. Som trafikborgarråd måste du se till att det blir en bra lösning för stockholmarna.

Det jag möjligtvis skulle kunna önska är att vi i diskussionen om Stockholms gestaltning och inte minst om hur Slussen kommer att se ut uttrycker oss mindre drastiskt än på detta sätt, att man ska riva hela Slussen, att det är en betongklump som står i vägen. Det finns värden vid denna plats som är mycket stora och viktiga att värna om. Där handlar diskussionen om hur man ska kunna skapa bryggor in i framtiden, till det nya, men ändå behålla det gamla.

Jag tyckte att artikeln var lite väl hård. Jag förstår att det blir hårt när man ska försöka koncentrera budskapet i en intervju. Men jag nöjer mig med det svar som du har givit i dag. Jag förstår sammanhanget, men jag tycker att vi kunde uttrycka oss lite mindre drastiskt.

Anförande nr 50

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Jag kan trösta Tomas Rudin med att jag inte fått ett enda mejl där man är orolig för vad jag menade med uttrycket. Jag tror att de flesta har förstått att det handlar om trafiklösningen. Tvärtom har jag fått många positiva kommentarer kring själva intervjun.

Det som är viktigt i sammanhanget är att man har förståelse för att det är oerhört väsentligt för funktionaliteten för alla trafikslag att vi får till stånd en lösning där vi hittar nya infrastrukturlösningar för Slussen. Det är nästan ett Göteborg som passerar det här området varje dag i form av tunnelbana, cyklist, bilister, bussar, gående, och det vittrar sönder. Det är oerhört angeläget för funktionen i Stockholm att vi får till stånd en snabb och ny infrastrukturlösning vid Slussen.

Fråga nr 5. Miljöarbetet hos Stockholms båtklubbar

Anförande nr 51

Å s a R o m s o n (mp): Fru ordförande! I helgen var det många stockholmare som var ute och sjösatte sina båtar. Det föranledde mig att ställa en fråga till ansvarigt borgarråd här i salen om hur staden engagerar sig för att få båtclubbarna och båtägarna i Stockholm att på ett positivt sätt bidra till ett bra båtliv och en bra miljö.

Jag vill fråga borgarrådet Sjöstedt om hon anser att det är ett bra miljöarbete som Stockholms båtclubbar bedriver, om hon är nöjd, eller hon kommer att ta initiativ till aktiviteter för att clubbarna ska engagera sig mer i miljöarbetet och om hon avser att gå fram med ett förslag om att ansöka om LOVA-bidrag från regeringen som finns för ändamålet att förbättra vattenkvaliteten i kustnära vatten.

Anförande nr 52

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Frågan var om jag är nöjd. Svaret är: Nej, jag är inte nöjd. Det är jag faktiskt inte; vi skulle kunna göra mycket mer på det här området. Det pågår ett arbete mellan idrottsförvaltningen och båtclubbarna med möten om hur man gör med båttvätt, hur man gör när man sätter i båtarna och hur man tar hand om avfallet från båtarna.

Jag kommer under året att få en redovisning – jag vet inte om den kommer under våren, men jag hoppas före valet – av det här arbetet med ett förslag. Jag hoppas att det ska resultera i att vi gör en prioriteringslista inför våra LOVA-ansökningar så att vi kan gå in med en ansökan.

Anförande nr 53

Å s a R o m s o n (mp): Det låter ju positivt att ansvarigt borgarråd ändå tänker titta på förslaget att ansöka om LOVA-bidrag. I en interpellationsdebatt för några månader sedan var miljöborgarrådet väldigt negativt inställd till att söka LOVA-pengar, bland annat därför att de är inriktade till insatser som hon inte ansåg som särskilt främjande för vattenmiljön. Men flera av de insatser man kan söka bidrag till är sådana där man kan samverka med båtklubbar för att öka möjligheten till lämnande av sanitetsavfall och för att minska påverkan när det gäller bottenfärg. Den fortsätter, som vi vet, att användas i Stockholm och andra delar av Östersjökusten. Så det låter positivt som sagt.

Jag är dock lite oroad. Man har påbörjat aktiviteter för bättre tillsyn från miljöförvaltningen, som vi har varit väldigt ivriga om. Där är det fortfarande så att idrottsförvaltningen inte deltar i de möten som handlar om att samla fastighetsägarna för att diskutera vem som egentligen är ansvarig för till exempel föroreningar från dessa fastigheter som till stora delar släpps ut i vatten.

Anförande nr 54

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Nu ska jag genast fråga dem varför de inte gör det, för det borde de absolut göra. Jag kommer ihåg den frågestunden med miljöborgarrådet, och jag uppfattade inte alls att miljöborgarrådet var negativ till det. Däremot är det ett område som hon inte rör över. Det handlar om fritidsbåtar, och då är det idrottsförvaltningens bord. Därifrån väntar jag mig förslag under året. Det är klart att det är viktigt att även idrottslivet ska bidra; det är alla överens om.

Det görs extremt mycket inom idrottsförvaltningen i dag som är klimatsparande åtgärder och energibesparingsåtgärder. Där har jag upplevt flera gånger att Miljöpartiet inte alls är på samma linje när vi vill ha tuffare tag mot uppvärmning av utomhusplaner på vintertid.

Det är glädjande att även Miljöpartiet tycker att idrottsförvaltningen ska ägna sig åt sådana här åtgärder. Det ska vi absolut göra.

Anförande nr 55

Å s a R o m s o n (mp): Det finns tidigare påvisade föroreningar som kommer från bland annat båtklubbar. Vi har många båtklubbar som hydr direkt av staden genom bland annat idrottsförvaltningen. Men det fortsätter att figurera uppgifter om att båtklubbar, åtminstone enligt ett pm där planeringsavdelningen på idrottsförvaltningen anser att båtklubbar inte fullödigt jobbar med sitt miljöarbete. Varför är det inte nödvändigt med spolplattor som kan samla in avfall när man sprutar av färjor? Ingen ska använda de farliga färgerna längre, men vi vet att flera av de här färgerna sprids i Stockholm, och det betyder att de spolas av och att färgerna hamnar i Stockholms vatten.

Jag hoppas verkligen att idrottsborgarrådet tar upp den här frågan, både vad gäller spolplattor och när det gäller att förbättra möjligheterna att lämna sanitetsavfall. Nu vet jag att det i kommunstyrelsen inte var så jättepulärt att förbjuda fritidsbåtarna att lämna sanitetsavfall. I bästa fall är det regeringen som får gå på den linjen.

Anförande nr 56

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Nu förstår jag inte vad Åsa Romson är orolig för. Vi var mycket kritiska och ville ha en lagstiftning på det här området i kommunstyrelsen.

Vad gäller spolplattorna är det, som borgarrådet Hamilton då påpekade, en kommersiell marknad där vi får vara lite försiktiga med vad kommunen gör och inte gör. Det är viktigt att de kommersiella aktörerna inom detta område ska kunna fortsätta att leva.

Som sagt förväntar jag mig förslag till åtgärder och återkommer i frågan.

Fråga nr 6. Socialhjälp

Anförande nr 57

J a c k i e N y l a n d e r (v): Ordförande, fullmäktige! Jag blir lite fundersam när jag läser att socialhjälpstagare ska bli typ Stockholmsvärdar och plocka pinnar i trädgårdar. För mig är en värd en guide. Är det tänkt att de ska ha någon sorts uniform eller utbildning? Att vara värd i Stockholm betyder för mig att man är rätt påläst arkitektoniskt, historiskt och kulturellt. Det här är ett skyddat jobb vad jag förstår. Ska vi skicka ut socialhjälpstagare att fungera som värdar kanske alla tror att det är en domkyrka i Stockholm. Det är inte bra.

Att vara ute och plocka pinnar låter inte heller bra. Hur vet man att de är i kondition att göra det? Vem avgör det? Är det att se parkjobbet som ett jobb med en riktig lön, att pengarna skulle motsvara en lön för sådant jobb? Ska det bli riktiga jobb sedan, eller hur har ni tänkt? Jag skulle gärna vilja ha en liten förklaring.

Anförande nr 58

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Jag delar detta enorma intresse för Sveriges domkyrkor. Förra gången vi hade en domkyrkodebatt här fick jag på tafs från Jackie att jag hade haft ofinheten att jämföra Strängnäs stifts domkyrka med Stockholms stifts. Faktum är att det nuförtiden är formaliserat så att även Storkyrkan i Stockholm är stifts kyrka och domkyrka. Jag är ledsen att behöva säga det. Det förminskar inte domkyrkans i Stockholm betydelse. Det förminskar inte på något sätt dess skönhet, än mindre förminskar det dess betydelse som bröllopskyrka den 19 juni, Jackie. Likväl är det en domkyrka, låt den få förbli en domkyrka.

Till den andra saken: Namnfrågan kan man diskutera. Är Stockholmsvärdar ett bra begrepp eller inte? Vad vi har försökt göra här är att titta på människor som står långt ifrån arbetsmarknaden. Av våra 6 000 aspiranter på jobbtorgen har vi identifierat ungefär 450 personer som vi tror har allvarliga problem att få jobb med normala insatser därför att de hamnat i moment 22-situationen: De har inget jobb, har aldrig haft ett jobb, kan inte få ett jobb därför att de inte haft något jobb och har väldigt lite erfarenhet. De behöver ha med sig en erfarenhet att gå till ett jobb, ha en arbetsdag, en chef och arbetskamrater.

Samtidigt är vi mycket måna om, och det tycker jag är ett memento, att vi ska vara självkritiska, att ställa oss frågan: Är allt vi gör på jobbtorgen genuint meningsfullt, eller finns det tendenser till eller risk att bara sitta av tid? Det ska de i så fall inte göra. Vi är måna om att se till att människor inte ska söka jobb åtta timmar om dagen ifall det inte är meningsfullt. Vi måste fråga oss: Är det en meningsfull insats? Ungefär 150 av dessa kommer att erbjudas visstidsanställning i sex månader, och vi kommer att ta emot ytterligare nytillkommande aspiranter för samma uppgift.

Jag tror att detta är mycket meningsfullt.

Anförande nr 59

J a c k i e N y l a n d e r (v): Tycker du att det är en bra lön för det jobb de gör? Tycker du att det är en aktsam lön som de ska kunna klara sig på?

Anförande nr 60

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Noga räknat har de inte en lön. Det här är en insats som görs inom ramen för jobbtorgen för målgruppen människor med socialbidrag. Det är alltså en arbetsmarknadsfrämjande insats för att öka chansen till egen försörjning.

Det här är insatser man gör, och man upprätthåller sitt socialbidrag och försörjningsstöd på samma sätt som man upprätthåller socialbidraget för andra insatser som jobbtorget kommer fram till. Lön har inte den här gruppen. De 150 däremot som anställs får lön. De anställs och kvalificerar därmed in sig i Arbetsförmedlingens olika program. De får dessutom bättre långsiktiga möjligheter till försörjning på det sättet. Vi ska vara noga med vilken sorts ersättning det är.

Anförande nr 61

J a c k i e N y l a n d e r (v): Vi ska vara lite noga, tycker du. Det tycker jag med. Då undrar jag: Vad är det för signaler vi sänder till de parkarbetare som jobbar med de här frågorna i dag och som har gjort det i många år och har kämpat med det?

Vi säger till dem ungefär: Det är ett jobb som vem som helst från gatan kan klara av att göra till en billigare penning. Ska vi konkurrera ut dem på det sättet? Är det ett bra sätt att marknadsföra en stad?

Anförande nr 62

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Jag känner att det är ett rakt motsatt innehåll. Det har vi varit jättenoga med. Vi har absolut inte ersatt något enda jobb i dag som bedrivs av människor som har detta som yrke och som har mycket bredare arbetsuppgifter än vad de här människorna kommer att ha. Det är dessutom förhandlat med facket, är klart och godkänt. Det ska inte störa något av det arbete som bedrivs inom de reguljära anställningsformerna. Detta är inte att betrakta som någonting som ersätter det vi har i staden i dag. Däremot hoppas jag att de på ett meningsfullt sätt både kompletterar, är staden till nytta och till nytta för de aspiranter som får uppgifterna.

Fråga nr 7. Boulton

Anförande nr 63

A b d o G o r i y a (s): Ordförande! Det som är brukligt i våra stadsdelar är att de flesta aktörer, oavsett om de är offentliga eller privata, samarbetar kring brottsförebyggande arbete. Boulton är en sådan aktör. De har varit med i Brottsförebyggande rådet bland annat i Spånga-Tensta. För några veckor sedan fick de höra kritik, och då bestämde de sig att hoppa av.

Min fråga till borgarrådet är: Avser du att ta kontakt med Boulton så att de tar sin del av ansvaret och går tillbaka till Brottsförebyggande rådet?

Anförande nr 64

Borgarrådet L a r s s o n (m): Fru ordförande! Det är oerhört viktigt att alla aktörer som finns representerade i respektive stadsdel också är representerade i det brottsförebyggande arbetet i de brottsförebyggande råd vi har. En avgörande orsak till att arbetet har varit så framgångsrikt i många delar av staden är just att många aktörer har deltagit och att man har fått med föräldrar och andra i det lokala arbetet.

Därför blev jag, liksom du, förvånad över att en så stor aktör i Rinkeby-Tensta som du talar om drog sig ur brottsförebyggande arbete. Det föranledde en kontakt från min sida, så senast i torsdags talade jag med dem. Enligt vad FM meddelar ska de gå med i detta arbete igen. Det sade de också i ett tv-inslag som jag såg under helgen.

Anförande nr 65

A b d o G o r i y a (s): Jag tycker att det är positivt att du har tagit kontakt med dem. Positivt är det också om de går tillbaka.

Tyvär är erfarenheterna framför allt hos näringsidkarna från dessa två centrum annorlunda. Jag var senast för någon vecka sedan i Rinkeby, och där var det en del av företagarna som hade blivit utsatta för inbrott. Skälet till detta enligt dem var att säkerheten i Rinkeby Centrum avsevärt försämrats efter det att Boulton tog över. De var mycket kritiska. En personal från Boulton var där. Jag träffade honom personligen. Innan jag träffade honom träffade han företagarna och hotade dem ifall de skulle gå antingen till massmedierna eller till politiker. Så sade han till dem: Det hjälper absolut inte om ni går till politiker eller massmedier, det är Boulton som bestämmer. Så är det.

Anförande nr 66

Borgarrådet L a r s s o n (m): Jag uppfattade inte riktigt frågan i sammanhanget. Men jag kan konstatera när det gäller det brottsförebyggande arbetet i till exempel centrumanläggningar att det är avgörande att ägaren till centrumanläggningen är med. Det är positivt att Boulton nu har sagt att de vill gå med igen och deltar i brottsförebyggande rådets arbete.

Därtill är det att ha skyggglappar om man tror att det är någonting nytt att det har varit problem med säkerheten i Rinkeby Centrum. Det är någonting som har funnits under flera år. Det är möjligen mer förvånande att centrumanläggningens ägare inte har gjort tillräckligt under resans gång. Det fanns säkerhetsproblem även när kommunen ägde detta centrum. Det är förvånande att man inte gjort tillräckligt från den nya centrumanläggningens ägares sida. Men där har man deklarerat att man har ansökt om kommunbevakning och att man bytte ut ett antal låskolvar och annat i fredags och så vidare efter den kritik som har varit massiv, med rätta.

Anförande nr 67

A b d o G o r i y a (s): Självklart ska jag följa upp Boulton för att se om de går tillbaka till de brottsförebyggande råden. Så får vi se när i så fall.

När det gäller säkerheten säger företagarna att när vi hade Centrumkompaniet hade de folk som gick runt och bevakade hela centrum. De hade två anställda exempelvis i Rinkeby Centrum. I dag finns det inga. Till och med larmsystemet fungerade inte särskilt bra. Det har blivit stor försämring efter det att Boulton tog över efter Centrumkompaniet.

Min fråga blir: Tänker du ta kontakt med Boulton för att säkerheten återigen ska garanteras för de här företagarna, som ju satsar en hel del av sin förmåga för att kunna klara sig och försörja sig?

Anförande nr 68

Borgarrådet L a r s s o n (m): Som jag inledningsvis sade är det oerhört viktigt att alla aktörer deltar i det brottsförebyggande arbetet. Det är viktigt att Boulton och FM är med i de brottsförebyggande råden och att man deltar i de olika delar där staden behöver det för att utveckla staden positivt.

Men det kräver, som jag inledde med att säga, att man under resans gång följer upp vad centrumanläggningens ägare gör och vad staden kan bidra med för att underlätta det.

Jag hade kontakt med ägaren senast i torsdags för att diskutera dels den här frågan, dels säkerhetsfrågan. Svaret på din fråga är helt enkelt att vi redan tagit kontakten, och nu gäller det att följa upp och se till att de uppfyller de löften som ställts ut även i medier och presenterades i fredags.

Fråga nr 8. Framtida hemmaplan för Djurgården fotboll

Anförande nr 69

S t e f a n N i l s s o n (mp): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Min fråga gäller alltså framtida hemmaplan för Djurgården fotbolls herrverksamhet som ju spelar i Allsvenskan. Madeleine har sagt många gånger att ni i den borgerliga majoriteten arbetar på en lösning för var Djurgården ska spela när Stockholms stadion inte längre uppfyller kraven för allsvenskt spel om några år.

Min fråga är helt enkelt: Var befinner man sig i processen nu vad gäller plats, tidsplan med mera?

Anförande nr 70

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Det handlar om att vi från majoritetens sida har lovat att understödja Djurgården i dess fjät att bygga sin arena. Det arbetet pågår. Vi har tittat på åtta platser. En av de platser vi tittat på är Östermalms IP. Man har från Djurgårdens sida tagit fram arkitekturritningar, man har också gjort en ekonomisk plan som man har lämnat in till Stadshuset för en analys. Stadsledningskontoret har gjort en analys av planen och skickat tillbaka till Djurgården.

Det pågår en rad arbeten på många olika nivåer. Att bygga en arena är oerhört komplicerat. Vi vet från Stockholms stad hur mycket resurser vi behövde för att få ordning på vår egen Stockholmsarena. Det pågår ett ständigt utbyte av idéer, tankar och kalkyler. Samtal pågår, precis som det ska i ett stort projekt.

Det är där det är i dag. Vi går framåt och läser varandras papper.

Anförande nr 71

S t e f a n N i l s s o n (mp): Är det någon mer plats än Östermalms IP som figurerar i diskussionerna? Vi i Miljöpartiet tycker att staden borde bjuda in Djurgården att vara med i processen vid utformandet av den nya Stockholmsarenan, eftersom mycket i slutändan talar för att Djurgården kommer att spela där. Då är det bra att Djurgården finns med så tidigt som möjligt i den processen.

Som sagt var min fråga: Finns det någon mer plats än Östermalms IP med i diskussionerna?

Anförande nr 72

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Ja, det är viktigt att komma ihåg att det är Djurgården själv som styr processen. Vi bestämmer inte här i salen var fotbollslag ska spela sina matcher och inte spela. Det är Djurgårdens herrfotbollslag som måste styra den här processen. De vill styra mot Östermalms IP, och då stöder vi dem i det arbetet och hjälper dem att analysera siffror och så vidare. Staden har ju sagt att vi ska hjälpa till med mark.

Att man borde öppna ett samtal om Stockholmsarenan, menar du. Ja, det är självklart att alla lag som så önskar är välkomna att ingå i diskussionerna om den nya Stockholmsarenan. Det sade vi redan från början. Alla är välkomna i den processen.

Att diskutera upplägg och så måste man göra tillsammans med SGA, driftsbolaget. Därför förutsätter jag att det pågår något slags samtal, men det är utanför stadens ramar. Det rör vi över huvud taget inte över.

Anförande nr 73

S t e f a n N i l s s o n (mp): När det gäller Östermalms IP blir det, om det blir aktuellt att bygga där, på statlig mark?

Förs det också samtal om man eventuellt ska subventionera hyran för en framtida anläggning på Östermalms IP eller någon annanstans om det blir stadens egen mark i slutändan?

Anförande nr 74

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Det förs inga sådana diskussioner över huvud taget. Detta handlar om att Stockholms stad ska stödja Djurgården fotboll i att hitta mark. Men frågan har inte alls kommit så långt att vi är på den detaljnivån. Nu handlar det om vad en arena skulle kosta och vad det finns för ekonomi. De samtalen förs framför allt med stadsledningskontoret och Djurgårdens herrfotbollslag.

Fråga nr 9. Barngrupper för barn till missbrukare – vad händer?

Anförande nr 75

K a r i n R å g s j ö (v): Det är många barn och ungdomar i Stockholm som växer upp med föräldrar som har missbruksproblem eller psykiska problem. Det visar sig att vi ska dra i gång en stor studie i Stockholm via Stockholms universitet för att titta på gruppstöd. Det visade sig att det är svårt att få barn till den här studien. Det visar sig nämligen att stadsdelarna till stor del har lagt ned den här verksamheten. Den forskare som ska göra studien har inga barn att tillgå.

Då undrar jag, **Ulf Kristersson**: Hur kommer det sig att den här forskaren inte längre kan rekrytera sådana barn till missbrukare till studien? Jag har pratat med henne tre gånger. Vad har hänt ute i stadsdelarna när det gäller arbetet med barn till missbrukare, en grupp som verkligen behöver väldigt mycket stöd och hjälp?

Anförande nr 76

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Ibland är det bättre att ni ställer interpellationer så att vi kan få rejäla diskussioner om specifika händelser. Forskningsprojekt är någonting som jag inte kan svara på. Det hade varit givande både för dig och för mig om jag hade tvingats sätta mig in i vilken forskare det, vilket forskningsprojekt, vad problemet och kunnat ge ett bättre svar på vad som görs och vad som kanske inte görs.

Nu vet jag inte vilken forskare du talar om, vilket forskningsprojekt det handlar om utan kan bara ge ett allmänt svar om gruppstöd över huvud taget. Det kanske inte ger så rasande mycket i just den fråga som du ställer.

Vi har ägnat ganska mycket åt gruppstödsverksamheten. Som du vet finns det tillgång till det överallt. För många år sedan hade vi problem med att det var begränsningar under sommartid men också begränsat antal familjer där barnen

behövde, ville och kunde gå just under sommartid. Det var koncentrerat till ett mindre antal platser.

Annars förefaller kvaliteten på den verksamhet som finns vara god i såväl stadens regi som de enskilda organisationernas regi. Dessutom har vi i ett pågående ärende som handlar om socialtjänst och skola i samverkan där vi tar upp frågan om barn som finns i riskmiljöer därför att det finns missbruk hemma.

Den konkreta frågan om den här forskarens konkreta projekt kan jag dessvärre inte svara på i dag, men du kan få svaret nästa gång ifall du vill återkomma till frågan då.

Anförande nr 77

K a r i n R å g s j ö (v): Vi kommer säkert att återkomma. Den här frågan var uppe vid förra sociala och arbetsmarknadsnämnden i en rapport som vi då fick på bordet. Man kunde få en genomlysning av vad som finns att tillgå när det gäller barn till missbrukare. I den rapporten står det att grupper för barn till missbrukare inte alls finns i stadsdelarna och att de unga som i dag behöver den här typen av hjälp och stöd inte får det i alla stadsdelar. Det är uppenbart.

Forskarens namn kommer du att få senare. Vi kommer att diskutera den där frågan en gång till i kväll. Det är uppenbart att stadsdelarna inte har laddat i den här frågan. Med tanke på det arbete som är i gång är det lite märkligt att Stockholms stad, som är den största staden i Sverige, inte lyckas arbeta med barn till missbrukare på ett vettigt sätt. Det jobb som vi gjorde förra gången är skrinlagt.

Anförande nr 78

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Jag sade inte att det inte finns mer att göra på det här området. Jag sade bara att det görs bra saker. Jag säger inte alls att inte mer kan och borde göras. Jag sade bara att det konkreta forskningsprojekt som du pekade på gäller ett specifikt problem. Att forskaren inte fick barn till sin forskning är en fråga som jag inte kan svara på.

Anförande nr 79

K a r i n R å g s j ö (v): Men enligt den rapport som lades på bordet vid den senaste sociala och arbetsmarknadsnämnden är det tydligt att när det gäller gruppverksamhet för barn, både barn som växt upp i missbruksmiljö och barn till psykiskt funktionshindrade, har verksamheten minskat i stadsdelarna. Det är i princip bara Ersta Vändpunkten man bedriver en sådan verksamhet. Det är väldigt sorgligt att Stockholm år 2010 inte lyckas bygga upp den här verksamheten. Jag kan nämna städer som Uppsala, Norrköping, Linköping, Malmö, Göteborg och andra städer har en bättre verksamhet.

Jag blir uppriktigt sagt jätteorolig. Ni har haft fyra år på er för att rigga upp en bra verksamhet för barn till missbrukare. Det fanns studier att tillgå att när ni tillträdde. När vi tittar i backspegeln ser vi att de här grupperna till och med minskat i stadsdelarna. Självklart får vi skriva en interpellation om det här.

Anförande nr 80

Borgarrådet *K r i s t e r s s o n* (m): Du nämner flera av dem som bedriver kvalificerad verksamhet. De finns med i rapporten och beskrivs som en verksamhet som fungerar bra för de barn som finns där. Jag utesluter inte alls att vi behöver mer av exakt den verksamhet som i dag finns.

Fråga nr 10. Den socioekonomiska fördelningen i skolan

Anförande nr 81

Borgarrådet *M o g e r t* (s): Fru ordförande! Den här frågan kommer sig av en artikel häromveckan i en av våra stora dagstidningar som handlade om hur frysningen och urholkningen av den socioekonomiska schablonen har slagit. Den har slagit framför allt mot skolorna i våra förorter. Det framgick av artikeln att inte bara har schablonen varit fryst, utan pengarna har gått från den socioekonomiska schablonen till att finansiera annat som den borgerliga majoriteten har velat, framför allt till den så kallade besparingen på administration och lokaler.

Man kunde läsa att Hjulstaskolan har tvingats till stora besparingar, tuffa nedskärningar och minskade antal lärartjänster. I artikeln svarar skolborgarrådet att detta var meningen, för skolor som Hjulstaskolan fick för mycket pengar under den förra mandatperioden.

Då är min fråga: Hur många lärartjänster för mycket anser skolborgarrådet att Hjulstaskolan hade 2006?

Anförande nr 82

Borgarrådet *E d h o l m* (fp): Fru ordförande! Vi satsar i Stockholm mer pengar på grundskolan än någon annan kommun i Sverige. Vi har ökat anslagen till grundskolan med ungefär dubbelt så mycket under den här mandatperioden jämfört med det som Socialdemokraterna maktade med under den förra mandatperioden, detta i den största finanskrisen sedan 30-talet. Samtidigt har vi gjort en omfördelning så att vi har fördelat bort resurser från administration till utbildning.

När LR för några veckor gjorde en stor studie av hur mycket pengar som går till undervisning i Sveriges skolor visade det sig att Stockholm ligger i den absoluta toppen. Det är till och med så att vi har så mycket resurser att med LR:s förslag om att förstatliga ansvaret för skolan skulle Stockholm i ett sådant system bli en förlorare, trots allt LR i sitt förslag till system lägger på pengar.

Det socioekonomiska stödet till Stockholms skolor är större i dag än det var när Socialdemokraterna lämnade över ansvaret till mig. Däremot, och det är ett problem, har vi inte tillräckligt många elever i alla våra skolor. Fortfarande ligger en del skolor i områden där det inte föds lika många barn som i andra områden. Därför minskar också resurserna, för resurserna följer eleverna till skolorna.

Det är självklart att om man höjer skolpengen kraftigt minskar den socioekonomiska andelen, om man inte samtidigt höjer den lika mycket. Vi har valt att lägga ut

resurserna på de enskilda skolorna. Vi har valt att centralisera ansvaret för grundskolan. Därmed har den peng som rektorerna själva förfogar över ökat väldigt mycket.

Anförande nr 83

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag upprepar min fråga, för nu pratar borgarrådet om satsningar i stället för den verkliga politiken och det som har hänt. Det som har hänt ute i verksamheten är att man minskar antalet anställda, framför allt tydligen i skolor som Hjulstaskolan. Där har man nu sex lärare färre efter fyra års frysning av den socioekonomiska schablonen. Borgarrådet säger att det beror på att man har färre elever. Aha, tre färre elever har man på skolan. Detta har alltså motiverat en minskning med sex lärare.

I Rinkebyskolan har man tio elever fler och sju lärare färre på grund av fyra års frysning och urholkning av den socioekonomiska schablonen.

Jag upprepar: Hur många lärare ansåg du att de hade för mycket på de här skolorna? Räcker det med fyra års frysning, eller ska vi fortsätta i två år till eller fyra år till för att göra oss av med ännu fler lärare?

Anförande nr 84

Borgarrådet E d h o l m (fp): Den socioekonomiska schablonen, och jag vill gärna upprepa detta, är högre än när jag tog över efter Socialdemokraterna. Skolpengen är högre.

I dag har grundskolorna i Stockholm mer pengar att röra sig med än vad de hade under Roger Mogerts styre. Då gick över 10 procent mer än i dag till administration. De pengarna går i dag direkt ut till skolorna. Jag ser med förvåning och viss rädsla på Socialdemokraternas krav på att återigen lägga grundskolan på stadsdelsnämnderna, för det kommer att ta resurser från skolorna.

Hur mycket pengar vill Roger Mogert ta från skolorna i dag och lägga på byråkrati? Det skulle jag vilja veta.

Anförande nr 85

Borgarrådet M o g e r t (s): Fru ordförande! Vi har alltså haft en fryst schablon i fyra år. Fryst betyder oförändrat. Det är skolborgarrådet med på. Därutöver har ni tagit ungefär 75 miljoner av den socioekonomiska schablonen. Det är rimligtvis bara Lotta Edholm som kan få detta till att den socioekonomiska schablonen är större i dag än för fyra år sedan. På samma sätt är det bara hon som tror att skolorna har mer pengar att röra sig med. Det är en uppfattning som definitivt inte delas av stadens rektorer eller deras lärare eller för all del föräldrar eller elever. Det är bra Lotta Edholm.

Jag förstår att du vill prata om någonting annat än det som reellt händer. Jag skulle vilja veta: Hur länge tänker du ha schablonen fryst? Hur länge tänker du minska antalet lärare på våra förortsskolor?

Anförande nr 86

Borgarrådet E d h o l m (fp): Fru ordförande! Jag kan förstå att Roger Mogert inte vill tala om hur det har varit eftersom ni aldrig maktade med att öka schablonen, pengarna till skolan, i särskilt hög utsträckning. Vi har ökat schablonen med ungefär dubbelt så mycket som det som ni maktade med.

Vi har också en socioekonomisk fördelning i Stockholms skolor som är betydligt högre än i de allra flesta kommuner i Sverige. Det är ungefär 1,1 miljard som fördelas utifrån en socioekonomisk schablon. Jag tycker att det är bra och är också beredd att försvara detta.

Men något som är väldigt mycket viktigare är att de pengar som vi satsar, och vi satsar mest pengar i hela Sverige på grundskolan, också går till undervisning och inte till byråkrati. Jag är skrämnd över att Roger Mogert vill lägga tillbaka ansvaret för grundskolan på stadsdelsnämnderna. Det kommer att innebära mer byråkrati och mindre pengar till våra skolor.

§ 13 Grön IT – strategi för Stockholms stad (utl.2010:45)

Anförande nr 87

Borgarrådet L a r s s o n (m): Herr ordförande, fullmäktige! Jag är mycket glad över att fullmäktige i dag kan besluta om en grön IT-strategi för Stockholm i bred enighet. Stockholm är som bekant Europas miljöhuvudstad 2010. Därför är detta en mycket passande inramning till detta beslut. Världen tittar på Stockholm. I alla diskussioner som pågår om hållbar utveckling, tillväxt och kombinationen av dessa delar är det Stockholm som står i förgrunden. Det är någonting som vi har anledning att vara stolta över.

Miljöhuvudstadspriset 2010, som lanserades av Europeiska kommissionen, delas ut till den stad som bäst lyckas med att uppfylla miljönormer och integrera miljö och hållbar utveckling i stadslivet. Det är ett erkännande av det miljöarbete som har pågått i Stockholm och präglat Stockholm i många år, ända sedan första halvan av 1900-talet. Det visar också att vi tar frågan på mycket stort allvar i de pågående satsningarna.

Dagens ärende ger oss stora incitament under miljöhuvudstadsåret. Med dagens ärende visar vi att vi har en drivkraft i frågorna i alla delar. Vi kan visa upp svensk uppfinningsrikedom inom ramen för de lösningar som finns inom grön IT. Det kan gälla att till exempel säkerställa att staden hanterar papper på ett enklare sätt och att pappershanteringen går mot lägre nivåer, men det kan också handla om teknisk utrustning och om att se till att staden möjliggör distansmöten via videolänkar, nätverk och så vidare.

Det är ett brett begrepp, men själva kittet syftar till att effektivisera samtidigt som vi sänker miljöpåverkan i staden. Det är så vi bygger ett Stockholm i världsklass.

Herr ordförande! Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 88

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag kan bara instämma i att det här är ett mycket bra dokument. Det är bra att man sätter fokus på den här strategin. Det är en strategi som syftar till att minska miljöpåverkan med hjälp av olika IT-lösningar. Begreppet grön IT kan egentligen delas upp på olika sätt.

En del är att man genom modern IT-utrustning i sig kan minska miljöpåverkan. Med videokonferenser kan man minska behovet av fysiskt resande och därmed spara en del. Man kan också lättare planera resor och transporter, det vill säga rese- och transportoptimera saker. Man kan också styra energislukande utrustning på ett helt annat sätt.

Strax före jul kom en rapport som heter *Ökad effektivitet och minskade kostnader genom gröna initiativ*. Det är bland annat Telia Sonera och IBM som står bakom den. Den visade att om Sveriges samlade kommuner tog till alla möjliga IT-lösningar på de här områdena skulle man totalt sett kunna spara ungefär 7 miljarder per år. Det

gäller den offentliga sektorn. Den privata sektorn har också minst lika mycket att hämta i organisationer och företag. Det visar att det finns väldigt mycket att tjäna och spara på det här.

Det är klart att man alltid kan göra ännu mer. Man kan kritisera det här dokumentet och säga att det är för lite. Tittar man på remissvaren kan man mycket lätt konstatera att många förvaltningar och bolag redan gör väldigt mycket på det här området. Det viktiga är egentligen detta att Stockholms stad är så stort. Med samlade steg kan vi gå framåt. Det är det som ger effekt. Många som samtidigt tar små steg i rätt riktning ger stor effekt. Kan vi därefter vidareutveckla detta så att vi får många att ta stora steg blir det en enormt stor effekt. Det är dessutom så att vi är ganska unika i Kommunsverige genom det här dokumentet, den här strategin och fokuseringen på den här typen av frågor.

Ett exempel på detta med små steg som ändå ger effekt i en stad som Stockholm är detta att man bytte ut switcharna i skoldatanätet. I 190 skolor gick man igenom 1 800 switchar och minskade därmed energiförbrukningen med 40 procent, vilket motsvarar 300 lägenheter. 450 switchar försvann bort.

Det är väldigt bra att vi är samlade kring detta. Jag blir dock lite förvånad över Miljöpartiet som avslutar sitt yttrande genom att vara väldigt starkt kritiska till Vision 2030 om en stad i världsklass. Med anledning av det skulle jag vilja fråga vad Miljöpartiet vill att staden ska vara. Ska vi vara en medelmåttig stad 2030? Eller vad är skälet till detta? Är det något som även Socialdemokraterna och Vänsterpartiet håller med om? Står ni inte bakom Vision 2030? Är det något som ni tänker driva i en eventuell majoritet om olyckan skulle vara framme?

Ordförande! I övrigt vill jag yrka bifall till det eniga kommunstyrelseförslaget.

Anförande nr 89

Stellan Hamrin (v): Herr ordförande! Vi tycker att det är bra att kommunen tar fram en IT-strategi, och att den är grön gör den ännu bättre. Dock är det här med det gröna lite svårt att definiera, vilket man ser när man läser ärendet. Det kan vara allt från en långsiktig vision till dubbelsidig kopiering, som någon påpekade. Men så är det förstås också i verkligheten. Sådana här frågor är inte helt lätta att hantera.

Men när man ser alla förslag som förs fram i ärendet tycker i alla fall jag att en viktig sak blir ganska tydlig, nämligen att en effektiv och fungerande IT-strategi borde hanteras av stadens egen IT-enhet. Jag tror att det blir ganska omöjligt att upphandla allt detta med jämna mellanrum och låta ansvaret flytta mellan olika städer och kanske till och med olika länder i framtiden. Det går säkert i teorin, men redan ur konkurrensbegränsningssynpunkt tror jag att det hela blir ganska svårt. Ett effektivt IT-system som omfattar hela staden och är anpassat till just vår verklighet blir mycket speciellt och kan knappast upphandlas utan att man förlorar en massa kunskap och annat på vägen.

Det är lite med IT som med miljövänligt yrkesfiske. Omvärlden förändras hela tiden, och systemen måste kontinuerligt anpassas både till teknikutveckling och till egna

behov. Då funkar det inte med upphandling vart femte år. Det behövs egna initiativ, och man måste agera fort. Då måste varje förvaltning och bolag styra utvecklingen. Därför fungerar inte Fiskeriverket, för att ta ett exempel, med lagar utan med egna förordningar som de förnyar ungefär en gång i veckan. Ibland behövs den typen av snabbhet.

Vi tycker att miljöförvaltningen, som ganska ofta, har en hel del goda synpunkter. De önskar mer tid för analys, vilket jag tycker att förvaltningarna bör få. Man konstaterar att man i dagsläget inte kan göra så mycket åt den privata centralstyrning som vi har.

I dag saknas också en del IT-verktyg för att man ska kunna agera via webb och nät på ett sådant sätt som vi alla önskar. Ibland måste man till och med använda privata lösningar och baser för detta, vilket inte är så lyckat. Vi tror att ett systematiskt uppbyggande av sådana här mötesplatser i varje förvaltning utifrån förvaltningarnas egna behov skulle leda väldigt långt. Här tror jag att miljöförvaltningen har kommit ganska långt med en webbaserad löpande kontakt med delar av staden i övrigt. Vi tror att liknande system behöver byggas upp både för vanliga medborgare och för alla de bolag, fastighetsägare och annat som är i behov av kontakt med staden hela tiden.

Vi stöder helt förslaget att genom stadens eget IT-bolag se till att alla medborgare och alla bolag och fastighetsägare får en sådan här fungerande bredbandsuppkoppling. Det blir kanske det viktigaste delmålet i det arbete som vi har framför oss.

Anförande nr 90

Å s a R o m s o n (mp): Herr ordförande! Miljöpartiet yrkar också bifall till det eniga kommunstyrelseförslaget. Vi har också skrivit ett särskilt uttalande. Vi tycker att den här frågan är väldigt viktig. Det är viktigt att man diskuterar och får en strategi. Detta är kanske åtminstone ett första steg mot en strategi som kan fungera på IT-området i framtiden. Det är ju inte *ett* område längre, utan IT kommer ju in i nästan allting vi gör i staden och i det som stockholmarna berörs av.

Det var någon här som sade att det fanns en massa förslag och att det var svårt att veta om det var en vision eller en strategi och hur det här kommer att implementeras. En sådan sak är att man här uppmärksammar den stora miljövinst vi kan göra genom att underlätta för videokonferenser via Internetuppkopplingar. I förvaltningarnas remissvar ser vi att det är väldigt svårt att göra detta i dag. Miljöförvaltningen måste åka till sina lokaler i Kista för att leda en sådan här konferens. Vi vet att våra tjänstemän sitter på kontor där de inte alls har möjlighet att ha en videokonferens i dag.

Miljöpartiet har bland annat föreslagit detta i en resepolicy. Vi tror att det kanske måste implementeras i många andra dokument. Videokonferenser är ju ett sätt att göra en miljövänlig resa. Man deltar i ett möte utan att göra den fysiska resan. Det är oerhört miljöbra. Men en sådan resepolicy har hittills inte fallit kommunstyrelsen på läppen. Vi hoppas att det blir en ändring på det.

I övrigt är det väldigt bra att man ser över detta, men vi konstaterar också att det är ett väldigt stort område. Många klagar på den senaste upphandlingen och den senaste omorganisationen på IT-området och säger att den inte har blivit så effektiv ännu som man hade hoppats på. Det är många frustrationer, och det utförs onödiga arbeten.

Miljöpartiet har också engagerat sig för att vi mer borde beakta vilka leverantörer vi binder upp oss till när det gäller en del av mjukvaran. De öppna koder och öppna program som utnyttjas är mycket väl värda att tas in eftersom medborgare som ska använda IT-service i staden kan gå in med olika typer av system i sina datorer. Det bör inte bli så uppknutet kring enskilda leverantörer. Det är viktigt för säkerheten och kvaliteten i de tjänsterna, men det är också viktigt att den typen av öppna system utvecklas. Det kan också vara någonting som kommer utvecklingsländer till del. Kommunsektorn är oerhört stor när det gäller tjänstesektorn. Där tror jag att vi kan gå i bräschen och hjälpa andra länder att få en väl fungerande kommunsektor.

Anförande nr 91

A n d e r s B r o b e r g (kd): Rent allmänt skulle man kunna kalla det här för ett miljöarbete. Sedan är det fokuserat på just IT-lösningar. Det är egentligen en bättre miljö vi är ute efter. Jag kan instämma i mycket av det du säger. Jag vill understryka att detta bara är ett första steg. Det finns ingenting som hindrar att olika förvaltningar och bolag gör mer på en gång. Jag tycker till exempel att det vore jättebra om det kunde bli fler videokonferenser och att man får ordning på detta. Men detta är inget hinder. Det finns ingenting som stoppar det.

Utan att lägga mig i det nya IT-systemet som sådant måste jag säga att den centralisering av ett antal servrar som det innebär medför mycket bättre möjligheter att göra energieffektiviseringar. Det är bra. Hur användarvänligheten ser ut är nästa steg, men det beror snarare på leverantören.

Jag undrar återigen varför ni är så emot Vision 2030 om en stad i världsklass. Vad ska vi vara? Ska vi vara en stad i medelmåttig klass? Vad är problemet?

Anförande nr 92

Å s a R o m s o n (mp): Det är jättebra att vi är överens om detta med videokonferenser och implementeringen. Då kan vi återkomma med det förslag till kommunstyrelsen som vi hade för något år sedan. Det handlade om en resepolicy där den miljövänligaste resan är den fysiska resa i tjänsten som inte blir av. Många av våra anställda tycker att det vore ganska skönt att slippa resa. Man har familj och annat som gör att det är ganska jobbigt och betungande. Det vore väl jättebra. Jag tror att vi får fortsätta och jobba vidare på det i flera olika dokument. Jag menade inte att det här stoppar, utan att det snarare är ett tecken på att det här dokumentet inte kommer att lösa detta. Det är svårt att avgöra om det här dokumentet kommer att vara det dokument som leder till alla de här miljövinster som man räknar upp.

Vi har samma inställning till Vision 2030 som vi har haft hela tiden i arbetet. Det finns jättemånga bra underlag och bra material att använda i Vision 2030, men den övergripande inriktningen att Stockholm blir bättre så länge vi har en högre

ekonomisk tillväxt här tycker vi att man ska ifrågasätta. Det kan också vara så att vi behöver bli bättre på att stockholmarna upplever staden som bättre. En bättre livskvalitet är ett bättre mått. Det är inget fel på tillväxt, men det är livskvalitet vi vill ha.

Anförande nr 93

K a r i n W a n n g å r d (s): Ordförande, fullmäktige! Jag kan fortsätta där Åsa slutade. Jag tänkte också nämna vikten av att avstå från det fysiska resandet även om resandet är viktigt i sig. Jag skulle jättegärna vilja att man spinner vidare på detta för att hålla videokonferenser och dela bra information via webben även i politiska sammanhang. Resor genererar ofta reseräkningar, och min goda bänkkamrat fick tillbaka sin därför att hon hade fyllt i momsens på fel rad. Sådant kan ju hända. Men när man gör ett reseräkningssystem som sådant, och framför allt i en stad som Stockholm, borde det vara webbaserat. Vi är inte framme på 2010-talet ännu när vi skickar papper fram och tillbaka därför att man inte har fyllt i reseräkningen ordentligt. Det bör vara webbaserat. Det är bara att handla upp. Varför har vi inte elektroniska fakturor i hela staden? Det är också någonting som tillhör detta med grön IT.

Ytterligare en sak som jag också skulle vilja ta upp här är vad vi gör med den kasserade utrustningen. Vi bytte ut alla datorer nu i januari. Det beslutet kan man fundera på eftersom det är val i september, men det har vi i alla fall gjort. Vad händer med den kasserade utrustningen? Tas den om hand på ett miljövänligt sätt? Skänker vi den vidare till andra länder som kanske är i behov av den?

Det finns mycket att göra inom grön IT. Jag tycker att det är väldigt positivt att vi är överens om det här dokumentet, men vi måste våga gå vidare. Hade vi haft en miljömiljard hade det här varit ett ypperligt tillfälle att söka ekonomiska medel för att arbeta långsiktigt med IT-investeringar. Nu känns det på remissvaren som om respektive förvaltning gör väldigt mycket, men de sitter på sin egen lilla kammare och funderar ut väldigt bra lösningar och förslag som borde kunna komma hela staden till del.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 94

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Jag vill bara påminna fullmäktige om att vi faktiskt har ett miljöprogram där det väldigt tydligt står att man ska jobba med alla förvaltningar och bolag för att minska resandet både hos stockholmarna och hos förvaltningarna. Där ingår naturligtvis videokonferenser också som en del. Det lät på den debatt som var här nyligen som om man har glömt bort detta. Det är väldigt tydligt att det är så, och man kan ju påminna om det. Det finns också en hel del ytterligare att göra när det gäller faciliteterna centralt i staden. Det kan jag hålla med om. Det här ärendet understryker också att vi måste jobba för att se till att tekniken också finns på plats. Det pågår också mycket runt om i stadens olika förvaltningar och bolag.

Anförande nr 95

K a r i n W a n n g å r d (s): Jag säger absolut inte emot Ullas fantastiska inlägg där hon betonar att vi har ett dokument. Det jag ville framföra var att man kan göra så mycket. Det görs många IT-satsningar, men till syvende och sist måste tekniken fungera, och jag är inte speciellt imponerad av det som jag har sett hittills när det gäller den teknik som finns för fullmäktiges ledamöter.

Anförande nr 96

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande! Det blir kanske snarare en sakupplysning. Till att börja med ska jag ge en eloge till presidiet som har tagit initiativ till att underlätta för medborgare som inte vill resa hit att följa den här debatten direkt via webben.

Man kan tycka att kommunen borde ha kommit längre när det gäller e-tjänster och liknande. Vi kan dock vara tacksamma över att vi i princip är bäst i Kommunsverige på att utveckla detta. Det finns mycket kvar. Det som har lagts fokus på är att lägga grunden för en mycket omfattande teknisk plattform för utvecklande av e-tjänster. Den används nu för att utveckla e-tjänster för medborgare, och den går lika bra att använda för att utveckla mer interna e-tjänster, till exempel en reseblankett. Det är klart lättare nu jämfört med förra året för alla som vill komma i gång med e-tjänster.

Anförande nr 97

K a r i n W a n n g å r d (s): Jag har ingenting att tillägga. Vi får fortsätta att kämpa med denna fråga.

Anförande nr 98

M a t s L i n d q v i s t (mp): Herr ordförande, övriga ledamöter och åhörare! En sak som jag skulle vilja tillföra till det här programmet, som jag ändå tycker är ganska bra i grunden, är att det i samhället finns ett inte alltför stort antal människor som upplever problem med strålningsfält. Jag tycker att det är ett miljöproblem som hör till det här ämnet. Jag vill därför som ett föredöme framhålla Stokabs glasfiberledningar som i praktiken är strålningsfria och som man får in väldigt mycket information i. Jag vill gärna ta det här tillfället att lyfta upp den frågan så att även den här minoriteten människor som påverkas av strålning pekas ut som en miljöfråga.

Jag tycker att möjligheten till konferenser är oerhört intressant. I dag finns det teknik som möjliggör möten i realtid. Man får en känsla av att man sitter på var sin sida av en spegel och tittar på varandra. Det här ger också möjligheter för stadens olika förvaltningar och bolag som inte nödvändigtvis måste ligga tillsammans i innerstaden, utan de kan ligga i olika delar av ytterstaden i mycket billigare lokaler och ändå i en inte alltför avlägsen framtid ha möjligheten att träffa varandra i interaktiva konferenser.

Detta är några olika framtidsvisioner som man kan tänka sig. Man kan också tänka sig utvecklade trafiksystem där man med hjälp av sin mobiltelefon eller en dataskärm vid en busshållplats kan ta reda på hur man just nu bäst tar sig från punkt A till punkt

B. Det kan vara som gående, som cyklande eller med tunnelbana. Detta kan mycket väl bygga ett intressant framtidssamhälle.

§ 14 Ändring av allmänna ordningsföreskrifter för Stockholms kommun avseende hundförbud

Hemställan från Norrmalms stadsdelsnämnd (utl. 2010:46)

Anförande nr 99

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Ordförande! Eftersom det var ett enigt ärende trodde jag inte att det skulle bli någon debatt om detta. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut, det vill säga att man inte ska införa något hundförbud i Spökparken.

Anförande nr 100

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige och Ulla! Jag har inget annat yrkande, men jag vill ändå ta tillfället i akt och påpeka att detta är ett sådant ärende som visar hur svåra de demokratiska frågorna i staden är. Det handlar om fördelningen av vad en stadsdelsnämnd ska besluta om och vad fullmäktige ska besluta om. Som ordningen är accepterar vi det här förslaget. Det gäller inte så mycket den här sakfrågan. Men om både en stadsdelsnämnd och en förvaltning önskar göra en ändring i den lokala ordningsföreskriften tycker jag att de skulle ha beslutanderätt i den frågan. Det blir lite svårt med den lokala demokratin när allting ska överprövas av fullmäktige. Jag hoppas att vi kan hitta en annan form för det demokratiska inflytandet så att vi inte hela tiden får ärenden på det här viset.

I övrigt yrkar vi bifall till det förslag som föreligger.

Anförande nr 101

M a t s L i n d q v i s t (mp): Herr ordförande, övriga ledamöter och åhörare! Det här är ett väldigt intressant ärende. Man kan säga att det inte är partiskiljande, utan det är mer skiljande mellan lokala och centrala nämnder. Det visar, som Ann Mari Engel just nämnde, problemet med den lokala demokratin och hur stort inflytande man ska ha över ett lokalt område om man jobbar lokalt.

I sakfrågan vet jag inte om ett hundförbud är den rätta vägen att gå eller inte. Det kan jag inte avgöra. Jag kommer därför inte att yrka på någonting annat här och nu. Problemet är att hundarna ställer till det i den här parken. Det är säkert inte alla hundar eller alla hundägare, utan det är några få, vilket ställer till problem för övriga parkbesökare. Frågan är då vad man ska göra åt det här egentligen. Det är ett problem, och det finns inte någon som beivrar detta eller tar tag i det. Jag tror inte att polisen är så intresserad av att gå dit och titta om det är hundar som gräver i parken eller något sådant. Vi skulle gärna vilja se ett utvecklat förslag på vad man kan göra mer åt detta. Det här är inte den enda platsen i Stockholms stad där det talas om hundförbud. Det finns några ställen till där det inte anses lämpligt med hundar. Jag tycker att man borde överväga det här lite djupare och inte bara säga att det är en inskränkning i individens frihet. Den enes frihet kan ju vara den andres förbud. Det fungerar inte riktigt bra ihop.

Själva parken som sådan är ju kulturklassad. Den har alltså väldigt höga skyddsvärden. Det är en av de äldsta bevarade parkerna som finns i Stockholm. Jag skulle gärna se att frågor av den här karaktären fick lite djupare behandling än detta även om det är ovanligt att sådan här lokal fråga kommer ända upp till fullmäktige.

Anförande nr 102

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Det är en inte helt okomplicerad fråga om man ska ha olika regelverk i olika delar av staden. Vi vill gärna vara lite transparenta. Det ska vara lätt för stockholmarna att göra rätt också. Det är inte säkert att bästa sättet att göra det är att olika stadsdelsnämnder får ha olika regelverk för hur man ska bete sig med hundar och sådant.

Jag tycker att det är bra att det här ärendet kommer upp på kommunstyrelse- och fullmäktigenivå, för då väger man just de olika aspekter som Mats Lindqvist är inne på mot varandra. Är det viktigast att man skyddsklassar denna eller är det viktigast att den är tillgänglig? Här har vi gjort precis den avvägningen. Jag håller inte alls med dig om att vi inte har gjort en ordentlig genomgång av detta ärende. Här handlar det verkligen om att man har vägt för- och nackdelar mot varandra, och vi har landat på att vi inte tycker att det är okej med ett hundförbud i Spökparken. Det har vi gjort utifrån en avvägning.

Anförande nr 103

M a t s L i n d q v i s t (mp): En enig trafiknämnd tyckte ju annorlunda. De tyckte att detta kunde vara en väg att gå, men jag förstår att Ulla Hamilton har ändrat sig sedan dess.

Anförande nr 104

H a n n a B r o b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Ulla Hamilton nämnde den avvägning som man måste göra. Får vi fler byggnadsminnesmärkta parker i Stockholm är det rimligt att vi har tittat på hur man ska hantera den frågan. Det finns flera lokala ordningsföreskrifter, till exempel alkoholförbud, där fullmäktige förbehåller sig rätten att ta den diskussionen här i salen. Man måste självfallet göra avvägningar. Jag kan konstatera att vi i stadsdelen gör en stor upprustning med en ny skulptur, nya gräsytor och nya växter. Lusthuset renoveras också. Jag hoppas att det här kommer att bli ytterligare en oas för många i vår stadsdel. Det är trist om det blir en hundrastningsyta som det lite har blivit. Men att människor som har sin hund med sig, sin bästa vän, inte skulle kunna sitta där och njuta i solen är inte någonting som vi har haft för avsikt att genomföra.

Därför förstår jag att ett förbud också kan uppfattas som en väldigt tuff metod. Det är rimligt att man har gjort den här avvägningen. Vi kommer att ha en fortsatt dialog med hundägarna i stadsdelen. Vi har bland annat föreslagit en rastgård i Observatorielunden. Vi får titta på den här frågan framöver.

Jag instämmer med borgarrådet och yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

*§ 15 Vision Kungens kurva – Skärholmen
Revidering och lägesrapport (utl. 2010:47)*

Anförande nr 105

Borgarrådet L a r s s o n (m): Herr ordförande, fullmäktige! Vi ska nu diskutera Skandinavien största handelsplats. Det är 30 miljoner besökare per i år Kungens kurva. Kungens kurva och Skärholmen är utpekade som en av de regionala kärnorna i regionplanen. Stockholm och Huddinge har under en längre tid samarbetat om utvecklingen i området. År 2004 antog kommunerna ett gemensamt strategiskt utvecklingsprogram för området med visionen att Kungens kurva och Skärholmen skulle bli ett av Stockholmsregionens mest attraktiva områden när det gäller arbetsplatser, varierat utbud av handel, nöjen och service. Det ska fungera som ett alternativ till city, skrev man.

Samarbetet mellan kommunerna har successivt utvecklas. I dag deltar också näringslivet i det organiserade samarbetet, vilket är nödvändigt för framtiden. I samverkan mellan kommunerna och det lokala näringslivet har en revidering av visionen gjorts, och ett program för ett förstärkt samarbete har tagits fram. Ett motsvarande ärende har behandlats och godkänts av kommunstyrelsen i Huddinge i november förra året.

En viktig förutsättning för att vår stad ska utvecklas i positiv riktning är att vi ökar integrationen mellan regionens olika delar. Vi har förnyat fokus på att utveckla de södra stadsdelarna i och med Vision Söderort som vi har antagit här i fullmäktige. Kungens kurva och Skärholmen har en betydande potential, vilket bekräftas av att området nämns såväl i RUFSS 2010 som i Vision 2030, Söderortsvisionen och Stockholms nya översiktsplan. Det är en viktig utvecklingsprocess som pågår i Stockholms Kungens kurva. Det är viktigt att den fysiska utvecklingen av stadsdelen underlättar för framtiden. Vi kommer förr eller senare att behöva den överdäckning som diskuteras.

Det är viktigt att vi också ser vikten av Förbifarten. Det är möjligen tråkigt och tragiskt att vi inte är överens om den viktiga sammanlänkningen och vikten av Förbifarten. I det här området ser vi hur ett ganska stort antal bostäder skulle kunna kombineras med ett stort antal arbetsplatser om vi ser till att de regionala delarna av Stockholm kunde länkas samman. Likväl som det är viktigt med Spårväg Syd och att kunna ta sig på tvären måste vi också se vikten av Förbifarten. Vi kommer att arbeta för Förbifarten, och det är också viktigt för utvecklingen i hela området kring Kungens kurva.

Vi behöver överdäckningen av motorvägen. På sikt kommer den att innebära att vi kan upphäva den barriäreffekt som väldigt många har pekat på under det visionsarbete vi arbetade fram i samband med Söderortsvisionens antagande här i fullmäktige.

Ordförande! Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag att utveckla Kungens kurva till ett allt bättre handelsområde i Stockholm.

Anförande nr 106

M a r i a H a n n ä s (v): Herr ordförande, fullmäktige och medborgare! Vi Vänsterpartiet är positiva till huvuddragen i den här visionen för Kungens kurva, men om visionen för Kungens kurva och Skärholmen ska bli verklighet måste man på något sätt bygga samman de här olika delarna. Det är för stor barriär. Ni har alla varit på den här platsen och vet hur stor barriär den här motorvägen E4/E20 är. På något sätt måste den däckas över. Det kan man till exempel göra med ekodukter så att gång- och cykeltrafikanterna får det mycket lättare att transportera sig mellan de olika områdena. Det är ett knepigt område att få ihop.

Det är enorma mängder bilar som trafikerar området. Det motsvarar en stor svensk stad avseende trafikmängd varje dag. Borgarrådet Larsson tog också upp den stora frekventa trafiken, handeln och allt som pågår där. Det är allt annat än hållbart med den stora trafiken. Därför måste man också se till att det kommer till stånd en förbättrad kollektivtrafik både till och från området. Det gäller gångtrafikanter, cyklister och bilister och också den kollektiva spårbundna trafiken.

Vi vill ha fler bostäder här. Nu talar man om 3 000 lägenheter, men de kan faktiskt bli många fler. Det handlar inte minst om Skärholmsvägen där vi är för att bygga flerfamiljshus och inte radhus.

När det gäller kollektivtrafiken kommer Spårväg Syd att länka samman Storstockholms södra delar. Det kommer också länkas ihop genom gröna linjen ändå bortifrån Skarpnäck och Älvsjö via röda linjen till Skärholmen och Flemingsberg.

Det som skiljer oss är vår ståndpunkt när det gäller Förbifart Stockholm, eller Västerleden som jag envisas med att kalla den för. Vår ståndpunkt är känd. Vi vill avslå den delen av visionen. Vi har inte med det som någon att-sats, och därför stöder vi Miljöpartiets andra att-sats och yrkar i övrigt bifall till Vänsterpartiets reservation.

Anförande nr 107

A b i t D u n d a r (fp): Det är jättepositivt att de södra delarna av Stockholm återigen får förnyad aktualitet när det gäller att utveckla söderort. Även här har tvärförbindelserna stor betydelse, precis som i Söderortsvisionen. Det har många olika nämnder och experter påpekat i ärendet.

Ytterligare en viktig punkt som har fått stor betydelse i underlaget och rapporten är Förbifart Stockholm. Man menar att Spårväg Syd, Förbifart Stockholm och spontana idrottsanläggningar, det vill säga cykelbanor, tillsammans utgör en helhet som är oerhört viktig för utvecklingen av regionen. Det blir mer realistiskt att kunna genomföra detta. Då får man den här effekten. Men vi kommer återigen att hamna i den situationen att Förbifart Stockholm, som har en så stor betydelse i ärendet och den regionala utvecklingen, ska förminska. Socialdemokraterna kommer att svika stockholmarna. Man vill ha en folkomröstning. Ingen representant från Socialdemokraterna vill diskutera frågan, och det förstår jag. Det är inte acceptabelt. Det handlar om stora projekt som har stor betydelse för Stockholms utveckling. Ni sviker Stockholm och inte minst den del av Stockholmsregionen där stora projekt innebär

utveckling. Det skulle vara intressant att höra mer om detta, men jag ser att det inte är någon som har begärt ordet.

Till slut vill jag säga att det är bra att det pågående arbetet förtydligas för att man ska kunna genomföra detta. Många påpekar kopplingen mellan den fysiska planeringen och den strategiska utvecklingsplanen. Detta kommer att ha stor betydelse. Jag hoppas att Spårväg Syd kommer att påskyndas för att vi någon gång ska komma till skott i det här projektet.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 108

T e r e s L i n d b e r g (s): Det känns skönt att veta att Abit räknar med en rödgrön regering efter valet. Jag ser inga som helst bekymmer med att överlåta den frågan till en folkomröstning och låta stockholmarna få diskutera, sätta sig in och till slut också vara med och bestämma om Förbifarten. Det råder inget tvivel om att jag och vi socialdemokrater här i fullmäktige tycker att Förbifarten ska byggas.

Anförande nr 109

A b i t D u n d a r (fp): Jag tror inte alls att du kommer till makten. Det är min orubbade tro i det avseendet, Teres. Jag kommer ihåg när ni styrde förra gången. Det kommer inte att bli en gång till.

Jag tycker att ni lurar stockholmarna. Ni har sagt att detta stora projekt ska genomföras, och plötsligt gör ni en kovändning och vill genomföra en folkomröstning om detta. Det skapar förakt för det politiska systemet. Ingen kommer att lita på politiker framöver. Man säger någonting, och plötsligt gör man andra saker. Det borde bekymra dig, Teres Lindberg.

Anförande nr 110

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige, tre åhörare och kanske några vid radion! I huvudsak önskar Miljöpartiet att godkänna visionen för Kungens kurva och Skärholmen. Det här området behöver verkligen åtgärdas. Vi vill dock, inte helt oväntat, avslå den del av visionen som handlar om Förbifart Stockholm. Vi vill också fortsätta den planering som syftar till att förbättra sambanden och minska barriärerna mellan Skärholmen och Kungens kurvaområdet.

Vi skulle vilja se en utredning av hur kollektivtrafiken inom området kan förbättras. Här behövs det en plan. Vi vill definitivt prioritera anläggandet av Spårväg Syd.

Miljöpartiet ser som sagt positivt på att området utvecklas. Det behöver skapas en gemensam stadsmiljö. Det kan bara ske om både kommunerna och näringslivet har ett gott samarbete.

Som sagt är vi dock mycket negativa till Förbifart Stockholm som inte löser Stockholms trafikproblem. Förbifarten skulle tvärtom utgöra en enorm barriär. Det är 20 filer bredvid varandra. Det är en helt grotesk barriär mellan de här stadsområdena.

Samtidigt förstör man också befintliga naturområden och kulturvärden. Vi anser att det bryter mot miljöbalken. Det här försämrar verkligen möjligheten till friluftsliv och rekreation och förstärker klyftan mellan resurssvaga och resursstarka medborgare. Vi finner det helt självklart att man säger nej till Förbifart Stockholm som är Sveriges dyraste och största vägprojekt genom tiderna. För att klara klimatutvecklingen måste utsläppen från trafiken minskas. Vi måste göra stora satsningar på kollektivtrafiken i stället.

Vi bör i stället ägna oss åt att bygga ekodukter och sociodukter över den befintliga E4:an för att försöka binda ihop området. Dessutom borde man omedelbart påbörja planeringen av Spårväg Syd. Det är en sådan tvärförbindelse som befolkningen har efterfrågat. Man binder ihop den röda linjen med pendeltågen. Det vore jättebra.

Det behövs en lokal kollektivtrafikplan för området. Det saknas i dag. I dag förutsätts alla kunder till det här området ta sig runt inom området med bil. Området är extremt utspritt utan någon intern kollektivtrafik. Det är oceaner av parkeringsplatser. Det är ett riktigt månlandskap. Här skulle vi kunna göra mycket genom mer kollektivtrafik. Man skulle kunna binda ihop och verkligen få en mer stadsliknande miljö.

Områdesplanering är någonting som efterlyses. Även stadsdelsnämnden har i en gemensam skrivelse till stadsbyggnadsnämnden efterlyst att den centrala nämnden ska hålla sig till den tidigare lagda områdesplanen.

Det skulle också vara väldigt bra om man lyssnade mer på Föreningsforum Sydväst, FFSV, som består av mer än 100 föreningar som har kommit med väldigt konstruktiva idéer om hur man kan utveckla området.

Anförande nr 111

Borgarrådet **H a m i l t o n** (m): Herr ordförande! Jag blir lite nyfiken när jag lyssnar på Cecilia Obermüller. Hon pratar om att man ska utveckla det här området i samarbete med näringslivet. Många av de planer och projekt som finns för det här området som näringslivet är berett att vara med och finansiera är ju beroende av att Förbifarten förverkligas. Flera representanter från de södra kommunerna kommenterade just er överenskommelse om att ni vill överlåta till stockholmarna att hantera den här frågan med att det riskerar de stora projekt som finns i det här området och därmed också ganska många jobb. Det skulle vara intressant att höra hur ni då tänker finansiera detta.

Anförande nr 112

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Med tanke på hur mycket Förbifarten kommer att kosta finns det en hel del pengar att ta av. Vi i Miljöpartiet är inte speciellt oroad för detta. Jag tror att näringslivet kommer att anpassa sig och tycka att det är bra, och jag tror att de kommer att kunna arbeta med Kungens kurva och Skärholmsområdet också utan Förbifarten. Det finns ganska goda vägförbindelser redan i dag. Jag är inte alls oroad.

Anförande nr 113

A b i t D u n d a r (fp): Det handlar om helheten. Så länge jag kommer ihåg när man har diskuterat Kungens kurva har man kommit fram till att Förbifart Stockholm och kollektivtrafiken utgör en helhet. Där ingår även andra insatser som cykelbanor, sportanläggningar och idrottsanläggningar. Detta utgör helheten. Förbifart Stockholm är en viktig fråga. Vi kan bortse från helheten. Den kan vi diskutera en annan gång. Jag menar att detta är avgörande för söderort.

Ni sviker det här projektet. Ni sviker dem i söderort som vill ha en utveckling i våra stadsdelar. Man vill ha den önskade effekten och göra de södra delarna attraktiva. Jag tycker att ni sviker dem. Det är jätteviktigt att stockholmarna känner till detta. Jag kommer att avslöja vilka konsekvenser era planer och era avsikter får för söderort.

Anförande nr 114

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Du pratar om en helhet, Abit. Förbifarten innebär en helhet som är ett miljöangrepp. Det är en klimatförstörelse. Det handlar om att bygga sig fast i ett oerhört omodernt system. Det är en oerhört felaktig resursallokering. I stället för att använda pengarna för att snabbt sätta i gång med Spårväg Syd ska ni plöja ned dem i ett fruktansvärt dinosaurieprojekt i form av en motorväg. Det är vansinne.

Jag yrkar givetvis bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 115

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Stockholm växer inte enbart genom en förtätning i innerstaden utan också utåt och i samverkan med andra kommuner, i detta fall Huddinge. Jag välkomnar den flerkärniga storstaden Stockholm.

I Kungens kurva pågår olika utvecklingsprocesser. Ett nära samarbete med näringslivet har utvecklats, och det är väldigt positivt. Den stora handelsplats och nöjesplats som finns här ute i Kungens kurva och Skärholmen utnyttjas av långt fler än enbart medborgarna från Stockholms och Huddinge kommuner.

Fler arbetsplatser skulle naturligtvis utveckla södra Stockholm ännu mer. Det underlättas när nu näringslivet på ett konstruktivt sätt samarbetar i det här arbetet. Med fler arbetsplatser följer också en önskan om fler bostäder så att hela utvecklingsprocessen kan gå vidare.

Förbifart Stockholm är av mycket stor betydelse för infrastrukturen. Vi måste naturligtvis se till att beslut som är fattade också fullföljs. Vi kan inte fortsätta och ha en långbänk till. Det här är någonting som har diskuterats i årtal, och nu är vi framme. Vi måste gå vidare med Förbifarten.

Flera har nämnt Spårväg Syd mellan Älvsjö och Flemingsberg. Det är naturligtvis en angelägen investering. Södra Stockholm behöver länkas samman med tvärförbindel-

ser. Det minskar barriärer och binder samman olika stadsdelar och, i detta fall, Huddinge kommun.

När man nu kan planera för den är gemensamma stadsmiljön i Kungens kurva och Skärholmen ser man att det också har strategisk betydelse i det arbete som vi planerar i Vision 2030. Därför välkomnar jag verkligen KS förslag till utvecklingen av området i Kungens kurva och Skärholmen.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 116

M a t s L i n d q v i s t (mp): Jag har en fråga. Anser du att en förbifart för 27 miljarder som kommer att brukas av 7 procent av den trafik som verkligen ska igenom Stockholm och ut på andra sidan är en vettig spendering av skattebetalarnas pengar?

Anförande nr 117

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Jag anser att Förbifarten är av mycket stor strategisk betydelse, inte minst för att människor ska kunna ta sig förbi Stockholm i nordsydlig riktning och inte genom Stockholm. Jag hoppas verkligen att detta ska fungera och att om det mot förmodan skulle behöva bli en folkomröstning blir ett ja i den folkomröstningen. Då får vi se hur ni ska agera.

Anförande nr 118

T e r e s L i n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! Det är glädjande att se att det här ärendet är framme och också att det innehåller de viktiga trafiklösningar som finns redovisade, nämligen Förbifarten och Spårväg Syd.

I texten tar man också upp den överdäckning som såväl skulle behövas på den här platsen. När Joakim Larsson föredrog ärendet sade han också att detta ska göras. Men det är klart att det finns tveksamheter om den här överdäckningen. Jag tror att vi i den här salen gemensamt ska göra allt vi kan för att en överdäckning av motorvägen till slut ska komma till stånd. Det är ju förknippat med en hel del finansieringsproblem.

Jag nämnde tidigare att det är bra att trafiklösningarna är med. Det gäller särskilt Spårväg Syd. Det tråkiga med Spårväg Syd är att den tyvärr har blivit nedprioriterad även om det är utifrån beslut som inte enbart fattas i den här salen utan i det andra parlamentet här på Kungsholmen. Det hänger ihop med Spårväg City som har fått gå före och ta en del av finansieringsmöjligheterna. Det tycker vi är trist, men jag vill ändå yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 119

Borgarrådet L a r s s o n (m): Herr ordförande! Jag tycker att det är väldigt bra att vi är eniga om delar av detta, men samtidigt gäller det att ge en korrekt historiebeteckning av de delar som gäller till exempel Spårväg Syd. I november

tillsatte vi en förstudie om Spårväg Syd. Södertörnskommunen kom med en gemensam skrivning under januari där vi deklarerade att den här frågan måste prioriteras ännu högre. Vi har inlett arbetet med förstudien. Vad mer har ni gjort i frågan? Jag kanske har läst dåligt, Teres, men jag har inte läst någonting om Spårväg Syd i era gemensamma texter om utvecklingen i söderort. Det kan hända att jag har fel, men jag tycker nog att det är bra att vi har tagit det här steget och att vi gör det tillsammans med söderortskommunerna.

Anförande nr 120

T e r e s L i n d b e r g (s): Jag är ledsen om jag var otydlig, men vi har precis som ni varit för Spårväg Syd. Vi hade bara önskat att det hade gått lite fortare. Tyvärr är ni i majoritet, Joakim Larsson, och vi i opposition. Om vi hade varit i majoritet hade vi inte prioriterat det extremt kostsamma projektet Spårväg City. Vi hade i stället sett till att få en snabbare takt när det gäller Spårväg Syd och även när det gäller tunnelbana till Norra Station. Det här handlar om att vi vill ha spårtrafik som ger tidsvinster för stockholmarna. Spårväg City gör inte det. Vi vill att man ska prioritera på ett bättre sätt.

Tack, Joakim Larsson, för att jag fick tydliggöra detta! I övrigt är vi helt överens med er i det här ärendet.

Anförande nr 121

A b i t D u n d a r (fp): Miljöpartiet säger att man vill ha ekodukter och sociodukter för att koppla ihop syd och nord. Då undrar jag: Vad vill du, Teres Lindberg? Vad vill Socialdemokraterna? Hur ska man koppla samman syd och nord? Jag vill gärna ha ett svar.

Anförande nr 122

T e r e s L i n d b e r g (s): Det var lite dubbla frågeställningar där. Om du frågar mig hur man ska få till den nordsydliga förbindelsen ser jag, precis som du, att Förbifarten vore en väldigt bra lösning på detta. Vi har tidigare fått höra att Abit Dundar räknar med en regeringsförändring, och då kommer detta också att lösas i en folkomröstning. Jag tror, precis som du, att majoriteten av stockholmarna och länsborna är för en förbifart. Det vore det allra bästa för att kunna leda trafiken förbi Stockholm. Men det återstår att se hur det blir med detta.

Anförande nr 123

E i e H e r l i t z (mp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Själva Kungens kurvaområdet är ett intressant område rent strukturellt. Det är både utspritt och koncentrerat på en gång. De olika sakerna ligger ganska långt ifrån varandra, men varje sak i sig är ganska hårt koncentrerad med många besökare. Vi kan ta Heron City till exempel som innehåller en massa biografer.

Vi ska självfallet bygga Spårväg Syd som går centralt genom området från Skärholmen och vidare mot Flemingsberg, men det kan nog endast bli ett par hållplatser här. Man kan inte bygga spårvägen i krokarna så att den når alla de här olika

punkterna. I det här området ska vi pröva ny teknik. Det finns någonting som heter spårbil och spårtaxi. Det är små fordon som går i ett nät mellan olika hållplatser. De går direkt och väldigt snabbt så att man kan ta sig mellan alla de här punkterna utan någon större tidsspillan. Stiger man av Spårväg Syd är det ganska långt att gå till många av de här i och för sig koncentrerade verksamheterna.

Det är ofta man inhandlar någonting. Jag tycker att det är väldigt viktigt att det inte bara tänks på bilister, att man måste ha bilen med sig om man inhandlar någonting. Det ska kunna gå att åka kollektivt och ändå handla varor som kanske väger en del att bära. Man ska kunna ta hem dem med kollektivtrafiken. Då passar spårtaxi bra. Man får mycket korta gångavstånd. Hållplatserna ligger precis vid de stora attraktiviteterna. Sedan åker man direkt till spårvagnen, går över perrongen och tar spårvagnen dit man ska, om det nu är till Fruängen eller längre in mot staden. Eller också fortsätter man med spårtaxin till Skärholmen där man kan ta tunnelbanan.

Jag tycker att det är skulle kunna bli en sorts pilotprojekt för denna nya typ av teknik. Vi ska komma ihåg att kollektivtrafiken inte har ändrats särskilt mycket tekniskt sedan den kom till i slutet av 1800-talet. Det är fortfarande fordon som stannar vid varje hållplats och går ett och ett efter varandra. Vi behöver något nytt – ett helt automatiskt, datoriserat system som kan göra det möjligt med utspridda resor. Satsa på spårtaxi här som en provanläggning! Dit ska vi givetvis ta pengarna från Förbifarten, för den är helt föråldrad.

Anförande nr 124

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Nu blir jag lite konfunderad, måste jag säga. Om det är någonting som man säger när man pratar om spårtaxi är det att det *inte* är en kollektivtrafiklösning. Det är små bilar, som tar max fyra personer och möjligtvis en barnvagn. Så är det i varje fall i de lösningar som jag har sett. Därför ska man inte blanda ihop kollektivtrafik med spårtaxi. Det kan vara intressant med taxilösningar som går på spår, men det är inte en kollektivtrafiklösning.

Nu säger Eie Herlitz att vi både ska ha snabbspår och spårtaxi. Jag undrar: Hur mycket spår ska ni bygga egentligen? Och hur har ni tänkt att man ska byta mellan de olika åksått som du skisserar här? Jag måste säga att det verkar jättelustigt ur ett infrastrukturperspektiv. Jag undrar också vad Socialdemokraterna tycker om denna lösning.

Anförande nr 125

E i e H e r l i t z (mp): Det kommer att bli ganska långt att gå till många av de här punkterna – över 500 meter. Om man dessutom har saker att bära blir det ännu sämre. Då tar allt fler bil för att handla här.

Spårtaxi är en teknik som är på gång ute i världen. Vid Heathrowflygplatsen i London ska man öppna ett system om ett halvår. Det är kollektivtrafik, för den ägs av samhället och vagnarna används av många olika personer under samma dag. Jag har sett en siffra någonstans om att ett spårtaxifordon gör lika mycket jobb som 60 personbilar under ett dygn. Personbilarna står stilla under den mesta tiden. Det är egentligen ett väldigt dyrt transportmedel, som står still under sin mesta tid. De

kanske bara jobbar en halvtimme om dagen. Här ska vi prova ny teknik och låta datoriseringen gå in i kollektivtrafiken!

Anförande nr 126

Borgarrådet L a r s s o n (m): Herr ordförande! Med Vision Kungens kurva – Skärholmen har vi nu fått en ny definition på kollektivtrafik. Det var intressant! Med definitionen att det är många som åker med just de här fordonen ska vi nu beteckna det hela som kollektivtrafik. Jag tänker på hur många som åker i vanliga taxin varje dag, och jag antar att taxi ändå aldrig kommer att bli kollektivtrafik. Men ni kanske har ändrat definitionen.

Vi anar här skillnaden på hur vi ser på Förbifartens vikt och vad det kan få för konsekvens för Söderort. Jag tror att det var Cecilia Obermüller som sade att det redan i dag finns goda förbindelser mellan de olika delarna av Stockholm. Det är ett fullständigt makalöst påstående, tycker jag. Jag är inte säker på att de 70–80 procent av stockholmarna som efterfrågar Förbifarten håller med dig om det påståendet.

Faktum är att vi står i en situation där de södra delarna av Stockholm har utvecklats mer i riktning mot bostäder och de norra delarna mer mot arbetsplatser. Det är faktum i dag. Hur ska vi kunna få dessa att stimulera varandra? En förbifart i detta kan utveckla regionen i alla dess delar. Det är positivt. Det är positivt att vi kommer att få den förbifarten även om Miljöpartiet ingår i någon allians. Jag vet nämligen att stockholmarna förstår detta. De förstår vikten av det.

Om vi nu avvaktar en eventuell folkomröstning är problemet att vi förskjuter det hela i tiden med två år. Vi kan inte ersätta Förbifarten med ekoduktdetaljplaner och sociodukter. Vi har de facto, Cecilia Obermüller, en förlängning på hela Stockholmsöverenskommelsen. Jag vet att ni inte gillar den, men den innefattar inte bara Förbifarten. Det är någonting som Socialdemokraterna borde fundera lite på. Vad innefattas i Stockholmsöverenskommelsen? Det är inte bara trafiklösningar i form av Förbifarten. Det är stora satsningar på kollektivtrafik. Ni kommer att göra allt ni kan i valrörelsen för att ställa kollektivtrafiken mot Förbifarten. Det är lika fel. Det är att lura väljarna. Ni behöver inte ställa dessa mot varandra.

Vi gör både och. Det är viktigt med Spårväg Syd. Det är viktigt för dem som står i tunnelbanan och ser vad det hela håller på att utvecklas till under rusningen. Det är viktigt med nya trafikslag och nya kollektivtrafikslag. Där ingår bland annat centrala delar av Stockholm men också den södra sidan. Vi gör både och, och det är den stora skillnaden. Tiden är ute.

Anförande nr 127

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Joakim Larsson! Man kan knappast påstå att bilismen får för lite utrymme i den här staden. Trafikutredningar, undersökningar och vetenskapliga rapporter visar att trängseln in mot city och ut från city avlastas med bara 3 procent genom byggandet av Förbifarten.

Vi har begränsade samhällsekonomiska resurser. Finansieringen för Spårväg Syd saknas. Var ska ni ta pengarna till Spårväg Syd ifrån när ni plöjer ned allt ni har och ännu mer? Ni skuldsätter oss forever om kalkylerna inte håller.

Anförande nr 128

Borgarrådet L a r s s o n (m): Det är det här som är problemet med er, Cecilia Obermüller. Ni ser inte sammanhangen över huvud taget. Ska vi få utveckling i Söderort, kring Kungens kurva och andra delar som blomstrar av företagande, behövs mer än Spårväg Syd. Spårväg Syd behövs, tvärförbindelser behövs och nya linjer behövs.

Men det behövs också en förbifart. Vi måste se till att stimulera både nord och syd av Stockholmsregionen, och det gör vi genom Förbifarten. Det är näringsliv och övriga helt överens om. Stockholmarna gillar det. Jag skulle önska att ni kunde backa från ert krav på folkomröstning. Jag har förstått att ni verkligen har uppskattat det här, men jag vet att detta kommer att bli den stora frågan i valrörelsen. Och ni kommer att ställas till svars för den.

Anförande nr 129

T e r e s L i n d b e r g (s): Joakim Larsson! Du får det att låta som om Förbifarten skulle vara antingen bilar eller kollektivtrafik. För mig som socialdemokrat är det självklart båda delarna. Förbifarten är både och. Det handlar om att kunna leda förbi biltrafiken från innerstaden så att bilarna kan passera utanför, men också om att kunna få ett effektivt resande för kollektivtrafikresenärer från norr till söder.

Anförande nr 130

Borgarrådet L a r s s o n (m): Jag kunde nästan inte ha sagt det bättre själv. Det är detta som är problemet, Teres Lindberg. Genom att ni bryter ut Förbifarten ur Stockholmsöverenskommelsen gör ni precis samma sak som hände med Dennispaketet. Man bryter ut det ur sammanhanget, och därmed förskjuts allt i tiden. Det spelar ingen roll vad som händer i folkomröstningen, Teres Lindberg. Du fördröjer det hela. Det är inte vad regionen behöver. Vi behöver fatta beslut om Förbifarten nu, och inte efter folkomröstningen.

Anförande nr 131

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Jag tycker att debatten har varit mycket märklig. För ett par veckor sedan ställde sig Socialdemokraterna bakom ärendet. Jag hade trott att Socialdemokraterna skulle lägga fram ett alternativt förslag till beslut, nämligen ett som innehöll ett krav på en folkomröstning. Det hade varit det enda rimliga i det här ärendet.

Nu försöker Socialdemokraterna låtsas som att de står bakom ärendet och Förbifarten. Jag tycker att mina borgerliga kamrater på den här sidan har skällt alldeles för mycket på Miljöpartiet i kväll. Miljöpartiet driver sin politik. De har alltid varit emot Förbifarten. Jag själv är helt övertygad om att den är viktig för vår regions utveck-

ling. Den bygger ihop en region som i alltför stor utsträckning håller på att splittras. De södra delarna av vår region riskerar att bli fattigare och de norra delarna blir rikare, och de båda delarna möts inte.

Nej, mina vänner – de vi ska skälla på här i kväll är Socialdemokraterna. Vi har i val efter val gått till val på samma paroll, nämligen att Förbifarten ska byggas och att den är viktig. Nu sviker Socialdemokraterna detta och lägger sig fullständigt platt för Miljöpartiet. Jag tycker att det är symtomatiskt att Carin Jämtin, som för några veckor sedan lovade att köra över Miljöpartiet i frågan, inte ens finns i salen. Ni har ändrat uppfattning om Förbifarten, och ni vågar inte ens lägga fram ett alternativt förslag till beslut här i kväll. Jag tycker att det är pinsamt att försöka lura stockholmarna på det sätt som Socialdemokraterna gör nu. Jag tror faktiskt inte att de låter sig luras. Men jag skulle verkligen vilja gratulera Miljöpartiet till en finfin förhandlingsseger.

Anförande nr 132

T e r e s L i n d b e r g (s): Återigen ser vi Folkpartiet räkna med en valförlust både i riksdagen och i Stadshuset. Jag tycker inte att det är så illa som ni låter göra gällande. Jag tycker att det är bra att stockholmarna får vara med och bestämma. Jag kommer, förhoppningsvis precis som du, när vi har bytt regering och när vi har bytt styre i det här huset, att jobba för en förbifart. Då kanske vi kan stå på samma sida, Lotta Edholm.

Anförande nr 133

Borgarrådet E d h o l m (fp): Då undrar jag varför inte Socialdemokraterna yrkar på en folkomröstning i ärendet. För det kan väl inte vara så att ni bara lade er platt för Miljöpartiet och att det här egentligen inte alls är er politik?

Anförande nr 134

S t e l l a n H a m r i n (v): Det är ganska symtomatiskt att Lotta liksom övriga borgerliga talare förespråkar Förbifarten eller motorvägen utan att nämna ett ord om klimatförändringen, som ju egentligen är hela problemet. Om 20 år kommer vi varken att ha energi eller möjlighet att släppa ut så mycket koldioxid som vi gör med en sådan här planerad motorväg. Oavsett vilka beslut vi fattar kommer det om 20 år sannolikt att vara omöjligt att utnyttja vägen på ett vettigt sätt. Energin räcker inte till och koldioxidutsläppen blir för stora. Om detta säger man inte ett ord i debatten.

Anförande nr 135

Borgarrådet E d h o l m (fp): Energin tar slut, säger Stellan Hamrin. Jag fick någon gång för länge sedan i skolan lära mig att energi aldrig tar slut. Den kan bara omvandlas. Däremot är det ju klart att Vänsterpartiet vill lägga ned hälften av den svenska elproduktionen genom att lägga ned kärnkraften. Då tar nog energin slut, skulle jag tro.

Jag vill gratulera även Stellan Hamrin och Vänsterpartiet till en finfin sågning av socialdemokratisk politik och till att socialdemokraterna har lagt sig platt inte bara för Miljöpartiet utan också för Vänsterpartiet i den här frågan.

Anförande nr 136

Borgarrådet M o g e r t (s): Herr ordförande! Jag har noterat att det är många som vill prata om annat än Kungens kurva här. Det har bland annat pratats ganska mycket om Stockholmsöverenskommelsen. Det tycker jag är imponerande. Ni bröt ju den. Ni frångick den och valde att prioritera annat. Ni struntade fullständigt i den. Ni stod i den här salen och garvade åt oss när vi stod upp för Stockholmsöverenskommelsen. Ni prioriterade att dra spårvägen vid NK i stället. Ni valde det framför Spårväg Syd och framför alla andra prioriteringar i Stockholmsöverenskommelsen. Som borgarrådet viskade här framme: Det här är inte ens med i överenskommelsen. Nej, precis så är det!

Nu står ni här och pratar om hur rackarns viktigt – lägg märke till rackarns, herr ordförande – det är att följa prioriteringsordningen i Stockholmsöverenskommelsen. Jag undrar: Hur tänker ni då? När gäller Stockholmsöverenskommelsen? Är det när ni vill det – när det passar er? Är det bara då? Sedan kan ni kanske, när det passar er, hitta på någon annan skojig spårdragning eller vägdragning som inte finns med i Stockholmsöverenskommelsen. Så fungerar inte överenskommelser.

Anförande nr 137

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Jag kan trösta Roger Mogert med att jag pratar om åtgärdsprogrammet. Jag pratar inte om Stockholmsöverenskommelsen. I åtgärdsprogrammet finns Förbifarten. Det är kvitterat av regeringen. Det finns finansierat. Det ni gör nu är att ni lyfter ut frågan från hundramiljardersprogrammet och säger att ni ska ta en del i finansieringen av helheten och folkomrösta om det.

Jag tycker att det var väldigt intressant att höra Teres Lindberg här nyss när hon sade att det är självklart att det ska gå kollektivtrafik på Förbifarten. Då undrar jag: Hur ska stockholmarna rösta när alternativet är motorväg eller kollektivtrafik? Det kanske Roger Mogert kan svara på.

Anförande nr 138

Borgarrådet M o g e r t (m): Det är väl jätteklokt, Ulla Hamilton, att du just inte pratar om Stockholmsöverenskommelsen. Men då fattar jag inte riktigt varför du begär replik på mig. Jag vänder mig ju till dem av er som hela tiden har pratat om Stockholmsöverenskommelsen. Det kändes som att du ville begära replik på någon annan. Då föreslår jag att du begär replik när hon pratar.

Anförande nr 139

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Ärendet heter Vision Kungens kurva – Skärholmen. Där ingår Förbifarten som en mycket viktig del. Jag tycker fortfarande att det är märkligt att Socialdemokraterna inte lägger fram ett alternativt

förslag till beslut. De säger att de står helt bakom detta samtidigt som de har svikit den överenskommelse som vi har haft i årtal om att bygga Förbifarten.

Anförande nr 140

Borgarrådet M o g e r t (s): Menar du att man borde avbryta planeringen av Förbifarten därför att man ska ha en folkomröstning? Jag förstår inte riktigt. Jag utgår från att det blir ett ja i folkomröstningen.

Anförande nr 141

Borgarrådet R u w a i d a (mp). Diskussionen om Kungens kurva har blivit en diskussion om den sexfiliga motorvägstunnel som kallas Förbifart Stockholm men som inte är en förbifart. Därför måste jag ge mig in i debatten.

Ingen stad i världen har lyckats minska trafik och trängsel med motorvägssatsningar. Det tillhör gamla tiders lösningar som inte ger något resultat. Både regionala och lokala resor i en storstad måste ske med kollektivtrafik. Vi behöver satsningar på kollektivtrafik i Stockholm.

Jag har ofta här i kammaren frågat er på den moderatledda sidan hur det egentligen står till med de kollektivtrafiksatsningar som ni påstår er vilja ha – det som kallas Stockholmsöverenskommelsen. Ni har inte ens finansierat den kollektivtrafik som finns med i det som ni kallar för Stockholmsöverenskommelsen. I denna överenskommelse har ni inte finansierat Tomtebodavägen–Kallhäll, som gör att pendeltågen kan gå med tiominuterstrafik. Det behövs om Stockholmsregionen ska ha en fungerande infrastruktur. Ni finansierar inte Spårväg Syd, utan er ledare Sten Nordin ber i tidningar om pengar. Men ni hittar inte finansiering. De rödgröna finansierar åtminstone den här typen av viktiga kollektivtrafiksatsningar.

Vi i Miljöpartiet säger att Stockholm behöver nya nord–sydliga kollektivtrafikförbindelser. Det kanske handlar om en tunnelbana mellan Kungsträdgården och Nacka. Det kanske handlar om tunnelbana mellan Fridhemsplan och Liljeholmen. Jag har inte svaret på vilket som är den bästa nord–sydliga kollektivtrafiken och den som Stockholm behöver mest för att i realiteten kunna växa som region.

Men stockholmarna bör kunna ta ställning till om de vill att 28 miljarder till 20 miljarder i ränta ska läggas på den sexfiliga motorvägstunnel som inte är, men som kallas för, förbifart. Eller ska man lägga dem på nödvändig nord–sydlig kollektivtrafik? Detta är otroligt. Det är den största motorvägsinvestering någonsin i svensk historia som ni vill göra. Självfallet ska stockholmarna få bestämma över den, i synnerhet då ni binder upp trängselavgiften i 30 års tid till ett projekt. Låt stockholmarna vara med och bestämma! Är ni så rädda för demokrati?

Anförande nr 142

Borgarrådet H a m i l t o n (m): För det första är åtgärdsprogrammet finansierat. 100 miljarder kronor är den största satsningen någonsin. Det har aldrig funnits någonting liknande. Det är många kollektivtrafiksatsningar som ni nu riskerar helt och hållet genom att bara lyfta ut en del – Förbifarten.

För det andra tycker jag att det är otroligt intressant att höra hur miljöpartister och Vänsterpartister här står och spyr galla över Förbifarten. Hur i h-e ska ni kunna sitta kvar och regera tillsammans med sossarna om det blir ett ja – om detta förhatliga projekt skulle visa sig gillas av stockholmarna? Hur ska ni då kunna sitta och administrera något sådant, som ni tycker så gränslöst illa om? Det skulle vara intressant att höra.

Anförande nr 143

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Om du, Ulla Hamilton, är så säker på att stockholmarna inte vill ha kollektivtrafik i stället för en sexfilig motorvägstunnel som inte är, men som kallas för, förbifart – varför står du då här och säger det du säger? Jag litar på stockholmarnas klokhet i den här frågan.

Vi har löst frågan. Det är ingen hemlighet att vi tycker olika. Men vi har löst det hela genom att säga att detta ska avgöras i en folkomröstning. Det kallas för demokrati över viktiga framtidsfrågor. Ni, däremot, påstår att ni har 100 miljarder till infrastrukturinvesteringar. Jag vill se listan på hur det är finansierat, Ulla Hamilton. Av all information som ni får fram har ni bara finansierat hälften av den kollektivtrafiksatsning som ni säger er stå bakom. Jag tycker att det är pinsamt. Stockholm behöver mer kollektivtrafiksatsningar än det som finns i Stockholmsöverenskommelsen, och ni har mage att inte ens finansiera den. Jag tycker att ni borde skämmas. Ni tar inte ansvar för Stockholms framtid.

Anförande nr 144

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Jag tycker som sagt att det här med Miljöpartiet kontra Socialdemokraterna är intressant. Miljöpartiet har fått Socialdemokraterna att lägga sig helt platt i frågan om Förbifarten, som jag har konstaterat tidigare. Jag är ledsen för det. Jag tror att Förbifarten behövs.

Men jag är lite nyfiken på att höra om Yvonne Ruwaida har någonting att berätta om spårvagnar i Stockholms innerstad. Socialdemokraterna hatar spårvagnar. Det skulle vara intressant att veta om ni kan få sossarna att lägga sig platt i den frågan, det vill säga att acceptera spårvagnar i Stockholms innerstad. Det skulle jag tycka vore bra.

Anförande nr 145

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Vi har ett respektfullt samarbete med andra kolleger på riksplanet, där man har gjort en överenskommelse. Där gör vi spårvägsinvesteringar som ni inte gör, till exempel Spårväg Syd. Den är oerhört nödvändig och en av de viktigaste kollektivsatsningarna på tvären i Stockholm.

Vi är för Spårväg City, och vi vet att Socialdemokraterna inte tycker att den är bra. Vi skulle inte ha prioriterat att börja med Spårväg City, men vi är glada att man historiskt börjar med spårväg i innerstaden. Vi vill ha mer spårväg i innerstaden. Det kommer man att kunna ha råd med i framtiden eftersom vi rödgröna på riksplanet kommer att se till att det finns pengar till det. De pengarna saknas i er budget.

Men jag vill inte prata i den typen av termer. Det handlar inte om att lägga sig platt och det handlar inte om kohandel. Det handlar om ett samarbete där man kommer fram till bra saker gemensamt, men också i vissa frågor inte är överens. Vi har löst en fråga där vi inte är överens genom att säga att detta får stockholmarna bestämma över. Men ni vågar inte låta stockholmarna bestämma över en fråga som handlar om finansiering i 30 år i framtiden. Det tycker jag är fejt spel.

Anförande nr 146

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Det här ärendet är egentligen bra, förutom den där lilla detaljen med Förbifarten. Jag är en av de mindre kunniga på miljöområdet, men även jag har just på det här området en del erfarenheter från den tid då jag läste juridik. Vi gjorde ett litet besök hos Vägverket. Vi träffade dem, och vi fick höra om Förbifart Stockholm – det som alla har varit överens om sedan länge. Hela poängen med Förbifart Stockholm är enligt politikerna sedan länge att trafiken från södra Sverige kan gå förbi Stockholm till norra Sverige.

Jag ställde frågan till Vägverket: Hur många bilar handlar det om? 20 000–25 000 bilar, blev svaret. Såvitt jag vet gäller de siffrorna fortfarande. Men det är inte argumentet längre. Nu är det en massa andra förklaringar till varför man ska ha denna Förbifart Stockholm. Alla har övertygat sig själva om att det är ett jättebra projekt. Det blir det dyraste projektet inte bara i Sverige utan i hela Europa. Vi får höra att det är finansierat. Känner ni till något byggprojekt som har varit finansierat och där finansieringen har hållit? Det finns inget, såvitt jag vet.

Förhoppningsvis kommer man i en folkomröstning att klarlägga hur argumenteringen har gått från att vi behöver en Förbifart Stockholm till att vi behöver ett byggprojekt som ger vinster till företag. Tyvärr kommer det inte att ge mycket jobb till arbetarna, även om många tror det. Det finns definitivt en stor risk att vi kommer att förlora i en folkomröstning, tyvärr. Svenskt Näringsliv tillsammans med facket vill ha detta jättedyra projekt. Men kommer det att leda till någonting? Det tror jag inte.

Anförande nr 147

Borgarrådet L a r s s o n (m): Herr ordförande! Det lät som om det var väldigt länge sedan du läste juridik, Paul, och det tror jag inte att det är. Men du påstår att 20 000–25 000 personer skulle nyttja Förbifarten. Det är ungefär 100 000 personer som i dag tar sig i nord–sydlig riktning. De får åka igenom Stockholm, och de har problem på vägen.

Det vi säger är att Förbifarten skulle kunna vara viktig för den södra delen av Stockholm, för Kungens kurva och så vidare och utvecklingen där, av det enkla skälet att vi tror att det är fler än de 100 000 som skulle kunna röra sig i nord–sydlig riktning. Om vi får förbindelsen får vi nämligen möjligheter för fler människor att etablera sig och komma till sina arbetsplatser även i Söderort. Det är bra för Söderorts utveckling. Det är det som är själva cloun i det hela.

Anförande nr 148

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Återigen: Vi har gått från en nationell angelägenhet till en lokal angelägenhet. Plötsligt är detta båda delarna, men huvudsakligen ett lokalt projekt numera. Det är det som är förklaringen till det hela.

Jag sade att det rör sig om 20 000 fordon; det är ungefär vad Vägverket räknar med. Det är enormt få fordon om man ska bygga Europas största vägprojekt när det finns många alternativa satsningar som kan och bör göras.

Anförande nr 149

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Jag tycker att detta har varit en tydlig och intressant debatt. Det faktum att den har varit och fortfarande är fokuserad på Förbifarten visar vilken enorm betydelse denna infrastruktursatsning har för just det område som ärendet handlar om.

Jag ställde en fråga till Roger Mogert tidigare. Jag fick inte svar på den, så jag vänder mig direkt till Teres Lindberg nu och ställer en fråga. Du stod här uppe i talarstolen och sade att det är helt självklart att på Förbifarten ska det vara både kollektivtrafik och privatbilister. Om jag har förstått saken rätt – du kanske kan korrigera mig om jag har missuppfattat någonting – är de två alternativ som diskuteras i folkomröstningen: motorväg ja eller kollektivtrafik ja. Då undrar jag: Hur tänker du rösta? Det finns ju inget alternativ där Förbifarten också erbjuder kollektivtrafik i er värld. Det vore intressant att höra det.

Anförande nr 150

T e r e s L i n d b e r g (s): Det blir en närmast fånig diskussion. Det säger väl sig självt att Förbifarten kommer att innehålla både och. Jag vet inte riktigt vad det är för alternativ du pratar om. Det finns inga alternativ. Man har inte förhandlat fram den ena eller den andra sidan, utan det kommer att ske framöver. Efter valdagen vet man hur alternativen ska se ut, innan folkomröstningen kommer att hållas 2012. De är inte klara nu. Jag vet inte vilka tidningar du har läst eller var du har fått den informationen ifrån.

För mig är det självklart: På en väg kan man köra kollektivtrafik. I en drömvärld kan man också lyckas få till en spårlösning.

Anförande nr 151

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Tack för det klargörandet! Då handlar det alltså inte om för eller emot kollektivtrafik, utan det handlar om vad då – för eller emot Förbifarten? Det som har diskuterats i tidningarna är tydligt. Det har handlat om att man ska vara för kollektivtrafik eller för motorvägar. Det vore intressant att höra om Miljöpartiet och Vänsterpartiet har likadana uppfattningar i frågan som Socialdemokraterna uppenbarligen har, för detta överensstämmer inte med den information jag har fått via medierna.

Anförande nr 152

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Jag vill bara förtydliga lite grann. Miljöpartiet ställer sig bakom alla de kollektivtrafiksatsningar som finns i Stockholmsöverenskommelsen. Dessutom satsar vi 10 miljarder på kollektivtrafik som finansieras – Spårväg Syd och Kallhäll–Tomtebodavägen – som den moderatledda alliansen inte satsar på. Det kommer att hållas en folkomröstning som handlar om att antingen bygga Förbifart Stockholm eller ett kollektivtrafikalternativ. Exakt hur det kollektivtrafikalternativet kommer att se ut ska utredas av en statlig utredning som kommer att titta på nord–sydliga förbindelser.

Det är ganska pinsamt för svenska politiker att det inte har funnits en sådan statlig utredning. Det är någonting som både Sika och Naturvårdsverket har pekat på under lång tid; i Stockholmsregionen behöver man titta på nord–sydliga kollektivtrafikförbindelser som är nya och inte på dem som har diskuterats hitintills. Detta kommer att göras med den överenskommelse som vi rödgröna har.

Anförande nr 153

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Det var intressant information. Man undrar då när utredningen kommer att vara klar. Kommer den möjligtvis att vara klar så att man har färdiga alternativ till dess att frågan om folkomröstningen är klar eller kommer det att bli ännu senare? Och hur ska man i så fall hinna med att få ett realistiskt förslag till alternativ när det gäller kollektivtrafiklösningar? Förbifartsförslaget har ju inte direkt varit något som man har tagit ur skrivbordslådan och skrivit fram och sedan lagt fram som ett alternativ. Det har tagit ganska lång tid att få fram ett förslag som Förbifarten, som handlar om både kollektivtrafik och vägsatsningar.

Anförande nr 154

Borgarrådet L i v h (v): Ulla! Jag kan lugna dig med att alternativet kommer att vara klart till folkomröstningen. Jag är väldigt glad för folkomröstningen. Jag gick ut redan i december och föreslog denna lösning, och jag tycker att det är den bästa för stockholmarna. Det är sorgligt att höra den verkligt negativa inställningen på er sida till att låta stockholmarna vara med och bestämma om en av de största och viktigaste och i mitt tycke farligaste satsningar för miljön som har gjorts i den här delen av landet. Ni tycker inte att stockholmarna ska vara med och tycka om det, och det tycker jag är förskräckligt.

Det handlar också om att man totalt bryter den överenskommelse vi hade efter den förra folkomröstningen om trängselavgifterna, där det faktiskt stod att intäkterna skulle gå till kollektivtrafik och vägar. Nu ska allting gå till vägar. Då kör man över vad stockholmarna tyckte förra gången, och det tycker jag är skandal.

Anförande nr 155

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Det fiffiga med det här hundramiljardersprojektet är just att vi har kunnat kombinera satsningar på vägar och spårtrafik. Om man ska vara riktigt ärlig tar man faktiskt en del av trängselskatteintäkterna, som vi från vår sida har sagt att man ska använda för vägsatsningar, och använder dem till spårsatsningar på det sätt som paketet är konstruerat. Just därför riskerar ni hela

finansieringen av hundramiljardersprojektet genom att lyfta ut Förbifarten som en del från det hela.

Nu får man höra här att det vore bra om stockholmarna får vara med och fatta beslut om detta. I 38 år har vi drivit frågan om en förbifart i Stockholm. Jag tror inte att det är någon nyhet för stockholmarna var vi står i de här frågorna. Det behövs ingen folkomröstning 2012, utan det räcker med att man röstar på något av allianspartierna i valet i höst. Då är både tillåtligheten och finansieringen klar, och då kan vi ha vägbygget på gång 2012.

Anförande nr 156

E i e H e r l i t z (mp): Ordförande, fullmäktige! Jag känner att jag måste gå upp och försöka förklara en del fakta som gäller sådana här vägar och kollektivtrafik.

Jag tror på spårtaxi i framtiden, men vi får komma ihåg att det under de närmaste 20 åren blir satsningar på befintliga system – spårvagnar, bussar och liknande. Då måste man se till att en förbindelse eller bebyggelsestruktur passar just kollektivtrafikens linjenät. Det gör inte Förbifarten. Det sägs i dag att den också ska användas för kollektivtrafik. Man har räknat på det där, och det visar sig att det blir 12 000 kollektivtrafikresenärer men 170 000 bilister som varje dygn ska åka på leden. Det är alltså en försvinnande liten andel kollektivtrafik på denna väg.

Om man ska klara detta måste man knixa till Förbifarten så att den går under Vällingby, Barkarby, Akalla och så vidare så att de bussar som kör på Förbifarten kan stanna precis där den andra, befintliga kollektivtrafiken har sina viktiga knutpunkter. Något sådant alternativ existerar inte. Det finns bara det som gäller Förbifarten som Vägverket nu har lagt fram.

Den väg som Vägverket tänker bygga är direkt fientlig mot kollektivtrafik. Den passar inte kollektivtrafikens struktur – den kollektivtrafik vi har att tillgå nu. Det är ett mycket starkt argument mot att bygga denna led. Samtidigt vill jag inte att ni politiker försöker lura i stockholmarna att vi bygger Förbifarten också för kollektivtrafik. Jag kan säga att det inte går med den förbifart som nu skisseras. Det blir en omöjlighet att få bra kollektivtrafik. Det kan ni glömma.

§ 19 Motion om fler fritidsgårdar och ungdomscaféer (utl. 2009:112)

Motion om vikten av elevers och föräldrars medverkan i stadens skolor (utl. 2009:200)

Motion om demolering av de skriftliga omdömena (utl. 2009:202)

Motion om åtgärder mot skolk, mobbning och kränkande behandling inom skolan (utl. 2009:204)

Anförande nr 157

E m m a L i n d q v i s t (s): Ordförande, fullmäktige! Alla människor har ett behov av platser där de kan träffas och umgås. Precis så är det även för ungdomar i Stockholm. Det är därför oerhört viktigt att staden är med och ser till att det finns gott om mötesplatser runt om i hela Stockholm.

Så var inte läget när Tomas Rudin och jag skrev motionen för två år sedan. Tyvärr ser det inte bättre ut i dag. Vi i Socialdemokraterna vill att det över hela staden ska finnas lokala träffpunkter även för äldre ungdomar där vi har möjlighet att själva utforma verksamheterna och skapa, umgås och utvecklas på egna villkor med stöd av anställd personal.

Ungdomsgårdar är en uppskattad verksamhet hos alla stockholmare. För ett par veckor sedan diskuterade vi Söderortsvisionen under en ganska lång debatt här i fullmäktige. Under förra året hölls många medborgarmöten i Söderort. På 13 av de mötena var en av frågorna som ställdes: Vad bör staden prioritera? Det absolut vanligaste svaret på frågan var just ungdomsverksamhet och ungdomsgårdar. Efter det svaret kom andra viktiga frågor som bostäder och att skapa arbetstillfällen och skolor. Det är tydligt att det finns en stor efterfrågan på utökning av ungdomsverksamheten hos stockholmarna. Det är därför tråkigt att mer inte har gjorts.

I den borgerliga budgeten för året kan vi läsa att staden ska tillhandahålla en god fritidsverksamhet för barn och ungdomar. Men det enda som tas upp är kollo och öppen förskola. Det är absolut viktiga verksamheter, båda två. Men kollo innebär ett par veckor under sommaren, och förskolan är till för småbarn. Ungdomsverksamheten missas under hela det resterande året, och för de äldre ungdomarna nämner man ingenting över huvud taget.

Det sänder också en tydlig signal att man i majoritetens budget väljer att under 2010 dra in närmare 13 miljoner kronor på området verksamhet för barn och unga jämfört med 2009. Det här är ingen verksamhet som man tjänar på att skära ned på. Att inte ge ungdomar ordnade mötesplatser i dag kan komma att kosta oerhört mycket mer i framtiden – både rent ekonomiskt och, framför allt, för de unga. Alla unga lockas inte av samma typ av verksamhet, så vi måste erbjuda ett brett fritidsutbud för alla ungdomar oavsett var i staden de bor. Därför behöver vi vara med och skapa fler mötesplatser.

Jag yrkar bifall till den gemensamma reservationen.

Anförande nr 158

Mattias Ericson (v): Ordförande! Jag börjar med att be om ursäkt för att jag är lite hes. Jag hade alldeles för skojigt i lördags.

Den motion som jag ska prata om handlar om vikten av elevers och föräldrars medverkan i stadens skolor. Den är skriven av Susanna Brolin och Karin Rågsjö. Motionärerna har två att-satser: att Stockholm ska ha som mål att samtliga skolor i staden har en policy för en förtroendefull samverkan med föräldrar och elever och att utbildningsförvaltningarna, gärna i samband med Precens, får i uppdrag att utveckla och sprida kunskaper om Guldsitsen och liknande tankemodeller. Det är ganska okontroversiellt, kan man tycka. När man läser remissvaren ser man också att de är positiva.

Stadsledningskontoret konstaterar att Guldsitsen är ett förhållningssätt och en metod som har använts och visat sig vara framgångsrik. Socialförvaltningen skriver att de ställer sig positiva till att samverkan kan fortsätta att utvecklas och att sprida kunskaper om Guldsitsen och liknande tankemodeller. Utbildningsnämnden skriver att de ställer sig positiva till att i samverkan fortsätta att utveckla och sprida kunskap om Guldsitsen och liknande tankemodeller. Föräldraalliansen i Stockholms stad skriver att de delar motionärernas uppfattning att Stockholms stad ska ha som mål att samtliga skolor i staden ska ha en policy för förtroendefull samverkan med föräldrar och elever och att sprida kunskaper om Guldsitsen och liknande tankemodeller.

Jag kan inte finna något i något av remissvaren som säger något negativt om motionen. Allt skrivs positivt. Då tror man i sin ungdomliga naivitet att den ska föreslås bifallas. Men icke sa Nicke! Man besvarar den bara. Det ter sig för mig väldigt märkligt. Varför har ni inte modet att bifalla en motion som ingen av remissinstanserna har ställt sig negativ till? Vad har ni då remissrundan till?

Inte ens skolborgarrådet själv ställer sig negativ till de att-satser som motionärerna framställer. Det finns en sak som anförs som negativt. Det är ett märkligt resonemang av skolborgarrådet, som i sitt svar säger att staden inte ska sänka sin ambition i dialogprocessen om skolans regler. Hon påstår att motionären säger att en elev som får en tillsägelse har blivit kränkt – något som motionären inte alls skriver. Detta har inte någon som helst bäring när det gäller att avslå motionen.

Därför skulle jag gärna vilja veta hur borgarrådet egentligen ser kopplingen mellan att stärka samarbetet mellan föräldrar och elever och att sänka ambitionen att upprätthålla skolans regler. Det arbetet skulle förstärkas om motionen bifalles.

Därför yrkar jag bifall till motionen.

Anförande nr 159

Borgarrådet Edholm (fp): Herr ordförande! Jag ska gärna svara på den frågan, för det är verkligen precis som Mattias säger: Vi är positiva till innehållet i motionen.

Dock är man i de yrkanden som finns i motionen väldigt specifik. Det gör att om man bifaller detta bifaller man naturligtvis också varje ord som står i att-satserna. Så brukar vi inte hantera sådana här frågor. Vi brukar inte i fullmäktige exakt precisera

vilka olika metoder som skolorna ska använda i arbetet. Det är också det som är skälet till svaret. Men i övrigt håller jag helt och hållet med Mattias. Det här är en väl formulerad motion. Jag instämmer i mycket av det som står i den, men kanske inte i allt och i varje enskilt ord.

Anförande nr 160

Mattias Ericson (v): Det var kul att få höra det. Men om skälet är så väldigt tekniskt att det bara handlar om hur utformningen av motionen är hade det kanske kunnat nämnas i svaret. Då hade det varit tydligt varför ni har gjort på det här sättet. Men nu har ni lämnat oss ovetande fram till nu.

Anförande nr 161

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande och fullmäktige! Jag skulle vilja säga några ord om motionen om de skriftliga omdömena. Det är en motion som i grunden handlar om utbildningsnämndens beslut, som formulerade exakt hur de skriftliga omdömena skulle utformas, och hur det har slagit mot metodiken. I sin strävan att skapa enhetlighet för att omdömena skulle kunna bli betygslika och därmed jämförbara menar jag att man då valde och prioriterade en tillgång till något slags statistiska serier före en arbetsmetodik som kan främja det enskilda barnets utveckling – därav den drastiska slutsatsen att man demolerar de skriftliga omdömena.

I ärlighetens namn ska det sägas att sedan motionen skrevs har länsrätten ingripit och gått motionären till mötes. Det är ju trevligt. Man har bland annat slagit fast att utbildningsnämndens beslut är olagligt därför att det stred mot grundskoleförordningen genom att detaljstyra skolans pedagogiska arbete. Länsrätten upphävde därför utbildningsnämndens beslut. Därför har majoriteten tvingats till ett annat arbete – det arbete som bland annat beskrivs i borgarrådets svar.

Jag ska vara ärlig och säga att det är ett arbete som har gjort situationen bättre sedan motionen skrevs. Men det är fortfarande så att man systematiskt strävar efter att försvåra användandet av det skriftliga omdömet som progressiv metod. Man har visserligen fått släppa på kraven att omdömena ska heta Ja, Nej eller Osäkert, men man vill ändå begränsa metoden genom att förespråka mallar och genom att ha en kommentarsbank med standardformuleringar som vi ska tillgripa för våra barn.

Jag förstår inte varför. Jag förstår inte varför man ska sträva efter att begränsa metoden och informationen till det enskilda barnet och dess föräldrar. Det vi gemensamt har misslyckats med – om jag får säga så – med skolan, i praktiken ända sedan 1969 års läroplan, är att individualisera undervisningen. Vi har misslyckats med att låta skolan möta det enskilda barnet, den enskilde eleven, på dess egen nivå. Vi har inte lyckats få resurser och metoder möta behoven hos varje enskild unge. Jag vill nog påstå att skriftliga omdömen och portfolio tillsammans med individuella handlingsplaner som uppföljning är ett av de mest progressiva redskap vi har i skolan för att göra detta. Jag förstår inte varför ni väljer att begränsa metoden.

Anförande nr 162

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Roger Mogert har ägnat en stor del av sin politiska karriär åt att motverka betyg, nationella prov och skriftliga omdömen som verkligen talar om ifall eleverna når målen eller inte. Den här motionen är inget undantag.

Jag kan inte förstå vad det är för fel med att man talar om för föräldrar till elever om man tror att eleven ska uppnå målen eller inte. I mina kontakter med föräldrar är detta ett återkommande problem. De känner att skolans information är för otydlig. De skriftliga omdömen som togs fram tillsammans med en grupp av stadens rektorer används nu flitigt. Jag förstår att det skrämmer Roger Mogert en smula, men jag tror att skolorna kommer att fortsätta att använda dem. Skälet till att jag tror det är helt enkelt att föräldrarna vill veta om deras barn beräknas uppnå målen eller inte.

Anförande nr 163

Borgarrådet M o g e r t (s): En stor del av min karriär, säger Lotta Edholm. Man får tacka. Låt mig bara ställa en fråga. Jag får som förälder till en åttaåring i stället för att få reda på vad man har gjort på tekniken, vad man har lyckats med och vad man behöver jobba med ett papper där det tämligen ordagrant står: Kan bygga modeller med ärtor och tandpetare. Valen är Ja, Nej eller Osäkert.

På vilket sätt ökar det informationen till mig jämfört med ett riktigt skriftligt omdöme där man faktiskt kan tala om vad som händer? Varför väljer ni att begränsa detta? Det är där frågan ligger.

Anförande nr 164

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Detta handlar om olika motioner som behandlar skolan och som handlar om elevernas möjlighet till medverkan, omdömen, likabehandling och så vidare. Jag vill säga några saker om skolan, som är så viktig för oss alla.

Det är ett problem i dag när mobbning och trakasserier förekommer i skolan. Det är någonting som vi behöver jobba hårt med att motverka. En av de viktigaste anledningarna till att det förekommer mobbning och trakasserier är att man inte får med eleverna i värdegrundsarbetet och att man inte har en bra dialog med elever om deras egen arbetsmiljö.

På vuxnas arbetsplatser är det ganska självklart att ansvar och inflytande ger en bättre arbetsmiljö och att det är viktigare än auktoritära ledarstrukturer. Det är detta som ger en bra arbetsmiljö. Varför skulle det vara annorlunda på elevernas arbetsplats – skolan?

Vi skulle vilja att man jobbade mycket mer med att göra eleverna delaktiga. Det gör man genom demokrati och elevinflytande i skolan. Vi skulle vilja veta när skolorna i Stockholm får möjligheten att jobba med elevernas arbetsmiljö så att vi motverkar mobbning och trakasserier. Det finns skolor i dag där majoriteten av eleverna är missnöjda därför att de tycker att skoldagen är stökig. Det finns en otroligt hög frånvaro i Stockholms skolor genom skolk. Om vi ska motverka detta måste vi skapa

en bättre arbetsmiljö. Det gör vi genom mer demokrati och inflytande och genom att ha tillräckligt många vuxna i skolan.

Jag är oroad över de 3 209 elever som i dag inte går i gymnasiet och som borde gå där och slutföra sin skolgång. Här handlar det om att skapa en skola som ser alla elever. Även detta handlar om resurser. Man vet att en del av de elever som lämnar skolan gör det därför att de känner att skolan inte har någon hög status för dem. De känner att de inte får respekt. Detta är en viktig aspekt för de elever som har det svårt i skolan. Man behöver mycket bättre verktyg för att berätta för eleverna vad de är duktiga på – att ge dem ett erkännande.

När det gäller elever som kanske inte är födda i Stockholm eller Sverige kan det handla om att få betyg i modersmål, undervisning i matte på modersmål eller lära sig engelska utifrån modersmålet. Det kan också handla om att eleverna får omdömen som helt enkelt gäller något reellt och inte bara betyg som visar att de har icke godkänt. Det finns en hel del att jobba med i Stockholms skolor så att vi får en skola där eleverna helt enkelt kan lära sig.

Anförande nr 165

Borgarrådet E d h o l m (fp): Jag delar en hel del av de uppfattningar som Miljöpartiet ger uttryck för i sin motion. Jag tror nämligen att om det är lugn och ro och ordning och reda i klassrummet gynnar det främst de elever som har det jobbigt. De elever som har det lätt i skolan klarar sig ganska bra ändå, visar all forskning. Men det är särskilt viktigt att det är lugn och ro för dem som har det besvärligt i skolan.

Just därför tycker jag att det är så konstigt att Miljöpartiet faktiskt röstade emot de riktlinjer för trygghet och studiero i Stockholms skolor som utbildningsnämnden har slagit fast. Mycket av det som finns i motionen återkommer i riktlinjerna, men dem var Miljöpartiet faktiskt emot.

Anförande nr 166

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Vi har haft snart fyra år av hårdare tag i skolan. Vi har haft snart fyra år av mindre demokrati och inflytande för eleverna. Vi har haft snart fyra år av besparingar och mindre pengar till skolan. Vi har haft snart fyra år då vi har haft färre vuxna per barn.

Det ger ingen skola där alla elever får en chans att utvecklas. Det ger ingen skola där man minskar mobbning och trakasserier och där eleverna kan känna att de är trygga för att kunna lära sig för framtiden. Vi behöver en ny skolpolitik i Stockholm.

Anförande nr 167

K a r i n R å g s j ö (v): Ni verkar trötta på den här sidan, kompisar! Fyra motioner föreligger, och det är en person uppe och kör – Lotta Edholm. Vi pratar om fritidsgårdar, vi pratar om ungdomsställen och vi pratar om hur vi kan trygga våra ungdomar. Ingen från stadsdelarna går upp och pratar om fritidsgårdar – ingen i den här salen! Jag är förvånad. Har ni inte haft någon politik för ungdomar, eller vad har ni pysslat med? Det var det ena.

Det andra är den motion som Susanna Brolin och jag har skrivit. Det är en ganska modest motion. Precis som Mattias säger hänger ni med på tåget ända fram till dess att ni säger: Det var väl bra. Sedan tittar ni bara ned och gör inget mer av det.

Jag vill fråga er: Vad har ni tagit fram för modeller själva när det gäller föräldramedverkan i skolan? Föräldrarna är nyckeln in till eleverna i skolan. Vi vet i dag att skolan är klassindelad. Barn från medelklassen har det lättare i skolan än exempelvis barn från arbetarklassen eller mer utsatta familjer. Man kan nå föräldrarna genom en metod. Man kan arbeta fram en metod. Jag undrar vilka andra metoder ni arbetar med i Stockholms skolor för att nå föräldrar. Ni har centraliserat skolan. Varför kan ni då inte också arbeta fram ett antal metoder som ni försöker få ut i skolan? Det tycker jag vore intressant att veta. Det här är en modest metod. Den är prövad. Den är exporterad till Finland. Varför kan den inte exporteras till samtliga stadsdelar och samtliga skolor? Det undrar jag. Det kan väl åtminstone prövas.

Anförande nr 168

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): I inledningen av motionsdiskussionen hade vi en motion uppe som handlar om fritidsgårdar som Emma Lindqvist så förträffligt har skrivit. Där önskar man att mycket mer görs inom området. I mitt svar hänvisar jag till alla de saker som genomför i dag. Det finns en massa olika saker som inte nödvändigtvis innebär en fritidsgård. Det finns också mötesplatser, idrottsverksamhet, kulturverksamhet och saker som stadsdelsnämnderna gör. Det finns en hel radda av olika åtgärder som sker på ungdomars område.

Det som är oerhört viktigt i frågan, och där vi skiljer oss från de motionärer som föreligger här, är att ungdomar själva måste få styra över vad de är intresserade av. Intresset för den traditionella fritidsgårdsformen har varit ganska lågt under senare år. Det är du säkert medveten om. Därför har vi försökt göra en massa andra saker. Därför finns det nu en snabb slant på både idrottens och kulturens område. Vi har Lava på Kulturhuset, träffpunkter på alla våra olika kulturskolor och så vidare. Det görs alltså oerhört mycket på området, men mycket olika saker.

Anförande nr 169

K a r i n R å g s j ö (v): Madeleine! Då vill jag jättegärna fråga dig vad ni har gjort för ungdomarna i Skarpnäck och i de områden där ungdomsproblemen grasserar alltmör. På vilket sätt tycker du att ni har bemött dem där ute?

På vilket sätt försöker ni få fram olika typer av metoder i stadsdelarna? Det har vi haft svårt att efterforska. Men vi får väl anställa några som verkligen går ut och gör en rejäl spaning på ert ungdomsarbete.

Anförande nr 170

Borgarrådet E d h o l m (fp): Fru ordförande! Ibland blir man lite förvånad. För det mesta brukar det vara så att oppositionen är arg på majoriteten för att vi inte instämmer i era motioner och i era åsikter. Men nu är oppositionen arg för att vi faktiskt instämmer i era åsikter och tycker att motionerna är rätt bra. Jag tycker att det är lite konstigt.

Varför beordrar vi då inte skolorna att använda vissa metoder om vi nu tror att dessa metoder är bra? Det är väl ändå för att vi tror att det där med att beordra skolor att arbeta utifrån vissa metoder, vare sig det gäller pedagogiken eller vilka samverkansmetoder man ska ha, oftast inte är särskilt verkningsfullt. Jag tror att det är bättre att ha till exempel de riktlinjer som finns för arbetsro och studiero i våra skolor och att man använder dem. Men hur man sedan praktiskt jobbar måste vara upp till varje skola.

Vi har ett omfattande samarbete med FISS, som är en föräldraförening som efterträdde Hem och Skola. Det fungerar alldeles utmärkt.

Anförande nr 171

K a r i n R å g s j ö (v): Jag tror att det är oerhört viktigt att man hittar metoder för att nå in hos olika typer av föräldrar. Föräldrar som jag själv och som ni andra som sitter här i salen, välanpassade medelklassföräldrar, är ganska lätta att nå genom exempelvis FISS, Hem och Skola eller vad det nu heter för någonting. Men hur når man vidare? Det måste man nog hitta olika modeller för. Här finns en modell, och den kunde man åtminstone erbjuda på olika sätt ute i skolorna, tycker vi.

Även om vi är glada för att ni har varit så positiva i era svar har ni inte bifallit motionen. Då kan man ju inte vara helt nöjd, inte sant?

Anförande nr 172

B i l l y Ö s t h (m): Ordförande, fullmäktige! Karin Rågsjö ställde en fråga till Madde om vad vi gör när det gäller ungdomsarbetet i Skarpnäck. Som ordförande i stadsdelsnämnden kan jag svara dig lite grann på vad vi gör.

Skarpnäckslyftet är en enormt stor satsning som vi gör tillsammans med bostadsbolagen. Vi har ett treårigt avtal där vi satsar enormt stora resurser på att utveckla ungdomsarbetet. Vi har ersatt en mindre fritidsgårdslokal med en betydligt större, där bostadsbolagen går in och medfinansierar en del av personalen. De har hjälpt till med att bygga om lokaler, med hyreskostnader och liknande. Vi satsar mycket. Vi satsar på trygghetsvårdar och på mer personal. Vi har fyra personer med specialutbildning som är ute och vandrar i lokalerna betydligt mer än tidigare. Vi satsar också på ungdomar över 20 år. Om det är någonting som Alliansen i Skarpnäck har gjort så är det att satsa på barn och ungdomar. Men det kanske du är ledsen att få höra.

Anförande nr 173

K a r i n R å g s j ö (v): Jag är jätteglad för det, Billy! Det är bara det att när man går av tunnelbanan och ska gå hem sent på kvällen i Skarpnäck står det ett litet gäng där och terrar människor. Det är ungefär tio killar som står där, och de har stått där ganska länge. De har nog inte riktigt nåtts av det där lyftet. Gå dit och kolla de där grabbarna, för de har stått där länge nu och terrat många!

Anförande nr 174

B i l l y Ö s t h (m): Det är naturligtvis en uppgift även för polisen, men vi ska självfallet se till att även de med specialistkompetens som vi har också går dit. Så kan vi ytterligare öka de stora satsningar som Skarpnäcksalliansen gör.

Anförande nr 175

A b i t D u n d a r (fp): Jag ska ge en rapport till Karin. Hon undrade vad vi gör med fritidsgårdarna. Vi har varken minskat eller utökat dem. Vi har fem fritidsgårdar i Hägersten-Liljeholmen. Däremot har vi förbättrat två saker. Den ena är att vi har ett stort projekt på gång i Gröndal, som ska bli en permanent fritidsgård. Tidigare var den i form av baracker. Den andra förbättringen gäller Axelsbergs fritidsgård som den tidigare rödgröna majoriteten stängde. Vi flyttar tillbaka Mälardalens fritidsgård dit på grund av den tillgänglighetsproblematik som i dag finns där. Vi förbättrar den och flyttar tillbaka den, och alla ungdomar är glada.

Det var en liten rapport till dig. Vi tycker absolut att fritidsgårdarna är en jätteviktig fråga i form av modernisering och förbättrad kvalitet.

Anförande nr 176

K a r i n R å g s j ö (v): Det är underbart; rapporterna trillar in här! Det är kul. Det är bra att ni har öppnat någonting i Gröndal, som har varit bortglömt. Området har också lite grann ändrat karaktär i och med att det är andra typer av familjekonstellationer som flyttar in. Det blir fler ungdomar, så det här är väldigt bra.

Men jag tror inte att alla ungdomar i hela Stockholm gör vägen över er ungdomspolitik, Abit.

Anförande nr 177

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Jag ska tala om motion 2009:204 om åtgärder mot skolk, mobbning och kränkande behandling i skolan.

Skolan är Sveriges största arbetsplats, men klimatet i skolorna är på många håll så tufft att det aldrig skulle accepteras i det övriga arbetslivet. Hur kan det komma sig att skolan, som ska vara ett föredöme för eleverna och fostra dem till goda, demokratiska och ansvarsfulla medborgare, inte själv kan följa de lagar som finns? Att problemen ofta sopas under mattan hävdar såväl fackförbund som inspektörer på Arbetsmiljöverket. Skolorna har olika toleransnivåer. Det hävdar Stefan Hult, arbetsmiljöinspektör och branschsamordnare för skolfrågor inom Arbetsmiljöverket. För att uppnå en bra arbetsmiljö där eleverna trivs, kan tillgodogöra sig undervisningen och känner att de får stöd och hjälp utifrån sina förutsättningar, är det viktigt att bristerna synliggörs.

Motionen skrevs i maj 2008. Mycket arbete är på gång, enligt de nämnder som har svarat på remissen. I januari 2008 antogs en särskild plan för trygghet och arbetsro i Stockholms skolor. Sedan hösten 2007 mäts och förs statistik över ogiltig frånvaro i skolorna. Det redovisas till fullmäktige i samband med årsredovisningarna. Men det finns ingen liknande stadsövergripande statistik angående elevhälsa eller elever med

behov av särskilt stöd. Det finns inte heller för den socioekonomiska fördelningen till vissa elever i mer utsatta områden. Det är anmärkningsvärt.

Skolverket kom 2008 med en rapport om långvarig frånvaro och skolk. Rapporten handlade inte i första hand om skolk utan om situationer där orsakerna till att eleverna inte går i skolan är komplexa och elevernas stödbehov stora. Det behövs statistik över dessa elevers stödbehov. Det är viktigare än stadsövergripande statistik över ogiltig frånvaro i skolorna.

Stockholms skolor måste kunna erbjuda alla stadens elever en trygg och säker skolmiljö. Skolans kontakt med hemmen behöver också utvecklas. Det behövs fler vuxna i skolan. Nu är förhållandet det motsatta. Antalet personal i skolan minskar. Då minskar också chanserna för satsningar på utvecklingsarbete för att skapa trygghet i skolan.

Kommunfullmäktige antog den 16 juni 2008 en ny skolplan för Stockholm – skola i världsklass. Dit har vi lång väg att gå. Stockholms stads senaste elevhälsorapport, som kom hösten 2009, visar att utsatta elever får för lite stöd samt en fortsatt ökning av unga tjejers psykiska ohälsa. Det sade Mikael Brönnegård till DN den 17 september 2009. Vidare framgick av rapporten att en tredjedel av de elever som bor i socioekonomiskt utsatta områden har behov av särskilt stöd. Men mängden av elever medför att de inte får det stöd de behöver. Det behövs mer resurser och rätt resursfördelning till dessa elever om de ska klara skolan.

I elevhälsorapporten ifrågasätts likvärdigheten mellan stadens skolor. Likvärdigheten ifrågasätts eftersom elever från mer utsatta områden och från resurssvaga hem har sämre möjlighet att få sina behov tillgodosedda. Det handlar om brist på resursfördelning efter behov. DN skrev den 17 september 2009 att många ungdomar från söderförorter åker in och går i skolor på Södermalm utan att motsvarande resursfördelning sker.

Elevhälsorapporten visar också att mobbningen i skolan ökade med 7 procent under 2006. Elever i behov av särskilt stöd och elever med funktionsnedsättning känner sig oftare utsatta för kränkning och mobbning.

De här nämnda problemen borde stadsövergripande kartläggas. Sammantaget handlar det om skolans arbetsmiljö, som kan ge upphov till såväl skolkare, mobbare, mobbade, kränkningar, ohälsa och därmed inlärningssvårigheter. Här finns mycket att göra. Det är ett tydligt tecken på den styrande majoritetens prioriteringar när man gärna samlar stadsövergripande statistik över olovlig frånvaro medan man samtidigt inte ser vikten av att samla liknande stadsövergripande statistik angående elevhälsa, elever med behov av särskilt stöd eller den socioekonomiska snedfördelningen.

Bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 178

Borgarrådet E d h o l m (fp): Fru ordförande! Jag instämmer i en hel del av det som Eivor Karlsson både säger och skriver. Just därför är det så förvånande att Miljöpartiet röstade emot de riktlinjer för trygghet och studiero i Stockholms skolor som

utbildningsnämnden har antagit. Det är första gången ett sådant stadsövergripande dokument har tagits, och det är detta som skolorna nu arbetar efter.

Riktlinjerna ska förhoppningsvis revideras så småningom. Vi ska till exempel ta med nätmobbning, som inte fanns i riktlinjerna. Jag ser fram emot att Miljöpartiet är lite mer konstruktivt när detta kommer fram till beslut än vad man har varit hittills när man bara har röstat emot de riktlinjer som utbildningsnämnden har antagit.

Anförande nr 179

E i v o r K a r l s s o n (mp): Bland annat detta att skolk skulle skrivas in i betygen anser jag är helt fel. Man måste först ta hänsyn till vilka behov eleven har. Det är nog något som vi inte kan komma överens om.

§ 20 Motion om skälig levnadsnivå för elförbrukning (utl. 2009:124)

Anförande nr 180

K a r i n R å g s j ö (v): Fru ordförande! Nu åker vi in i elens värld. Först ska jag säga vad vi vill, så att ni hänger med här i svängarna. Vi vill ge socialtjänstnämnden och social- och arbetsmarknadsnämnden i uppdrag att se över riktlinjerna för ekonomiskt bistånd till elkostnader i enlighet med intentionerna i motionen.

Jag vet inte vad ni känner när ni öppnar er elräkning, men en del har i alla fall i år känt viss fasa eftersom vi har sett tusenlapparna flyga i väg. Hur är det då när elräkningen dimper ned i brevlådan om man dessutom har en mycket svag ekonomi? Om man exempelvis har försörjningsstöd kan det kännas extra tufft. Det handlar om insatser som ligger på individen och inte på hyresvärden. Har man råd med det om man har försörjningsstöd? Lågenergilampor som vi köper, exempelvis, kostar ändå fyra till sex gånger så mycket som vanliga glödlampor. Har man råd med det om man har försörjningsstöd? I en familj med försörjningsstöd vänds och vrids det på varje krona. Det är inte säkert att man har råd att köpa lågenergilamporna. Om man dessutom inte har något SL-kort – som vi har pratat om i dag – lär det inte bli några större utfärder till stormarknader. Då kanske man är hänvisad till den lilla kvartersbutiken om man har otur. Då blir det riktigt dyrt.

Många familjer har svårt att klara räkningar på höga belopp. Kön till skuldrådgivningen i Stockholm är som ni vet lång – mycket lång. En del familjer får extra medel för att kunna betala elräkningen om den anses rimlig. I andra stadsdelsnämnder är det nobben. Enligt riktlinjerna ska bistånd beviljas till faktiska skäliga kostnader för hushållsel. De tariffer som gäller nu kommer från 2004. Det är sex år sedan. De känns ganska slitna och gamla.

Om vi tittar på energirådgivningen kan vi se att elanvändningen ser väldigt olika ut i olika hushåll. Vi borde se över riktlinjerna eftersom de tariffer man går efter är sex år gamla. Det finns inga adekvata aktuella undersökningsresultat om hushållens elförbrukning. De vägledande nivåerna för elförbrukning i riktlinjerna ligger enligt Energirådgivningen på en mycket, mycket låg nivå. Det finns inget utrymme i normen för att investera i energibesparande åtgärder. Elen strömmar alltså ut och räkningarna strömmar in.

Hushåll med försörjningsstöd kan inte heller rå över till exempel kylskåp som är gamla och drar mycket el. Om man dessutom har otur och bor i Stadsholmen får man betala för elelement; det kan jag säga här en passant. Då blir räkningen dyr.

Hushåll som får avslag för delar av elräkningen har svårt att betala. Det har hänt ett antal familjer i Stockholm att elen bara har stängts av. Ni kan tänka er själva hur det känns att vara sex år och elen stängs av hemma. Det är olustigt.

Det borde vara så att varje avslag som görs på ekonomiskt bistånd för el görs individuellt och enligt de riktlinjer som finns vad gäller elförbrukning. Detta är komplicerat. El *är* komplicerat. Dessutom borde familjer med försörjningsstöd som

har stora elräkningar få elrådgivning. Det hinner man förstås inte med inom socialtjänsten.

Just därför vill vi se över riktlinjerna för ekonomiskt bistånd till elkostnader. Kanske ska exempelvis inte den elförbrukning som finns med i vägledningen för riktlinjerna ligga längst ned i intervallet för normalförbrukning och gå på sex år gamla siffror. Det tycker inte vi känns okej.

Därför vill vi självfallet bifalla motionen om att se över riktlinjerna i det första steget.

Anförande nr 181

Borgarrådet **K r i s t e r s s o n** (m): Vi är helt överens om att el är dyrt. Om man inte trodde det tidigare så vet man det efter den här vintern. Fortsatt kommer det att vara så att elkostnaden ersätts till faktiskt skälig kostnad. Men så sent som den 28 april, det vill säga i förra veckan, fattade vi nya beslut i KS som är på väg till fullmäktige som förändrar en del av riktlinjerna. Bland annat lyfte man bort de lite trögrörliga konsumentverksberäkningarna ur själva riktlinjerna.

Jag tror att det nu kommer att bli en mer träffsäker beskrivning inom fortsatt samma ram: skälig, faktisk kostnad med ganska noggranna parametrar för vad som anses vara skäligt, helt enkelt. Det ska gälla elen liksom många andra delar för en familj som behöver socialbidrag för att klara sig.

Anförande nr 182

K a r i n R å g s j ö (v): Det är bra att det här rullar lite framåt. Samtidigt var det senast i vintras några familjer som fick sin el avstängd. Man skulle önska att de fick lite mer råd och dåd och att man skulle kunna bygga in det. Självfallet ska ingen familj i Stockholm få sin el avstängd, speciellt inte barnfamiljer.

Jag tycker fortfarande att man ska se över detta en sväng till. Nu försöker vi ställa om. Vi köper lågenergilampor. Det skulle man önska att fler fick göra så att de fick ned sina elkostnader något. De extra 200 kronor som man skulle kunna vinna per månad i familjen kanske skulle kunna användas till något roligare än att pröjsa Fortum.

Anförande nr 183

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande och fullmäktige! Jag tycker att Karin Rågsjö tar upp en viktig fråga när det gäller energikostnaderna. I den stadsdel där jag verkar har dessa kostnader varit höga. Men man har också tittat på det på ett annat sätt, nämligen att det är viktigt med energirådgivning. Man har sett att det går åt mycket energi, det vill säga ett slöseri. Det kanske görs av okunskap i många familjer. Därför är beloppen på räkningarna höga. Man har satsat extra på rådgivning. Det betyder inte att det är någon el som är avstängd, utan det handlar om information om att man kanske inte ska ha tv:n på hela natten, till exempel. Det kan ju vara frestande att lämna den på som ett sällskap. Det är många sådana delar som är viktiga.

Däremot tycker jag att det är lustigt när man säger att om det är problem ska man öka på pengarna så att de räcker bättre. Detta är ju ändå en miljöfråga också. Vi siktar på att de flesta familjer ska få möjlighet att försörja sig själva. Då kan man inte göra en individuell bedömning, för då kostar elräkningen vad den kostar. Det är viktigt med energisparande.

I reservationen säger man att människor måste ha en realistisk möjlighet att klara detta och att de inte har råd med energisparande åtgärder. Jag skulle bara vilja säga att det kostar 25 kronor att köpa en energilampa, jämfört med en vanlig lampa som kostar 5 kronor. Energilampan räcker i 10 000 timmar. Det kostar 10 öre i timmen. Ni skriver att man kanske vill lyssna på radio om man är hemma mycket. Det kostar 2 öre i timmen att lyssna på radio. Det kan inte handla om detta, utan det är andra saker. Därför är det oerhört viktigt att man får stöd. En individuell prövning ska göras, men lösningen kan inte vara att man ska få slösa energi. Man måste lära sig att spara oavsett om man har socialbidrag eller ej. Vi håller på hela tiden för att se vilka besparingar vi kan göra på elen. Karin tycker att vi ska öka medlen till vissa grupper i stället för att tala om hur man kan göra för att minska förbrukningen.

Anförande nr 184

K a r i n R å g s j ö (v): Ann-Katrin! Vad vi vill göra är att titta över riktlinjerna och se vad som ligger fel. Det måste vara något knas i systemet när elen bara stängs av för familjer och när de inte klarar av att betala räkningarna. Du säger att man tittar för mycket på tv, lyssnar för mycket på radio och inte stänger av apparaterna. Det är väl jättebra att göra som ni har gjort där du sitter ordförande – att lägga in energiråd-givning. Det kan man kanske göra i skuldrådgivningen. Problemet är bara att det är vansinnigt långa köer till skuldrådgivningen, så det skulle ta ett halvår innan man dök upp och då är väl räkningen redan passerad.

Det här är en viktig fråga. De personer vi pratar om är inte du och jag, utan det är människor som lever extremt nära marginalen. För dem betyder det någonting att lamporna faktiskt kostar 25 kronor. Om man köper sex sådana lampor blir det ändå lite mer pengar än om man köper sex glödlampor. För människor för vilka de här hundralapparna betyder mycket under en månad är det helt enkelt för mycket pengar.

Anförande nr 185

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag tycker att det här är lite grann av den förmyndarmentalitet som ni vill ha över många människor. Jag tycker att det är viktigt med information. Du säger att man inte kan köpa sex glödlampor. Men varken du eller jag eller någon annan måste kanske köpa sex glödlampor på en gång. Vi kan köpa en ny lampa när en tar slut. Om de räcker i 10 000 timmar är det ändå lite skillnad. Det verkar som att du vill ta ett helhetsgrepp. Du tror inte att människor kan klara den här delen själva.

Anförande nr 186

S t e l l a n H a m r i n (v): Fru ordförande! Jag ska bara lägga till en sak som blir lite teknisk, men jag kan inte låta bli att göra det eftersom det belyser ett annat stort

problem. Det stärker också det som Karin har sagt om behovet av en individuell prövning och av att man tittar på de fasta kostnaderna, som glödlampor.

De nya glödlampor som EU har tvingat på oss innehåller inte bara en massa kvicksilver, utan de är dessutom högstrålande. De som är känsliga för detta, det vill säga elallergiker, klarar inte av de här lamporna. 9 procent av Sveriges kvinnor är överkänsliga för el. När våra gamla lampor tar slut, vilket de kommer att göra eftersom de blir förbjudna att tillverka, är det inget alternativ för elallergiker att köpa lågenergilamporna. Då kan de inte vistas i sina lägenheter. De måste köpa de nya och mycket bättre dioderna. De kostar dock 150 kronor styck, vilket blir ganska mycket för de här människorna.

Det här kommer att bli ett ganska stort problem. Man kan inte bara negligera det och säga att det bara rör dem som tror att de är elallergiker. Många tror att elallergi är en sak som inte existerar, men det är inte sant. Ganska många människor är drabbade av elallergi. De kan inte använda lågenergilampor, utan de måste köpa de här väldigt dyra lamporna. Om man då har dålig ekonomi finns det inte en chans att klara av det om inte kommunen bidrar på något sätt.

Anförande nr 187

K a r i n R å g s j ö (v): Fru ordförande! Jag ska inte förlänga eldebatten. Men man kan undra ibland vilken värld ni lever i. För de personer vi pratar om, som får försörjningsstöd, betyder 5 kronor väldigt mycket. Det kanske det inte gör för oss. De har en så slimmad ekonomi så att de faktiskt inte kan åka tunnelbana eller köpa Aftonbladet. Så ser verkligheten ut för många familjer där ute. Så är det.

Ni säger lite käckt: De får väl lära sig att stänga av tv:n och inte sitta och titta hela nätterna. Herregud – någon måtta får det väl vara! Man skulle kanske i stället kunna ge de här personerna energirådgivning. Det är en lysande idé. Tänk om man kunde bunta ihop det på något sätt med skuldrådgivningen! Den här sidan kommer nämligen att se till att det finns skuldrådgivning överallt. Det har inte ni gjort. Vi kan verkligen göra det och utveckla det för dem som behöver det.

När man pratar om den grupp människor som lever med försörjningsstöd ska man vara helt medveten om att deras marginaler är extremt små. Glöm inte det när ni pratar om att de kan rusa i väg och köpa energilampor och fixa och dona! De har inte de pengarna.

Anförande nr 188

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag tror att vi är tämligen eniga om detta. Jag underströk att det är viktigt med en individuell bedömning, eftersom det ser olika ut.

Jag vill rätta dig: Jag tycker att man har rätt att titta på tv precis när man vill oavsett om man har socialbidrag eller ej. Jag menade mer de fall där det står apparater på överallt som man inte brukar eller där man har tänt i alla rum fast man inte är där. Det är just energirådgivning som behövs då. Jag kan säga att det förekommer, för vi jobbar målmedvetet med det i min stadsdel för att sänka kostnaderna både för personen och för förvaltningen.

Anförande nr 189

K a r i n R å g s j ö (v): Det låter toppen att ni gör det i din stadsdel. Men man gör det inte i andra stadsdelar. Jag säger det en gång till: Det här handlar om personer med små marginaler. De behöver självfallet stöd om de ska få ned sina elkostnader, men det ska inte heller vara så att någon familj i hela staden drabbas av att elen plötsligt försvinner. Så får det inte vara när man har barn. Det är helt orättfärdigt.

*§ 21 Motion om ökat stöd för barn och unga med missbrukande föräldrar
(utl. 2009:125)*

Anförande nr 190

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Jag ska tala om motion 2009:125. Det är många motioner på gång här, och denna handlar om missbrukande föräldrar. Jag tackar för svaret. Bristande föräldraskap kan ha olika orsaker. En orsak kan vara missbruks- eller beroendeproblem hos en eller båda föräldrarna. Men missbruk i familjen är inte något enkelt problem som lätt går att avgränsa eftersom missbruk har olika svårighetsgrader – allt ifrån riskbruk av alkohol till tungt narkotikamissbruk.

Kunskap om dessa barns utsatthet behöver finnas inom såväl socialtjänsten, förskolan och skolan som fritidsverksamheten. Alltför få skolor använder handlingsplaner för att upptäcka, bemöta och stödja dessa barn.

Oavsett om barnen bor kvar hemma eller blir familjehemsplacerade är det viktigt att det bland annat finns en stödgrupp. Målet med stödgruppen är att ge ökad självkänsla, kraft och kunskap och att få träffa barn i samma situation samt att få svar på olika frågor som är vanliga för dessa barn.

Men det behövs också annat stöd. Att få uppleva en lugn familjesituation hos en kontaktfamilj någon eller några helger i månaden kan utgöra en oas för dessa barn samtidigt som kontaktfamiljen kan bygga upp ett förtroende, stödja och se hur det går för barnet. Stödet kan också bestå av hemma-hos-stöd till familjen i hemmet.

Av barnuppdraget i Stockholms socialtjänst, den så kallade BUSS-utredningen, framgick att likställigheten behöver bli bättre både vad gäller utbudet av insatser och frågan om vilka barn som faktiskt får insatser. En stor tillgång när det gäller stödet till dessa barn kan också vara de närstående och det nätverk som där utvecklas. I en del kommuner finns nätverk där närstående är involverade. I andra kommuner finns inte detta. Det kan finnas mycket engagemang hos närstående, släkt och vänner. En viktig uppgift för socialtjänsten är att försöka knyta kontakt med närstående. Bris har noterat ett ökat antal samtal under sommarloven. Det är ett tecken på att barn far mer illa under loven och att de behöver någon att prata med.

För Stockholms stads del förefaller såväl stödet till dessa barn som till deras föräldrar ha brister. Föräldrarna glöms ofta bort, eller så finns det ingen kultur som tillgodoser deras behov, enligt BUSS delrapport. Stadsledningskontoret skriver i sitt svar att socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden i oktober 2008 kartlade socialtjänstens kontakter med personer med missbruksproblem. Det visade sig att närmare 800 personer i denna grupp är föräldrar till barn under 18 år, varav cirka 260 helt eller delvis bor tillsammans med barnen. Men här finns troligen ett stort mörkertal.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden skriver på s. 62 i ärendet att stadsdelsförvaltningen kommer att hålla fyra grupper denna termin med fem till sex barn i varje grupp. Om man räknar med motsvarande verksamhet även under höstterminen kommer cirka 125 barn till missbrukare i Stockholm att få möjlighet till stödgrupp

under 2009, vilket är en liten ökning i förhållande till 2007 då 100 barn beräknas få stödgrupp. Jag anser att det är helt otillräckligt.

Under Mina synpunkter på sidan 56 står: Med nästan 800 barn placerade i familjehem är Stockholm störst i Sverige, och bör därför också vara bäst. Då behövs också tillgång till fler stödgrupper, kontaktfamiljer och stöd till de missbrukande föräldrarna.

Socialstyrelsen kom i mars 2009 med en rapport om missbruk i familjen som överlämnades till regeringen. Rapporten visar att socialtjänsten inte i tillräcklig grad upptäcker missbruket, utreder misstankar eller samarbetar. Några av synpunkterna var: Bara var tionde kommun använder strukturerade metoder för att utreda konsekvenserna för barn i missbruksärenden. I vårdnadsärenden tror somliga handläggare att det inte alls finns missbruksproblem i familjen, medan andra befarar att det förekommer i åtta av tio fall. Bara var sjätte handläggare av vårdnadsfrågor för vidare misstanke om barn som far illa till en kollega för eventuell vårdnadsutredning. Minst var tredje av dem som får ekonomiskt bistånd, socialbidrag, har missbruksproblem enligt flera studier. Trots att det är känt har de flesta ofta bara kontakt med socialtjänstens ekonomienhet.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning skrev i sitt tjänsteutlåtande att förvaltningen har hög kompetens att hålla i gruppträffar, men att det kan vara svårt att nå barn och deras föräldrar då det finns ett motstånd till ett möte. Föräldrarnas acceptans av sitt missbruk måste övervinnas som ett första steg, skrev förvaltningen. Det är sant att missbrukare ofta förnekar och kanske ljuger. Även med goda förutsättningar kan det vara svårt att närma sig missbrukare. Det gäller att möta dem med förtroende och på rätt sätt.

Sven Bremberg på Folkhälsoinstitutet arbetar bland annat med frågor om barns hälsa och föräldrastöd. Han ser att det finns problem från flera håll när det gäller missbrukande föräldrar. Bremberg menar att det finns en viss rädsla hos dem som jobbar med barn på dagis och i skola för att göra en felbedömning och missbedömning av vilka barn som kan vara utsatta. Från det andra hållet skulle man önska sig att de föräldrar som behöver hjälp oftare sökte stödinsatser hos de sociala myndigheterna. Men där finns ett annat dilemma. Föräldrarna är ibland rädda för att de frivilliga stödinsatser som de önskade kan bli till ett omhändertagande enligt lagen om vård av unga, LVU.

Även barnen å sin sida kan vara rädda för att berätta då de inte vill skiljas från sina föräldrar. Barnen är lojala, och älskar oftast sina föräldrar även om det finns problem. Som jag tidigare har nämnt behövs bättre resurser och tidigare insatser i förskola, skola och socialtjänst men också i form av stödfamiljer, gruppstöd och stöd till de missbrukande föräldrarna, kontaktfamiljer med flera aktörer. Samtidigt hör jag här i kväll att det inte finns tillräckligt med underlag ute i stadsdelarna för stödgrupper. Det är oroande när behovet är så stort.

Anförande nr 191

K a r i n R å g s j ö (v): Fru ordförande! Det här är en fråga som jag verkligen brinner för. Det kanske har att göra med att jag 1990 jobbade på Socialstyrelsen som

ganska ung handläggare. Jag fick då vara med och projektera Ersta Vändpunkten, som var och fortfarande är en fantastisk verksamhet. Det är alltså 20 år sedan, och jag måste säga att jag inte tycker att vi har gjort ett bra jobb i Stockholm när det gäller barn till missbrukare eller barn till psykiskt funktionshindrade – och det gäller oavsett majoritet. Jag tror att vi skulle kunna göra mycket, mycket mer.

Vi kan titta på andra städer – Uppsala, Linköping, Norrköping och Malmö. Det är en rad städer där man har kommunal verksamhet för barn till missbrukare. Där håller man i administrationen för att få i gång olika grupper, rekrytering av barn och så vidare. Det här är en oerhört viktig fråga. Om vi inte når de här barnen i utsatta familjer – barn till missbrukare och barn till psykiskt funktionshindrade – kommer många av dem att dyka upp i andra sammanhang, exempelvis på Maria Ungdom. 70–80 procent av de unga som kommer till Maria Ungdom har nämligen en pappa eller mamma som missbrukar eller en pappa eller mamma som är psykiskt funktionshindrad. De bär på ett socialt arv.

Man kan fråga sig: Var någonstans ska vi gå in och bryta det sociala arvet? Det hade varit underbart om ni på er sida hade lagt in lite mer kol på just denna fråga. I Stockholm har man inte riktigt haft råd med det här själv under de senaste fyra åren, utan man har fått pengar från länsstyrelsen för någonting som heter Barnstöd Stockholm. De lämnade sin slutrapport 2009. Men sedan försvann projektet, när pengarna försvann. I och med det finns det inte heller någon på central nivå som håller i frågorna. Jag tycker att det är anmärkningsvärt att vi inte har det i Stockholm. Jag tycker att det är lite skämmigt att vi i en stad av Stockholms storlek inte har en central funktion som håller i detta.

Nu ska man göra en utvärdering och titta vidare på de olika barngrupperna och vad de kan ge och inte ge. En forskare, vars namn jag tyvärr har förträngt men kommer att plocka fram, har upptäckt att hon inte får in några barn till barngrupperna därför att man i stadsdelarna har lagt ned barngrupper. Verksamheten finns inte längre. Jag tycker att det är märkligt.

Vi stöder motionen till punkt och pricka. Jag skulle vilja att vi i Stockholm arbetade mer strategiskt med frågan och att vi också hade en central enhet på social- och arbetsmarknadsnämnden som höll i frågan. Det räcker inte med frivilligorganisationernas arbete, enstaka projekt eller människor som brinner för detta lite här och var. Det måste till en struktur och en strategi, och det saknar vi i Stockholm.

Bifall till motionen!

Anförande nr 192

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Den som på allvar är intresserad av vad som har hänt i projektet, alla de olika bevekelsegrunder som finns och vad som funkar bra och mindre bra ska läsa den samlade slutrapportering av projektet som kom till den nämnd som jag är ordförande för i mars i år.

Det är ingen eländesbeskrivning, men det är självfallet inte heller någon beskrivning av att allting funkar perfekt. Det gör det inte nu och det gjorde det inte ens – hör och häpna – när ni hade majoritet. Ibland blir det lite anmärkningsvärt att lyssna på

resonemang som i opposition bygger på att det borde finnas centrala resurser för allting medan man i majoritet är mån om att hålla stadsdelarna ansvariga för sina respektive verksamheter, vilket de i allt väsentligt sköter mycket bra.

Låt mig återge vad som står i slutsatsen i utredningen: Förvaltningen konstaterar att Stockholms stad har flera välfungerande stödgrupper för utsatta barn. Dessa finns både i den offentliga och i den frivilliga sektorns regi. Dock finns brister när det gäller att nå ut till de föräldrar och barn som kan vara i behov av gruppstödet. Precis så lätt och så svårt är det.

Anförande nr 193

K a r i n R å g s j ö (v): Kära vänner! Ni vet väl att stadsdelarna har skurit ned en aning under mandatperioden. Det är precis som Ulf sade; jag är inte stolt över det vi gjorde när vi satt i majoritet för fyra år sedan heller. Men ni skulle ha kunnat göra så mycket mer, för ni var till och med ute i valrörelsen och pratade om de här frågorna.

Det räcker inte att Stockholm har Ersta Vändpunkten och spridda projekt. Titta på antalet barn i rapporten! Det är inte många som går i barngrupperna. Vi skulle kunna göra som Uppsala, som har modellen Trappan. Det är så mycket mer vi skulle kunna göra i Stockholm. Det räcker inte att vi har ett antal personer som brinner för frågan ute i stadsdelarna. Alltför många barn får inte det de har rätt till enligt socialtjänstlagen. Så är det. Ni hade kunnat göra så mycket mer.

Anförande nr 194

J a c k i e N y l a n d e r (v): Ordförande och fullmäktige! Jag förväntar mig inga applåder av någon. Men det här är en fråga som jag behärskar rätt så bra. Det är mycket därför jag har engagerat mig politiskt. Jag är just en sådan person som har växt upp på det här sättet. Jag ska inte prata om mig själv nu, men om det är någonting jag kan så är det detta. Jag vet och jag ser eftersom jag har levt ett sådant här liv och eftersom jag i dag jobbar politiskt och sitter i socialtjänstnämnden och liknande. Jag följer därför allt som händer i de här frågorna.

Jag lovar dig, Ulf, och alla andra som sitter här vilken politisk färg ni än har, att det är en katastrof med 300 000 barn som får illa i det här landet. Och vi kommer inte längre. Jag vet redan från Skå-Gustavs tid hur det var med det sociala arvet. För bara tre veckor sedan satt jag själv och blev förhörd i tre och en halv timme av staten, som nu håller på att utreda oss som har blivit missanpassade – de missanpassade barnen. Jag var där och fick berätta om mitt liv och så vidare. Efter det frågade de om jag ville ha tio checkar för att gå till en psykolog. Jag tackade givetvis nej.

Ni har skurit ned med tiotals miljoner i socialbudgeten; det vet vi. Vi är lika goda kålsupare allihop när det gäller det. Vi måste givetvis tillföra mer pengar. Det är förstås vad det handlar om. Pengar ger kunskap och även ett lyft till dem som jobbar med detta. Frivilligorganisationerna kan många gånger vara rena döden – men okej, de gör också vissa bra jobb. Men vi kan inte bara lägga ut detta.

Till syvende och sist är det ändå staten och kommunen som har det yttersta ansvaret för våra medborgare. Det är där som skiljelinjen går i det här diket. Vi på den här

sidan anser att stat, kommun och landsting är de som har det yttersta ansvaret medan ni tycker att de inte har det. Ni pratar om frivilligorganisationerna och om sköt dig själv och skit i andra.

Anförande nr 195

Y l v a W a h l s t r ö m (mp): Jag tror mig ha en liten nyckel till problemet med att barn inte kommer så ofta till våra verksamheter och att man har svårt att rekrytera barn. I de här familjerna måste båda föräldrarna säga ja till detta om det är någon av föräldrarna som missbrukar. Annars skulle det ju kunna vara så att det är någon av föräldrarna som ser att behovet finns och kunde hjälpa sina barn. Detta är lagreglerat, men vi måste våga börja se hur vi kan hjälpa barn bättre. Vi kan se på möjligheten att det skulle räcka med att *en* förälder samtycker till att barnen och ungdomarna ska komma till stödgrupper, som de så väl behöver. På vissa håll har man försökt kringgå lagen. Genom den församling jag har jobbat i vet jag att man har försökt med det i en del frivilligorganisationer.

Det läggs resurser på barnavårdsutredningarna. Men man kommer inte åt att verkligen hjälpa barnen, vilket är ett problem. Jag tror alltså att nyckeln är att inte båda föräldrarna behöver säga ja till åtgärder för barn som är i behov av extra stöd på ett socialt sätt.

Anförande nr 196

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): När det gäller den här motionen tror jag att vi är många som brinner för denna grupp av barn oavsett vilken sida vi är på. Men jag blir lite bekymrad. Jag vill inte på något sätt säga att det är bra, för det här är ett område som man måste vidareutveckla hela tiden. Men på er låter det som om vi har skurit ned på verksamheterna och som om vi på vår sida tycker att det bara ska vara frivilligorganisationer. Det är inte med sanningen överensstämmande. Jag kan på rak arm nämna åtminstone två stadsdelar som jobbar med frågorna. I min stadsdel, Spånga-Tensta, har vi sedan tio år ordinarie verksamhet. Det är inget projekt; det är viktigt att säga. Jag vet också att det finns en verksamhet i Liljeholmen-Hägersten som inte är ett projekt utan som pågår hela tiden. Som Ulf Kristersson sade är det viktigt att det ska vara lika över hela staden. Det ska inte spela någon roll var man bor, för man har lika stort behov.

Ylva berörde en fråga som det är möjligt att hon har rätt i. Det handlar om hur man ska få barn och föräldrar att ställa upp. Det är ett problem. Det är föräldrarna som vill hålla det här så hemligt som möjligt. Jag vet att man i min stadsdel jobbar med att samordna detta. Det handlar om information. Det ska till exempel finnas någon på medborgarkontoret vissa dagar. Man ska även ha samarbete mellan försörjningsstöds- och missbruksdelen och dem som jobbar med barn och så vidare. Det krävs ett samarbete och ett motivationsarbete i hela stadsdelen eftersom man tycker att detta är en viktig fråga.

Så säg inte att vi struntar i det, för det är inte med sanningen överensstämmande!

Anförande nr 197

J a c k i e N y l a n d e r (v): Jag ber om ursäkt. Det var kanske lite grovt att säga så. Å andra sidan blir man rätt upprörd när man ser hur det ser ut och att det inte blir några förändringar. Jag ser inte ljuset i tunneln någonstans, och det tycker jag att man borde göra. Jag är den femte generationen. När ska det ta slut? Det är det som är så hemskt. Det är 100 år vi pratar om.

Anförande nr 198

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag håller med dig om att man kan bli upprörd. Jag tror att vi är upprörda över de här frågorna allihop. Det här är utsatta barn. Det är en av de grupper i samhället som är de mest försvarslösa och utsatta. Det är självklart. Det är viktigt att vi alla jobbar för de här frågorna, men jag tror inte att vi kommer någon vart med att misstänkliggöra varandra just i den här frågan. Framför allt ska man inte säga att det inte finns några andra verksamheter än de frivilliga, för det gör det.

Anförande nr 199

K a r i n R å g s j ö (v): Fru ordförande! Det här är en oerhört viktig fråga; det tycker vi som sagt alla. Om ni hade tyckt att frågan är extra viktig kanske ni hade sett till att ha kvar den centrala funktionen Barnstöd Stockholm. Det var den som lades ned, och man skrev en slutrapport. Denna centrala funktion har länsstyrelsen i Stockholm betalat för i tre år. Den bestod av en person. Nu är hon bortplockad och ska göra någonting annat. Funktionen som sådan finns inte längre. Där hade ni en stor möjlighet att gå vidare i ullstrumporna, så att säga. Det tycker vi på den här sidan.

Det behövs strategier och strukturer. Om man tar tåget till Uppsala hamnar man på Trappan, som har haft sin verksamhet i gång sedan tio år. Där arbetar man kommunalt med de här grupperna, och det har man gjort oavsett majoritet. Det handlar om barn till missbrukare och barn till psykiskt funktionshindrade.

Detta är en fråga som den nuvarande regeringen har lyft fram på Socialdepartementet som en viktig fråga. Jag måste säga att det inte har gett avtryck i den här staden. Det som har sagts där har inte gjort så stort avtryck här, och det tycker vi är lite tråkigt.

När det gäller barngrupper har det gjorts en stor utredning av Thomas Lindstein, som är professor i socialt arbete. Han har utvärderat hela Ersta Vändpunkten och har kommit fram till bra resultat.

Det finns mycket att bygga på, och vi kan göra mycket mer. Jag tycker att ni kunde ha ansträngt er lite mer, exempelvis genom att bygga upp någonting runt Barnstöd Stockholm. Jag tycker att det är trist att ni inte gjorde det. Jag tycker att det är trist att ni inte har gått in och sett till att Maria Ungdom, som också har arbetat med ungdomsgrupper och barn till missbrukande föräldrar och psykiskt funktionshindrade, hade fått lite mer stöd under de här åren. I stället har ni valt att skära ned på just Maria Ungdom.

Anförande nr 200

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Karin Rågsjö! Gräset är ofta grönare på den andra sidan. Jag tycker inte att du behöver åka till Uppsala. Du är välkommen till Spånga-Tensta. Där finns exakt samma sak.

Anförande nr 201

K a r i n R å g s j ö (v): Ann-Katrin! Vad jag är intresserad av är hur man jobbar i en hel kommun med verksamheten. Det gör inte vi. Därför åker jag till Uppsala. Men jag tittar också gärna på andra verksamheter.

Anförande nr 202

S t e f a n N i l s s o n (mp): Fullmäktige och åhörare! Som både Eivor Karlsson och Ylva Wahlström från Miljöpartiets partigrupp, som också jag tillhör, har redogjort för är detta en viktig fråga. Det är också en strategisk fråga när det gäller att förebygga alkoholmissbruk och missbruk generellt. Jackie uttryckte det så här: När bryter man kedjan?

De två saker jag skulle vilja trycka lite extra på är för det första behovet av samtalsgrupper för barn och ungdomar som lever i de här miljöerna. Vi vet inte vilka många av de här barnen är. Det finns jättemånga barn och ungdomar som lever under svåra förhållanden. De är inte sedda. Det förekommer mycket missbruk, men familjerna har en snygg fasad utåt. Socialtjänsten vet inte vilka de är. Där kommer frivilligorganisationerna in. De har förmågan och extra goda möjligheter att fånga upp dessa barn och ungdomar så att de får träffa andra i samma situation. När man träffar andra som lever i samma situation släpper den känsla av skuld och skam som man alltid har när man lever i en sådan miljö. Då ökar också möjligheterna kraftigt att man ska kunna överleva psykiskt i en svår situation.

Det är inte alltid man kan bryta föräldrarnas missbruk, men man kan som barn eller ungdom åtminstone hitta ett förhållningssätt som gör att man kommer någotsånär välbehållen genom det här tills man blir vuxen. Då kanske kedjan av missbruk bryts så att man inte tar med sig arvet.

Detta är en viktig fråga, och vi tycker att ni på den borgerliga sidan har gjort alldeles för lite. Det finns inte grupper året runt för de barn som verkligen behöver det. Det finns en del frivilligorganisationer, till exempel anhöriga till missbrukare, Atmis, som fyller en jätteviktig funktion. De har fått avslag av er på sina ansökningar medan vi i Miljöpartiet, Socialdemokraterna och Vänstern har stött dem.

Jag yrkar med kraft bifall till Miljöpartiets och Eivor Karlssons motion.

*§ 23 Motion om hemlöshet (utl. 2009:208)**Motion om tidtabell för att avskaffa hemlösheten (utl. 2009:209)*

Anförande nr 203

A b d o G o r i y a (s): Låt mig börja med att säga att det i dag sker en rad insatser mot hemlösheten som vi tycker är bra. Men det finns fortfarande stora brister som måste åtgärdas. När det gäller det förebyggande arbetet vet vi utifrån BUSS-utredningen att anslaget till IoF har ökat med 10,9 procent, medan kostnaderna har ökat med totalt 25 procent. I samtliga stadsdelar för man över 100 miljoner kronor från de andra verksamheterna till IoF för att klara situationen. Man ställer helt enkelt olika grupper mot varandra.

Budget- och skuldrådgivningen fungerar olika i staden. Väntetiderna i stadsdelarna varierar mycket, och i de flesta fall kan de uppgå till mellan 9 månader och ett och ett halvt år. Ett par stadsdelar hade intagningsstopp på grund av den långa väntetiden.

När det gäller behandlingsinsatser vet vi att det saknas resurser, något som bekräftas av Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd. De säger att de kraftfulla insatserna är svåra att finansiera med de ekonomiska resurser som förvaltningen har till förfogande. Vidare säger de att mer ekonomiska resurser krävs om fler hemlösa ska kunna erbjudas vård och behandling vid HVB. Kungsholmen konstaterar samma sak. Även här har jag ett citat: En ytterst liten andel till rena behandlingsinsatser.

Det är kanske något att tänka på.

Samarbetet med landstinget och frivilligorganisationerna har fungerat väl, men även här råder brister. Hägersten-Liljeholmen pekar på svårigheter att få slutenvård för hemlösa, och de bollas mellan akut beroendevård och akutpsykiatri. Försöks- och träningslägenheter har förvisso ökat men motsvarar inte behovet. Det är fortfarande allmännyttan som står för de flesta förmedlade lägenheterna, medan privata fastighetsägare är mycket försiktiga.

Vi kommer väl ihåg 2008, under november och december månad. Då gick både socialborgarrådet och finansborgarrådet ut och sade att de privata fastighetsägarna kommer att erbjuda 100 lägenheter under en period av 18 månader. Nu har det gått 16 månader, och när man frågar bostadsförmedlingen hur många lägenheter de har lämnat är det enbart 40. Vi har bara två månader på oss, och vi får se om vi kommer att nå dessa 100 lägenheter. Det som är märkligt när man läser ärendet är att man från majoriteten har förlängt dessa 18 månader till 24 månader. Det ska alltså gälla hela 2010.

Personalen på den uppsökande verksamheten gör ett fantastiskt jobb, men de har i dag minskat med två tjänster, vilket motsvarar 16-17 procent. Detta leder till ökad arbetsbörda på befintlig personal, men även kvaliteten påverkas negativt.

Avslutningsvis när det gäller hearingen: Samtliga som svarade på remissen tycker att det är positivt, och jag hoppas verkligen att majoriteten också tycker att det är positivt att man anordnar en hearing för att enbart prata om hemlöshet.

Jag yrkar bifall till motionen!

Anförande nr 204

A b i t D u n d a r (fp): Det blir lite märkligt, för jag är ju inte socialborgarråd. Men jag svarar, eftersom min stadsdelsnämnd nämndes här. Jag har inte hunnit läsa svaret så jag kommer inte ihåg vad det stod skrivet. Men däremot kan jag verksamheten i min stadsdel. Vi var en av de första stadsdelarna som införde missbruksgaranti så att människor inte skulle vänta längre än tre månader på vård och behandling. Det har vi infört, och det är vi stolta över.

Skälet till det var på grund av vårt samarbete med landstinget som är bra, det vill säga beroendemottagningen Liljeholmsberget. Landstinget har sin missbruksgaranti, och då införde vi den även på den kommunala sidan. I dag, när man som människa och individ kommer till Liljeholmsberget, ser man inte skillnaden. Man bemöts av ett team, och det är precis det forskningen säger – att man ska hjälpa missbrukare från ett teamperspektiv, nämligen en vårdkedja där vi har psykiatri, socialtjänst och medicinsk personal med. När det gäller missbruk och beroendefrågor är Hägersten-Liljeholmen en av de stadsdelar som är ett bra exempel och fungerar bra.

När det gäller den sociala delen har vi byggt egna boendeplatser där vi erbjuder både boende, sysselsättning, vård och behandling. Men de allmänna termer man har uttryckt och som Abdo pratar om handlar om att analysera frågan i sin helhet. Å andra sidan är det viktigt det jag har skrivit tidigare: Vad vi gör för pengarna? Den sociala delen i vår budget är 300 miljoner. Viktigast av allt är att höja kompetensen och att man väljer de modeller som det finns stöd för i forskningen, som ger effekt för de individer och förbättrar deras sociala situation. Det tycker jag är viktigt att komma ihåg.

Anförande nr 205

A b d o G o r i y a (s): Jag måste säga att jag är mycket förvånad över ditt sätt att debattera. Jag utgår från att du som ordförande var med och tog det här beslutet. Exakt det jag har läst står tydligt och klart i det beslut som ni själva har fattat i Hägersten-Liljeholmen. Om du vill ska jag läsa det för dig igen.

Det är ni själva som beskriver hur situationen är i din egen stadsdel. Jag hinner inte ta alla tre punkterna, jag ser att jag bara har 26 sekunder kvar, men jag läser innantill, och du har varit med om detta. Det står så här: Förvaltningen anser att mer ekonomiska resurser krävs om fler hemlösa ska kunna erbjudas vård och behandling vid HVB.

Har inte du varit med och fattat ett sådant beslut? De pekar på alla de brister som nämndes i din egen stadsdel.

Anförande nr 206

K a r i n R å g s j ö (v): Ordförande! Hemlösheten – har vi skapat ett evigt problem? Går det att lösa eller är det ett kroniskt problem, något som tillhör stadsbilden? Ska vi vänja oss vid hemlösheten?

Det här är definitivt ett politiskt område där samtliga partier har misslyckats. Den ena insatsen efter den andra har byggts på, utan att det egentligen har funnits någon helgjuten strategi. Men det största ansvaret bär de partier som skär ned på socialt arbete, säljer ut våra bostäder och urholkar välfärden.

Den här situationen vi har har vi delvis genom 1990-talets systemskifte när vi hade den stora krisen och man skar ned väldigt mycket på socialt arbete. Det var minskade statliga bidrag till bostadsbyggande, bristande sociala ambitioner i bostadspolitiken och psykiatrireformen där staten inte gick in med medel som täckte det som vi skulle fixa.

Vi sitter alltså med ett gemensamt problem som rör ungefär 3 000 invånare i den här staden. Då behövs det något slags långsiktighet i arbetet, något slags måluppfyllelse. Det borde vara så i alla fall. Det kan inte vara så att vi ska vänja oss vid hemlöshet i den här staden och se den som något som bara *är* som i alla andra storstäder. Stockholm borde kunna mycket bättre.

Tak-över-huvudet-garantin var en väldigt fin tanke. I praktiken är det dock så att de som hamnar på härbärke även hamnar i något slags stigmatisering. De fastnar ofta inom härbärgescirkeln.

Det behövs alltså inga fler härbärgen i den här staden utan vanliga lägenheter, värdiga bostäder, sysselsättning, vård och behandling. Skulle inte vi kunna fixa det för 3 000 personer i Stockholm? Ungefär 500 personer av dessa 3 000 är helt utan bostad. Vi har lagt fram ett förslag i vår budget där vi lägger fram en femårsplan. För er låter det väl lite skämtsamt, lite tillbaka till den gamla goda tiden. Det kommer någon av er snart att säga här från talarstolen, om vi har otur. Men vi tror att om man ska arbeta med hemlöshet ska man göra det strategiskt. Vi vill också göra en ordentlig brukarundersökning, för det är de hemlösa som själva sitter inne med förslag och lösningar. De är specialister och kan sätta dagordningen.

Sedan har vi det här med bostadspolitiken. Att det finns lägenheter är förstås nyckeln. Bygger man inte hyresrätter lär vi få problem framöver. Vi vill i alla fall bygga fler billiga hyresrätter. Om man säljer ut delar av allmännyttan som ni har valt att göra – det är ett medvetet val – minskar man också möjligheterna att ta fram billiga lägenheter i exempelvis innerstaden så att det blir en stad för alla. Den chansen har försvunnit. Ni har sålt ut dessa lägenheter. Det är ingen hemlös som platsar i bostadsrättsföreningen. Så ser världen ut. Det är förstås fel väg att gå.

Vi har sett en nyrekrytering av unga in i hemlösheten. Man kan fråga sig vad vi har för samhälle som accepterar att unga kvinnor och män står och bankar på porten till härbärgen. Det är väl ovärdigt Stockholm. Tycker inte vi alla det?

Man måste utveckla det förebyggande arbetet. Har ni gjort det? Ni tog fram det stora barnuppdraget, för det handlar ju om att se till att barn har en värdig och bra uppväxt

så att de inte i sin tur nyrekryteras in i hemlösheten. Det fattades 100 miljoner, såg vi, för att trygga barn- och ungdomsarbetet inom individ- och familjeomsorgen.

Narkotikasiffrorna pekar uppåt. Vad gör ni då? Jo, ni väljer att skära ned på Maria Ungdom. Vi ser också att stadens behandlingshem inte fylls på utan går back i stället. Då kan man fundera på vad ni gör med de missbrukare som finns i stadsdelarna. Vad har ni för fiffiga lösningar för dem?

2 000 unga människor går inte i skolan. De jobbar inte heller. Kommer de i sin tur att tillhöra den grupp som blir hemlösa framöver? Ni borde ta tag i dessa 2 000 unga människor.

Bifall till motionen!

Anförande nr 207

Stefan Nilsson (mp): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det här är en fråga vi i Miljöpartiet ägnar väldigt mycket uppmärksamhet – mycket internt men också genom att träffa inte bara tjänstemän i kommunen utan också olika organisationer som jobbar med hemlösa, eller snarare med människor om lever i hemlöshet eftersom det inte är ett permanent tillstånd – när vi utformar våra egna förslag.

Det finns inte någon typisk hemlös. Ibland kan man få den känslan när man hör debatten och ser foton som ska illustrera hemlöshet. Det är ofta personer bärande på plastkassar. Men det finns väldigt många olika typer av människor som lever i hemlöshet, och deras bakgrund och livssituation kan skilja sig åt väldigt mycket. Det är just att det är en *situation* och inte en egenskap som vi vill trycka extra på.

Det innebär också att det inte är bara en viss orsak till att man har blivit hemlös. Av det följer även att det inte finns bara en enkel lösning.

Hemlösheten i Stockholm har varit ganska oförändrad under ganska många år. I Sverige ökar den långsamt, tyvärr, och i Stockholm har den legat kring 3 000 personer ganska länge. Vi tror att det krävs nytänkande på ett par punkter. Den första punkten handlar om hur vi ska se på hemlösheten. Vi i Miljöpartiet anser att vi måste se en fast bostad som en grundläggande rättighet. Så är det faktiskt inte riktigt nu. Det andra är att vi inte ska utforma särlösningar, till exempel särskilda hus eller bostadsområden för dem som lever i hemlöshet. En konsekvens av det blir att vi alla, vi som sitter här och ni som lyssnar, måste inse att alla kanske vi får en före detta hemlös som granne. Det är ganska naturligt. Hemlöshet är inte ett permanent tillstånd, och den solidariteten måste vi ha.

Vi tror på nya grepp när det gäller bostadsförsörjningen. Jag kommer att berätta lite mer om det om en stund, men vi vill göra en fast bostad först, housing first, till princip för arbetet med hemlösheten i Stockholm.

Anförande nr 208

Borgarrådet Kristersson (m): Hemlöshet är på en gång ett både enkelt och ett svårt fält att arbeta med. Det vet ni som har varit i närheten av frågorna lite mer

ordentligt. Det är enkelt, för i princip handlar det om att begränsa inflödet av nya hemlösa och öka utflödet av människor som kan lämna hemlösheten, det vill säga få bukt med vräkningarna, ta hand om barn som lever i partiell hemlöshet och är borta flera nätter i veckan, se till att den lokala socialtjänsten i Sveriges olika kommuner tar sitt ansvar och inte avhänder sig människor som är i en begynnelse av hemlöshet och drar sig mot Stockholm och att inte etablera människor i härbärgesboenden. Så enkelt är det egentligen att begränsa antalet nya människor in i hemlöshet.

Det handlar om att lotsa in människor i ett långsiktigt stabilt boende, kanske genom boendetrappan som ibland fungerar, kanske genom housing first, där vi börjar med själva bostaden. Det kan handla om att hjälpa människor till mycket stabila långsiktiga stödboenden där de visserligen formellt är hemlösa men i praktiken lever i en hyggligt trygg gemenskap med andra människor. Så enkelt är det att lösa hemlösheten – för den som inte har varit där.

I praktiken handlar det om någonting helt annat. Vi arbetar med människor som i väldigt många fall är både psykiskt sjuka och har allvarliga och mångåriga missbruksproblem. Vi jobbar med människor som i många fall har varit hemlösa under en lång tid och har en livsstil som över huvud taget inte liknar många människors som bor i vanligt boende.

Det är också svårt, därför att hade det varit enkelt hade vi löst det för länge sedan. Det är också det som gör att frågan ibland lämpar sig osedvanligt dåligt för de billigaste politiska knepen av typen: Hade bara vi styrt den här staden hade vi löst problemet.

Jag har ägnat enormt mycket möda åt den här frågan de senaste fyra åren. Jag har sett väldigt få sossar där ute i vardagen, om jag ska vara alldeles ärlig. Väldigt få socialdemokrater har jag mött ute på härbärgen, har jag träffat på frivilligorganisationerna, har jag sett på nätterna när vi har räknat hemlösa – väldigt få. Men några månader före valet stiger intresset till oanade nivåer.

Det här är också en svår fråga därför att det är många fler engagerade. Om man inte lyckas arbeta med landstinget i de här frågorna har man inte en chans att lösa de grundläggande problemen. Om man inte arbetar tillsammans med frivilligsektorn har man inte en chans att nå de människor som inte vill ha kontakt med socialtjänsten. Om man inte arbetar med privata och offentliga hyresvärdar har man inte en chans att få loss de tränings- och försökslägenheter som behövs.

Vi har gjort allt detta. Vi har presterat ganska goda resultat. Det är enormt långt kvar att gå. Vi har två räkningar i rad fått något svagt nedåtgående siffror när det gäller antalet hemlösa. Men det är mycket, mycket mer kvar att göra.

Anförande nr 209

K a r i n R å g s j ö (v): Ordförande! Jag vill för tydlighetens skull säga att jag inledningsvis sade att det här är problem som vi äger allihop – absolut. Men ni har faktiskt under de här fyra åren, tyvärr måste jag säga, försvårat för de hemlösa att exempelvis få lägenheter. Det kommer att bli stopp till slut med de här försökslägen-

heterna som det är jättebra att de rullar ut. Er bostadspolitik med att sälja ut en så stor del av bostäderna i allmännyttan gör att det kommer att bli problem.

Ni har skurit i Maria Ungdom. Ni har inte tagit tag i de här 2 000 unga människorna som varken jobbar eller går i skolan. Det är vad ni har gjort.

Det är mycket vi måste göra tillsammans. Det här är ett superproblem. Jag tycker att vissa satsningar inte har varit okej, exempelvis tak-över-huvudet-garantin. Det kan man se följderna av i staden. Det hade varit bättre med bostäder.

Anförande nr 210

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Men låt oss då ta siffrorna! Vi har under de senaste två åren haft över 300 försöks- och träningslägenheter i Stockholm. Det är mer än dubbelt så många som Stockholm presterade för tio år sedan. Det är väsentligt många fler än det var 2004, 2005 och 2006. Det är klart att man kan ha nytta av ännu fler, självklart, men det är rätt riktning i antalet lägenheter som ställs till förfogande för människor som har svårast att komma tillbaka.

Vi har det avtal som Abdo ironiserade över. 41 lägenheter av 100 har nu levererats. Avtalet löper ut i december 2010. Jag är inte hundra procent säker på att vi lyckas. Det var ett ambitiöst försök. Det har varit trögt i början. Nu går det mycket bättre, och de privata fastighetsägarna markerar stor vilja att ta ansvar. I dag tar nästan bara de offentliga ansvar.

När det gäller pengafrågan lägger vi ned 900 miljoner kronor om året i Stockholms stad på 3 000 hemlösa. Vore det så enkelt att lite extra pengar från en rödgrön majoritet hade löst problemet hade det varit löst för länge sedan.

Anförande nr 211

A b d o G o r i y a (s): Ordförande! För det första stämmer det absolut inte att vi inte är ute och träffar verksamheter och hemlösa. De senaste två tre åren har jag personligen träffat fyra stycken hemlösa kontinuerligt. Jag har även varit ute i uppsökarverksamhet och så vidare. Men jag tänker inte fråga dig när jag ska ut och besöka verksamheter.

När det gäller vräkningar kan du stå här och säga att det är hur bra som helst. Du använder dig ofta av mycket fin retorik, men hur ser verkligheten ut? Hur ser verkligheten ut när det gäller budget- och skuldrådgivning? Väntetiderna som jag nämnde tidigare är oerhört långa. Det du säger måste även övergå i handling.

Avslutningsvis: Du säger att det är förlängt till december månad. Vad var det ni sade 2008? Ett och ett halvt år!

Anförande nr 212

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Jag ska vara mycket exakt och mycket nyanserad: Jag tror inte att ni struntar i Stockholms hemlösa.

När jag däremot är ute i social verklighet i Stockholm på nätter och helger, med frivilligorganisationer och socialtjänsten träffar jag, det medges, ofta vänsterpartister. Jag träffar ofta miljöpartister. Men jag träffar extremt sällan socialdemokrater.

Anförande nr 213

J a c k i e N y l a n d e r (v): Ordförande, fullmäktige! Vi ska inte ta all heder av den här sidan heller. Självklart har ni gjort ett bra jobb när det gäller privata värdar. Det hade inte vi klarat av. Där har ni gjort ett bra jobb, och jag hoppas att ni kan fortsätta med det och öka det.

Men det är inte där problemet ligger, utan problemet är att missbruket ökar i staden. Staden växer. Staden utvecklas. Vi får fler och fler hemlösa, och vi har inget motmedel att sätta in.

Vi har ju pratat väldigt mycket om det här med att skapa brukarstyrda verksamheter och liknande, men jag ser ingenting av det. Däremot ser jag rätt många andra profithungriga personer som skor sig på hemlösheten. Det finns rätt många sådana faktiskt, och de suger i sig rätt mycket pengar. Det tycker jag är lite skrämmande ibland. Vissa har nästan fått patent på att driva verksamheter. Jag ska inte peka ut någon direkt, men ni vet mycket väl. Det finns vissa som alltid kommer i första rummet, och de små får stå vid sidan om.

Jag eftersöker mångfald och bredd på de här verksamheterna. Det tror jag skulle kunna funka.

Jag skulle också vilja se ett överslag på hur det ser ut i dag när det gäller härbärgen och liknande. Vi har ju faktiskt folk som till och med är portade från härbärgena på grund av att de är för våldsamma. Men det spelar ingen roll om de är våldsamma. Är man polis och en person är våldsam får man ju ta hand om personen ändå. Det får man väl göra som socialarbetare också, eller som politiker.

Vi måste alltså jobba även med den gruppen, men det ser jag inte att ni gör. Det finns inga resurser för den gruppen, och de mest utsatta just nu är inte bara ungdomar. Det är också hiv-positiva hemlösa kvinnor. Jag tror inte så många av er har varit och träffat dem. Men ni är välkomna hem till mig någon dag, för de brukar sitta i min soffa, de här människorna, på morgnarna ibland. Jag bor ju på Maria Prästgårdsgata, så det är rätt nära. De brukar titta förbi mig ibland när de har varit på Grimman eller så eller när de inte kommer in på något annat ställe runt om.

Men det handlar inte om någon tävling vem som gör mest, utan det handlar om att försöka hitta nya vägar. Skyll inte på att det inte var bättre när vi styrde! Ni gick ju till val på att vara bättre än vi. Nu går vi till val på att vara bättre än ni, och det kommer vi att vara!

Anförande nr 214

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Får jag bara säga det att Jackie tillhör de få som onekligen har en viss personlig auktoritet när vi pratar om de här sakerna. Det tycker jag att man ska ta fasta på. Jag tycker också att Jackie antyder en sak som är

korrekt, nämligen att ingenting är lättare i de här frågorna än att riskera att tala *om* människor i stället för *med* människor. Det är en sjuk som ibland finns hos såväl socialtjänsten som frivilligorganisationer. Vi vill så väl och pratar lätt över huvudet på människor som själva vet exakt vad det innebär att leva i hemlöshet.

Desto bättre sker det därför ganska mycket av den andra varan. Den som hade velat hade häromdagen kunnat vara med när vi hade ett formaliserat brukarmöte mellan socialtjänsten i Stockholm och Stadsmissionen i Stockholm som träffade brukare uttalat för att diskutera vilka aspekter på housing-first-projektets utveckling som de tyckte var allra viktigast. Vi satt en hel dag i det arbetet, så det sker omfattande sådana kontakter, men ibland måste man visa lite nyfikenhet för att ens komma in i de sammanhängen och få höra det som sägs.

Anförande nr 215

J a c k i e N y l a n d e r (v): Västberga ligger väl där Abit Dundar är? Jag kan bara berätta att när man ska ha besök på Västberga ska man beställa det ett par dagar innan. Då får man komma dit, och då blir det bevakat besök. På natten har man Securitasvakter som går tillsammans med övrig personal. Men den här gruppen ser ju rött när de ser en Securitasvakt. Det är de som har tagit dem på tunnelbanan. Det är de som har klippt dem i varuhuset när de har snattat. Det är de som går omkring där och vaktar. Men det är ju så att det är billigare att ha en Securitasvakt än att ha en socionom eller beteendevetare eller någonting annat som har kompetens att gå där. Det är rätt märkligt. När vi ändå friställer 70 personer i Stockholms stad så anställer man en Securitasvakt. Det är som att sätta en gammal fånge till att vakta fängelset. Jag tycker det är lite märkligt ibland.

Anförande nr 216

A b i t D u n d a r (fp): Jag tror flera har sagt att det här är mycket komplicerade, komplexa och svåra frågor. Men det är ändå naturligtvis viktigt att vi diskuterar dem. Vi brinner för dessa frågor.

När jag har sagt det vill jag gärna säga att det Abdo har sagt tidigare om det utlåntagandet som stadsdelsförvaltningen har gjort och som vi tog i nämnden har han tolkat precis som han själv vill. Man läser naturligtvis det man vill, och det tycker jag bara är att beklaga.

Vad det handlar om är att HVB-placeringar naturligtvis är otroligt dyra placeringar, och placering i sig är inte en lösning på problemet. Vi tog i stadsdelsnämnden beslut om att vi skulle bevilja insatser enligt Socialstyrelsens riktlinjer som man har gått ut med när det gäller beroende- och missbrukarvården och det ena och det andra. Vi antog missbruksgarantin.

Det andra missförstår du medvetet. Du ger exempel på att samarbetet inte fungerar och nämner samarbetet mellan akutpsykiatri och beroendeakuten. Det har dock inte med stadsdelen att göra utan är en klassisk fråga. När en person som söker akutpsykiatri säger man att du måste nyktra till först. När man kommer till beroendeakuten säger man att du är psykiskt sjuk och därför missbrukar du. Det är klassiskt och har inte med politiken att göra.

På Liljeholmsberget har man i dag psykiatrisk kompetens tillsammans med landstinget där individen inte behöver bollas mellan olika stolar. Det har vi gjort i stadsdelen, och jag kan försäkra dig om att det är sant det jag säger; du får ringa i morgon. Det är inte acceptabelt att falla mellan psykiatrin och beroendevården, och det är det man kommenterar här.

Kom inte bara och skyll på stadsdelen! Jag tycker att det är lite tråkigt att du de facto felciterar ur sammanhanget. Du måste förstå och läsa sammanhanget, det tycker jag är väldigt viktigt.

Hur som helst: Den viktigaste skillnaden mellan den socialpolitik vi har bedrivit och er socialpolitik är att vi tycker att det är viktigt att man väljer de metoder som är forskningsbaserade. Man höjer kvaliteten inom socialtjänsten. Man höjer inte kvaliteten genom att bara ösa in massor med resurser när vi inte vet var pengarna tar vägen. Missbrukarna och de människor som är hemlösa blir inte bättre. De får inte bostad genom att gå mellan olika institutioner. Vi var alla med på 80-talet. Det var inte effektivt då. Vi menar att forskningsbaserad missbrukarvård är jätteviktigt!

Bifall till kommunstyrelsen!

Anförande nr 217

A b d o G o r i y a (s): Vi får se vem det är som tolkar det ena eller det andra. Jag har läst innantill. Jag läser en gång till: I dag är det tyvärr svårt för hemlösa att få slutenvård, och de bollas i stället ibland mellan akut beroendevård och akut psykiatri. Är det fel det som står här? Du var med och fattade beslutet.

Jag läser ytterligare: De ekonomiska resurser som krävs räcker inte till för att kunna ge rätt behandling för de här människorna som är hemlösa.

Jag har absolut inte tolkat något som står här. Jag har läst exakt det som står, men det är antagligen du som vill tolka det på ditt eget sätt.

Anförande nr 218

A b i t D u n d a r (fp): Du har fel. Jag sade att akut psykiatri och akut beroendevård hör till landstinget. Det är en klassiker inom landstinget. Samma organ bollar patienterna. Det är det tjänstemännen skriver. Längst ned fortsätter det med att vi har ett projekt där patienterna inte åker mellan olika enheter.

Men du fortsätter ändå och läser inte detta. Det var det jag sade. Det här med landstinget är en klassisk fråga. Det är det ena.

Det andra är att du inte läser fortsättningen. HVB är dyra placeringar. Sedan fortsätter det: där det behövs en liten grupp. Vi har inte förbjudit att man placerar folk på HVB-hem. Det är det frågan handlar om. Du framställer det som att vi har skurit ned resurserna, men det stämmer inte. Det är något i innehållet som du inte förstår. Du måste få sammanhanget rätt, Abdo. Jag är ledsen att säga det.

Anförande nr 219

K a r i n R å g s j ö (v): Abit! "Evidens" är ett sådant där ord som alla politiker säger nu fast inte alla vet vad evidens betyder. Då undrar jag vilken evidens du tycker att ni använder när ni låter de här 2 000 ungdomarna gå ute på stan utan varken jobb eller skola. Vilken evidens har ni använt er av när ni har skurit ned på Maria Ungdom som ni har gjort? Om du läser artikeln om Sergels torg för en och en halv vecka sedan om tillståndet där, vilket vi också har diskuterat här i fullmäktige, tycker du då att det är evidens bakom det tillståndet i staden, eller?

Anförande nr 220

A b i t D u n d a r (fp): Jag tycker inte att det är fruktbart att börja diskutera Maria Ungdom och ungdomar. Nu diskuterar vi missbrukarvården som jag nämnde exempel på. I Hägersten-Liljeholmen säger vi att om det finns en missbrukare som har heroin- och opiatproblematik ska den individen inte bollas mellan olika institutioner eller skickas till skogarna i Norrland. Det hjälper inte att lära sig bädda sängen.

Vad forskningen säger, enligt Socialstyrelsen, är att dessa individer ska få Metadon och Subutex i kombination med sociala insatser. Det är precis det vi gör i Hägersten-Liljeholmen. I dag är kön noll. Om en beroende person kommer till Hägersten-Liljeholmen är där ingen kö. Forskningen ger exempel, Karin, på vad man kan göra i stället för att skicka Kalle till Hassela eller Skellefteå som man gjorde på 80-talet. Det var och är meningslöst.

Anförande nr 221

K a r i n R å g s j ö (v): För att gå tillbaka till hemlösheten: Vad vill vi då göra i den här planen? Vi vill förstärka arbetet med barn och ungdomar i riskzonen, bland annat de som står på Sergels torg som ni kunde läsa om för en vecka sedan, så att de inte blir framtidens hemlösa och hamnar på härbärgen.

Vi vill ha nolltolerans för vräkningar av barnfamiljer och äldre. Detta sker i Stockholm. Vi vill ta fram 500 lägenheter per år under fem år och också där ha tränings- och försökslägenheter vid behov. Vi vill också se till att det finns 100 lägenheter per år i stödboende för hemlösa med psykisk problematik som måste bo kollektivt för att fixa sina liv. Vi vill ha budget- och skuldrådgivning, och det ska man få snabbt och inte efter ett års väntetid som det ser ut nu. Vi vill ersätta daghärbärgen med sociala kooperativ. Vi tror nämligen att det är oerhört viktigt att människor jobbar och har en sysselsättning. Vi tror inte på dagens härbärgen, varken dag- eller natthärbärgen. Vi måste göra något åt den svarta situation som många hemlösa befinner sig i. Tänk er själva att vakna upp på ett härbärke i en sovsal, få ta era små påsar och gå ut på stan och gå till daghärbärgen. Vem av oss skulle klara ett sådant liv och gå därifrån till att bli drogfria? Inte många – det fordras väldigt mycket. De som gör det, och det sker dagligen, är enormt starka personer.

Ska man arbeta med hemlöshet måste man göra det strategiskt. Man måste ha olika små byggklossar. Man måste arbeta målmedvetet. Det borde vara så att vi i den här salen varje halvår tittade över hemlöshetsciffrorna och sade att jaha, hur många har

vi nu? Hur ser det ut? Så ska man göra om man vill göra det här till en politiskt viktig fråga.

Det här är en fråga som engagerar väldigt många människor i den här salen, men det är inte en sådan politisk fråga som man tar in och tittar på i den här salen och säger att det här ser bra eller dåligt ut. Det måste man göra. Det handlar om bostadsbyggande, om vård och behandling, om förebyggande insatser – alla byggstenarna. Ska man ta den här frågan på allvar från samtliga partier ska man titta på frågan i den här salen och säga: Ser det okej ut? Är vi nöjda med att det finns 3 000 hemlösa på gatan? Är vi nöjda med att det står unga människor och knackar på hos härbärgena?

Vi borde kunna mycket bättre, och det här borde också vara en fråga där man satte sig ned tillsammans med frivilligorganisationerna, brukarna och samtliga partier och fixade en plan. I varje valrörelse har partierna varit ute och överträffat varandra i att fixa hemlösheten, och värst var ni 2006!

Anförande nr 222

S t e f a n N i l s s o n (mp): Fullmäktige och åhörare! Precis som har sagts här krävs det långsiktighet och en god strategi för att ta sig an ett sådant här komplext problem som alltså har varit ganska oförändrat i många år. Såvitt vi och många andra också ser vi förmodligen en ökning av hemlösheten framöver.

Huvudskälet till det, tror jag, är den nedrustning inom socialtjänsten som har skett under den här mandatperioden. Den enskilda sektor i kommunen som har tagit mest stryk är socialtjänsten. Man kan med visst fog säga att skolan har fått det lite svårare, äldreomsorgen, miljön och kulturen också, men det är socialtjänsten som är den verkliga strykpojken. Det är där man har dragit ned mest, och det är också där man har gjort precis motsatsen till det Abit pratade om här innan: Man har sänkt kvaliteten.

För att kunna hantera hemlöshetssituationen krävs nytänkande. Det är helt uppenbart. Vi behöver framför allt nytänkande när det gäller bostadsförsörjningen, för hur man än vrider och vänder på det finns det ett ganska stort antal människor som är oönskade på bostadsmarknaden. Vi måste öppna dörrarna för dem så att de kan få en fast bostad. Då förebygger vi också att hemlösheten förvandlas till ännu ett steg längre ned på trappan, nämligen att man blir uteliggare. Det är ju bara en ganska liten minoritet av dem som är hemlösa som är uteliggare. Sedan har vi ett antal andra människor som lever i tillfälliga boendelösningar under stor stress, och där finns en utslagningsprocess.

Vi måste alltså tänka nytt. Vi behöver lansera en fast bostad först här i Stockholm, och vi har en plan för det. Kommunen måste alltså skapa en egen organisationsform för att erbjuda de här fasta kontrakten. De ska vara utspridda över staden så att man inte får någon segregering.

Detta är fullt möjligt att göra, men det krävs att man tänker nytt. Vi måste lansera housing first på riktigt i Stockholm.

Anförande nr 223

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag begärde replik när Stefan Nilsson med försåtlig röst sade att allting har blivit sämre i staden, allt från skola till äldreomsorg och värst stryk har individ- och familjeomsorgen tagit. Jag skulle vilja fråga: Har du ens brytt dig om att läsa de brukarundersökningar som finns i staden?

Det här är en mycket allvarlig och viktig debatt om hemlöshet. Den engagerar inte bara folk i salen som ni tror utan faktiskt alla stockholmare. Därför är det viktigt att vi jobbar tillsammans och inte skriker åt varandra och talar om vem som har varit värst. Vi ska inte blanda in det i debatten när vi ska tala om en så allvarlig sak som hemlöshet.

Men som sagt var: Kolla brukarundersökningarna i stället för att med en väldigt vän röst stå och säga att allt har blivit sämre när det inte är sant.

Anförande nr 224

S t e f a n N i l s s o n (mp): Jag försökte understryka att det är socialtjänstens verksamheter som ni har misshandlat den här mandatperioden. När ni har diskuterat budget tidigt på året och bestämt hur verksamheterna ska prioriteras är det socialtjänsten, omsorgen om barn som far illa, till viss del hemlöshet, att hjälpa människor i missbruk, familjer som har det svårt över huvud taget och uppsökande arbete som har missköts. Det beror inte i första hand på socialborgarrådet utan på att ni har bestämt er för att det här inte är det ni vill prioritera. Så enkelt är det.

Anförande nr 225

A b i t D u n d a r (fp): Vi har olika uppfattningar, och det ska vi självklart diskutera. Du får ursäkta, men jag måste säga att du är ute och cyklar.

I morgon ska jag skicka dig de undersökningar som vi har gjort bland brukare inom socialtjänsten, från handikappade till psykiskt sjuka till missbrukare. Jag skickar dem gärna till dig, fast dina partikolleger borde ha dem redan. Vi brukar titta på svaren när det gäller bemötandefrågor och över huvud taget den kvalitet som du pratar om. Det är jätteviktiga frågor som vi måste ta till oss och förbättra.

I siffrorna finns utmaningar som vi måste jobba med. Du säger att vi har sänkt kvaliteten inom socialtjänsten. Jag pratar utifrån Hägersten-Liljeholmen och återigen: I'm sorry. Du är ute och cyklar, Stefan. Du har inte tacksägelse för det du säger.

Anförande nr 226

S t e f a n N i l s s o n (mp): Du får mejla vad du vill till mig, Abit. Det är helt okej.

Likafullt är det så att barn som har det svårt, som far illa, har fått det mycket svårare under den här mandatperioden. Det finns för lite uppsökande verksamhet och frivilligorganisationer som kan ta emot och stötta. Men framför allt har resurserna för det vanliga myndighetsarbetet, där man tar emot anmälningar till socialtjänsten och

söker upp och tar kontakt med familjer och försöker förebygga och hjälpa de här barnen och ungdomarna, blivit mycket mindre. Det märks också, bland annat på att antalet barn och ungdomar som lever i hemlöshet ökar.

Anförande nr 227

J a c k i e N y l a n d e r (v): Ordförande, fullmäktige! Förlåt, men jag tycker inte att den här debatten ger ett skit. Jag tycker att det är så märkligt. Självklart vill vi alla göra någonting åt hemlösheten och det som sker i vår stad. Men förut här i kväll pratade vi om 300 000 barn som far illa. Nu pratar vi om en grupp på kanske några hundra eller något tusental i Stockholm.

Varför är det så omöjligt att vi i den här salen startar ett projekt eller bildar en grupp på något sätt, där alla är representerade och man sätter sig och diskuterar de här frågorna tillsammans och kommer överens om hur man ska göra? Jag tror att vi alla skulle tjäna på det. Jag tror att våra väljare skulle se att de här gubbarna kan ju något. Men här sitter ni bara allihop och kastar rent ut sagt skit på varandra. Jag är djävligt ledsen på er.

Anförande nr 228

A b d o G o r i y a (s): Ordförande! När det gäller socialtjänsten vill jag påstå att den absolut inte har varit prioriterad. Låt mig ta besparingarna. Under 2010 har man sagt upp 123,38 tjänster i socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden. 123,38 tjänster har vi förlorat mellan 2009 och 2010. Bland annat har enheten för hemlösa blivit av med en del personal. Målet från er sida, och det stod tydligt och klart i olika budgetar som ni har lämnat och framför allt från Ulf Kristersson, var att man ska halvera de mest utsatta hemlösa – ca 400 – under loppet av fem år. Vad är facit?

De mest utsatta hemlösa är fortfarande ca 400. Enheten för hemlösa har förvisso tillfälligt fått 8 miljoner kronor under ett år. Men under nästa år tar man tillbaka dessa 8 miljoner. Det är likadant med budget- och skuldrådgivningen.

Ni pratar ganska mycket om evidensbaserade metoder. Ni framställer det då som om det vore gratis, men utbildning för personal kostar också mycket pengar. Housing first i all ära, men jag tror inte att housing first kommer att lösa alla problem kring hemlösheten.

Därför har vi från Socialdemokraternas sida under socialtjänst- och arbetsmarknadsnämndens senaste sammanträde lämnat en skrivelse, där vi skriver att det är oerhört viktigt med en juridisk hjälp till hemlösa. Min förhoppning är att vi kommer att fatta beslut om detta så småningom.

Anförande nr 229

K a r i n R å g s j ö (v): Jag menar att detta är en fråga som vi äger allihop. Skulle det sitta en massa hemlösa på läktaren skulle de förstå att även den här mandatperioden lämnar man med 3 000 hemlösa. Precis som den förra mandatperioden. Precis som mandatperioden före den.

Det är ett stort misslyckande av samtliga partier. Vi kommer att sitta i debatter – jag är redan inbjuden till tre hemlöshetsdebatter – och säga saker och försöka övertrumfa varandra. Men visst vore det intressant om man bestämde sig för att det här är en fråga som berör alla och så säga: Vi gör så här! Det här är en fråga som är så viktig så vi sätter oss över alla gränser och kör tillsammans och gör det här till en fråga som betyder någonting på riktigt.

Det gör den först när frågan landar här, där man kan mäta antalet hemlösa och säga att i år har det minskat si eller så och så får man backning på det.

Visst är det skämmigt att vi lämnar en mandatperiod med 3 000 hemlösa – lika skämmigt som det var för oss 2006. Men självklart när vi står i den här talarstolen så plockar vi upp det ni har gjort, och det kommer vi att göra i våra debatter under valrörelsen också. Vi menar fortfarande att det är fel att sälja ut allmännyttan. Vi menar fortfarande att ni inte har satsat på barn och unga som ni borde ha gjort. Vi menar fortfarande att ni inte ens satsar på frivilligorganisationerna som ni sade att ni skulle göra under valrörelsen 2006.

Allt det här sammantaget gör ju att problemen inte har lossnat. Vi sitter i samma smet som vi gjorde 2006. Hemlösheten har inte minskat markant. Antalet unga människor med drogproblem har inte minskat. Det är en massa svarta siffror i boken. Om man är hemlös i den här staden – det är inte jag ännu, men jag kan bli det, för det kan vem som helst bli när maskorna i de sociala nätverken blir större och större – då vill man gärna se att politiker gör någonting tillsammans. Man vill se att det blir resultat. Det försöker vi ta fram i den här motionen. De resultat ni har levererat är precis likadana som vi dem vi levererade 2006: samma antal hemlösa.

Med andra ord: Bakläxa till samtliga politiker, men ännu större bakläxa till er, för ni har gjort det ännu svårare att vara hemlös i Stockholm. Det är skämmigt!

Anförande nr 230

H a n n a B r o b e r g (m): Jag tycker att den här debatten har varit rätt tuff från er sida, även om det också varit en del självrannsakan. Men när du återigen kommer in på debatten om utförsäljning av allmännyttan kan jag inte låta bli att reagera, för jag tycker att om vi ska lösa den här frågan ihop, vilket du inbjuder till, då skulle jag hemskt gärna se den typ av samarbete som jag och Monika Lind i Stiftelsen Hotellhem har haft. Där har vi gemensamma satsningar på till exempel tidig skuldsanering. Så fort människor får ett boende i Stiftelsen Hotellhem börjar man den resan, för det är en ganska lång process. Det finns en hel del andra konkreta satsningar på olika typer av kompetensutveckling för personal som kan ge rätt stöd till de boende.

Vad det handlar om är nämligen inte själva bostaden enbart, och det trodde jag ändå att vi kunde vara överens om. Men när du sänker debatten till den nivån blir det heller inte så konstruktivt att försöka hitta tydliga metoder. Jag tycker inte heller att er tidigare hantering av frivilligorganisationerna vittnar om det som andra här i kväll har lyft upp, att man förstår det förtroende och den samverkan som är nödvändig med den typen av organisationer.

Jag tycker också att det är ett förringande av det arbete som görs dagligen ute i stadsdelarna. Ta till exempel min stadsdel, Norrmalm, som har en case manager sedan jättemånga år tillbaka som arbetar med att ge rätt stöd. Man har boendestödjure som har jobbat med stöd inne i boenden så att folk kan behålla sina bostäder.

Det finns mycket mer att göra, men jag tycker det är att förakta det som har gjorts och fel debatt.

Anförande nr 231

K a r i n R å g s j ö (v): Jag har sagt att det här är allas ansvar. Jag tror att jag har sagt det fem gånger i den här salen, Hanna. Läser man motionen ordentligt och ser de 25 punkter som vi har spaltat upp kan man tydligt se att vi skriver om budget- och skuldrådgivning. Vi tar med alla de saker som ska vara med i en hemlöshetsdebatt.

Vi är i opposition. Vi ser vad ni har gjort. Vi talar med de hemlösa. Vi talar med missbrukarna. Då kan vi bara konstatera att allt inte har varit på topp. Det var det inte heller när vi körde vår socialpolitik; det kan jag inte säga. Men det är skämmigt att vi står med samma siffror som vi gjorde 2006 och att vi inte lyckas göra det här tillsammans. Du vet mycket väl, för jag hade en liten grupp där vi satt och jobbade tillsammans med olika frågor, att jag skulle önska att man kunde sätta sig ned och verkligen ta det här på allvar och göra något åt det.

Självklart påverkar utförsäljningen av allmännyttan hemlösheten på lång sikt. Så är det. Det tror jag, och det speciellt för alla unga människor som inte kommer in på bostadsmarknaden.

Anförande nr 232

H a d a r C a r s (fp): Ordförande! Jag var engagerad i kampen mot hemlösheten på 60-talet, och jag tycker att det var intressant att höra att alla här i dag tillstå att det har varit ett misslyckande. Vi misslyckades på 60-talet, och alla andra har också misslyckats.

Det intressanta är just att alla upplever att vi har ett gemensamt ansvar att försöka lösa detta, att det kommer fram krav på nya metoder. Kanske har man en ny metod i det här med bostad först. I varje fall är det definitivt någonting som är värt att pröva.

Jag tycker också att det Jackie Nylander sade är värt att ta fasta på. Om det här är en uppgift där vi alla känner ett ansvar, där ingen kan säga att vi har varit så särskilt mer framstående än någon annan, så varför inte försöka att lösa det här i god sämja mellan partierna framöver?

Det gör vi inte den här mandatperioden, men det är en grund som kan läggas under den här mandatperioden för en samverkan i syfte att verkligen lösa det som behöver lösas i den här staden kanske mest av allt – bostad åt alla, bort med hemlösheten, bort med den sociala misär som den skapar.

Anförande nr 233

T e r e s L i n d b e r g (s): Det är jättevackert och jättefint, Hadar. Jag kan på många sätt hålla med dig, men jag måste ändå säga att det blir ganska tragiskt. Den majoritet som du sitter i här i fullmäktige har nämligen sett till att 31 000 lägenheter har försvunnit från Stockholms hyresmarknad sedan 1998. Jag tycker att det är tråkigt och beklämmande, för det är en väldigt viktig faktor när det gäller hemlösheten i Stockholm.